

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Linia

NA LATA 2023 - 2027

Pomorska Grupa Konsultingowa S. A.

Spis treści

I.	Wstęp.....	3
II.	Zgodność strategii z dokumentami wyższej rangi.....	5
1.	Strategia „Europa 2020 - Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” (Strategia Europa 2020)	5
2.	Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) (SOR)	5
3.	Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030 (SRKS)..	6
4.	Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2023 (KPPUiWS)	9
5.	Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej (KPRES)	11
III.	Akty prawa oraz regionalne, powiatowe i gminne dokumenty strategiczne	12
1.	Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego do 2030 roku (uchwała nr 376/XXXI/21 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 12 kwietnia 2021 roku).....	13
2.	Strategia Rozwoju Powiatu Wejherowskiego (uchwała nr VI/XXIII/344/21 Rady Powiatu Wejherowskiego z dnia 03 września 2021 roku)	16
3.	Strategia Rozwoju Gminy Linia na lata 2023-2030	17
4.	Pozostałe dokumenty gminne	17
IV.	Charakterystyka Gminy Linia	19
1.	Położenie	19
2.	Demografia	19
3.	Gospodarka i finanse publiczne.....	22
4.	Rynek pracy	29
5.	Edukacja i szkolnictwo	30
6.	Gospodarka mieszkaniowa i komunalna	32
7.	Kultura, sport, rekreacja	32
8.	Zdrowie.....	33
9.	Bezpieczeństwo publiczne.....	33
10.	Potencjał do rozwiązywania problemów społecznych	34
a)	Współpraca z organizacjami pozarządowymi i stowarzyszeniami	34
b)	Pomoc społeczna	35
c)	Inne zasoby gminne działające w obszarze rozwiązywania problemów społecznych	37
V.	Diagnoza problemów społecznych z perspektywy społeczności lokalnej oraz specjalistów działających w obszarze problemów społecznych.....	39
1.	Wyniki badań ankietowych.....	39
VI.	Analiza strategiczna	59

VII.	Założenia, wizja, misja oraz cele w obszarze zintegrowanej polityki społecznej.....	61
1.	Założenia w strategii rozwiązywania problemów społecznych.....	61
2.	Wizja w strategii rozwiązywania problemów społecznych	62
3.	Misja w strategii rozwiązywania problemów społecznych	62
4.	Cele strategii rozwiązywania problemów społecznych.....	62
VIII.	Plan działań.....	82
IX.	Monitoring i ewaluacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	83
X.	Prognoza zmian w zakresie objętym Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych.....	84
XI.	Podsumowanie	84
XII.	Spis tabel	85
XIII.	Spis rysunków	85
XIV.	Spis wykresów	85

I. Wstęp

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych stanowi długofalowy plan działań podejmowanych na rzecz rozwiązywania problemów społecznych danego środowiska. Konieczność jej tworzenia reguluje ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz.U. 2023 poz. 901). Zgodnie z art.17 ust.1 pkt 1 i art.19 pkt 1, w powiązaniu z art.16 b ww. ustawy, do zadań własnych Gminy o charakterze obowiązkowym należy „**opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka**”.

Etapy tworzenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

1. Realizacja badań diagnozujących, których głównym celem jest poznanie i charakterystyka problemów społecznych dotyczących mieszkańców Gminy Linia. W ramach tego etapu:
 - a) analiza danych zastanych,
 - b) badania ilościowe i jakościowe z przedstawicielami instytucji i organizacji działającymi na rzecz rozwiązywania problemów społecznych oraz z mieszkańcami Gminy.
2. Opracowanie, z udziałem społeczności lokalnej, wizji, misji, celów strategicznych i operacyjnych, działań i harmonogramu ich realizacji.
3. Opracowanie planu wdrożenia Strategii, jej monitoringu, ewaluacji oraz wskaźników.
4. Konsultacje społeczne projektu Strategii.
5. Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Strategii.

Nad organizacją i realizacją pełnego, poprawnego pod względem metodycznym procesu przygotowania Strategii czuwał Zespół przedstawicieli ds. pracy nad Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Linia na lata 2023-2027. W dniu 26.07.2023 r. odbyło się posiedzenie Zespołu, a następnie w dniu 17.01.2024 r. kolejne spotkanie- warsztaty, będące jednocześnie elementem konsultacji.

Strategia przedstawia najistotniejsze problemy społeczne w lokalnej społeczności, wyznacza cele strategiczne i operacyjne, kierunki działań na rzecz minimalizowania niepożądanych zjawisk społecznych oraz projektuje mechanizmy wzmacniające efektywność transformacji. Jest dokumentem koordynującym działania różnych podmiotów funkcjonujących w sferze społecznej, dlatego została opracowana w oparciu o zasady partycypacji społecznej.

W powstawanie Strategii zaangażowane były strony: urzędnicza, ekspercka oraz społeczna. Strona urzędnicza zapewniła dostęp do wiedzy o czynnikach rozwoju Gminy, strona ekspercka – wykorzystanie metod badawczych niezbędnych do obiektywnego zdiagnozowania problemów społecznych, natomiast strona społeczna pozwoliła na współudział mieszkańców w zarządzaniu sprawami społeczności, której są członkami.

Zaangażowanie społeczności lokalnej w proces powstawania Strategii opierał się na umożliwieniu mieszkańcom oraz przedstawicielom instytucji funkcjonujących na terenie Gminy Linia wyrażania postulatów, opinii i proponowania zmian w określonych obszarach, poprzez poddawanie treści dokumentu konsultacjom za pośrednictwem ogłoszenia na stronach internetowych Urzędu Gminy.

Rozwój Gminy Linia opiera się między innymi na kształtowaniu lokalnej polityki społecznej. W Strategii, na podstawie wyników przeprowadzonych badań, uwzględniono zakres lokalnej problematyki społecznej, uznając za fundamentalne niżej wymienione obszary:

- uzależnienia od alkoholu i substancji psychoaktywnych

- trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych
- uwikłanie w przemoc
- samotna starość i starzenie się społeczności lokalnej
- niepełnosprawność i niesamodzielność osób oraz sytuacja życiowa ich opiekunów
- bezrobocie
- bezdomność

Cechą charakterystyczną wymienionych obszarów są ich wzajemne powiązania na płaszczyźnie funkcjonalnej, jak i podmiotowej.

II. Zgodność strategii z dokumentami wyższej rangi

Strategie i programy, na podstawie których możliwe jest prowadzenie polityki społecznej muszą być spójne i odnosić się do właściwych ustaw i dokumentów wyższej rangi. Ponadto niezbędna jest zgodność z krajowymi i międzynarodowymi dokumentami strategicznymi.

1. Strategia „Europa 2020 - Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” (Strategia Europa 2020)

Strategia Europa 2020 została przyjęta przez Komisję Europejską 10 marca 2010 r. w celu stymulowania rozwoju gospodarki Unii Europejskiej (UE). Efektem realizacji Strategii „Europa 2020” ma być gospodarka bazująca na wiedzy, niskoemisyjna, promująca przyjazne środowisku technologie, oszczędnie gospodarująca zasobami, kreująca nowe „zielone” miejsca pracy, a zarazem dbałość zachowującą spójność społeczną. Strategia Europa 2020 obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety oraz pięć nadrzędnych celów, do jakich UE powinna dążyć, by pobudzić wzrost gospodarczy i zatrudnienie.

Priorytety Strategii Europa 2020:

1. Rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji.
2. Rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej.
3. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Cele Strategii Europa 2020:

1. Zwiększenie wskaźnika zatrudnienia w grupie wiekowej 20-64 do co najmniej 75%.
2. Osiągnięcie poziomu 3% PKB inwestowanego w badania i rozwój, w szczególności poprzez poprawę warunków dla inwestycji w prace badawczo – rozwojowe (B+R) przez sektor prywatny oraz wypracowanie nowego wskaźnika do śledzenia innowacyjności.
3. Redukcja emisji gazów cieplarnianych o co najmniej 20% w porównaniu do poziomów z roku 1990 lub nawet o 30% przy sprzyjających warunkach, wzrost udziału energii odnawialnej w całkowitym zużyciu energii do 20%, oraz osiągnięcie 20% wzrostu w efektywnym wykorzystaniu energii.
4. Redukcja liczby uczniów przedwcześnie kończących edukację do poziomu poniżej 10% oraz wzrost liczby osób w grupie wiekowej 30–34 z wykształceniem wyższym do co najmniej 40%.
5. Redukcja liczby Europejczyków żyjących poniżej krajowych granic ubóstwa o 25%, skutkujące wyciągnięciem z ubóstwa 20 mln ludzi¹.

2. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) (SOR)

To dokument państwa polskiego w obszarze średnio- i długofalowej polityki gospodarczej, przyjęty przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 r. Zawarte w nim rekomendacje dla polityk publicznych stanowią podstawę dla zmian w systemie zarządzania rozwojem, **w tym w obszarze rozwiązywania problemów**

¹ Strategia „Europa 2020 - Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” (Strategia Europa 2020)

społecznych na poziomie lokalnym. Zachowanie zgodności treści Strategii z określonymi w SOR celami szczegółowymi, przyczyni się do spójności koncentracji wysiłków na rzecz poprawy jakości życia obywateli, rozumianej tam jako „stworzenie przyjaznych warunków bytowych, zapewnienie odpowiedniej jakości kształcenia, podwyższającego kwalifikacje i kompetencje obywateli, wzrost zatrudnienia i lepsze jakościowo miejsca pracy, poprawa dostępu do infrastruktury, zapewnienie odpowiedniej opieki medycznej poprawiającej zdrowotność obywateli, satysfakcjonującego stanu środowiska oraz poczucia bezpieczeństwa.”²

Cel główny Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym

Cele szczegółowe Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

- I. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną.
Główne obszary koncentracji działań: reindustrializacja, rozwój innowacyjnych firm, małe i średnie przedsiębiorstwa, kapitał dla rozwoju, ekspansja zagraniczna.
- II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.
Główne obszary koncentracji działań: spójność społeczna, rozwój zrównoważony terytorialnie.
- III. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarstwu.
Główne obszary koncentracji działań: prawo w służbie obywatelom i gospodarce, instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem, e-państwo, finanse publiczne, efektywność wykorzystania środków UE.

W sferze społecznej przewidywane efekty realizacji SOR to: „ograniczenie wykluczenia społecznego i ubóstwa oraz wszelkiego rodzaju nierówności społecznych, a także budowa silnego kapitału społecznego i zwiększenie jego roli w rozwoju”³

3. Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030 (SRKS)

SRKS została przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 27 października 2020 r. jako kontynuacja i aktualizacja Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 (przyjętej uchwałą nr 61 Rady Ministrów z dnia 2 marca 2013 r.). Jest jednym z instrumentów Strategii, o której mowa w punkcie poprzedzającym niniejszy oraz jedną z dziewięciu horyzontalnych zintegrowanych strategii rozwoju. Planowane w ramach tego dokumentu instrumenty stanowią działania ukierunkowane na redukcję deficytów i wykorzystanie potencjałów w obszarach społeczeństwa obywatelskiego oraz uczestnictwa w kulturze i polegają na stymulowaniu rozwoju gospodarczo – kulturalnego przez wzrost efektywności funkcjonowania polskich branż kreatywnych.⁴

Cel główny Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030

² Załącznik do uchwały nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) (M.P.2017, poz.260)

³ Jak wyżej

⁴ Załącznik do uchwały nr 155 Rady Ministrów z dnia 28 października 2020 r. w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030” (M.P. z 2020, poz.1060)

Wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków.

Realizacja celu odbywa się przez wdrażanie kierunków interwencji zaplanowanych do realizacji w trzech zasadniczych obszarach: współdziałanie, kultura, kreatywność.

Cele szczegółowe Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030

- I. Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne.
Główne obszary koncentracji działań: budowanie kompleksowej polityki państwa w zakresie zwiększenia szeroko rozumianej aktywności obywatelskiej, wzrostu udziału i zaangażowania obywateli w życie publiczne oraz ich wpływu na planowanie i realizację zadań publicznych zgodnie z zapotrzebowaniem społecznym.⁹
- II. Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich.
Główne obszary koncentracji działań: działania ukierunkowane na wzmocnienie i wykorzystanie potencjału kultury i zasobów dziedzictwa narodowego na rzecz utrwalania wzorców i kompetencji sprzyjających rozwojowi kapitału społecznego.
- III. Zwiększenie wykorzystania potencjału kulturowego i kreatywnego dla rozwoju.
Główne obszary koncentracji działań: wdrażane instrumenty powinny obejmować m.in. edukację, otoczenie prawno-biznesowe, infrastrukturę instytucjonalną oraz rozwój i wykorzystanie nowych technologii, które mogą być wykorzystywane na rzecz rozwoju branż kreatywnych (np. opartych na sztucznej inteligencji czy automatyzacji).⁵

Priorytety SRKS w ramach celu szczegółowego: 1 Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne

1. Usprawnienie mechanizmów wspierania i współpracy instytucji publicznych z obywatelami.

Kierunki interwencji:

- Wzmocnienie i upowszechnienie mechanizmów dialogu i współpracy (*możliwość współpracy jednostek samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi szansą na poprawę jakości życia obywateli przez dostarczenie zróżnicowanych usług społecznych i realizację działań w bezpośrednim otoczeniu mieszkańców*).
 - Wspieranie rozwoju partnerstwa i innych form współpracy w obszarze realizacji zadań publicznych (*poprawa współpracy organów administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi w obszarze realizacji zadań publicznych w taki sposób, żeby coraz więcej urzędów angażowało się w te działania*).
 - Doskonalenie rozwiązań instytucjonalno – prawnych, umożliwiających rozwój sektora obywatelskiego (*wypracowanie i wdrożenie do systemu prawnego nowych, uproszczonych form i narzędzi prowadzenia zorganizowanej działalności obywatelskiej*).
2. Rozwój i wzmacnianie zorganizowanych form aktywności obywatelskiej.

Kierunki interwencji:

- Wspieranie rozwoju organizacji obywatelskich działających w obszarze pożytku publicznego (*zwiększenie zaangażowania obywateli i organizacji pozarządowych w życie publiczne*).
- Zwiększenie aktywności i kompetencji obywateli przez wspieranie rozwoju wolontariatu, ruchu harcerskiego oraz uniwersytetów ludowych (*wsparcie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego przez wypracowanie i wdrożenie rozwiązań ułatwiających i zachęcających do systematycznego, długoterminowego angażowania się obywateli w wolontariat; wzmocnienie*

⁵ Jak wyżej

organizacji harcerskich w zakresie potencjału instytucjonalnego i realizowanej działalności programowej przez podniesienie umiejętności, kompetencji i kwalifikacji wychowawców oraz dzieci i młodzieży zaangażowanych w działalność harcerską; podniesienie poziomu edukacji ustawicznej dorosłych mieszkańców i zwiększenie poziomu kapitału społecznego gmin wiejskich, wiejsko-miejskich i małych miast).

- Budowanie kompetencji i postaw obywatelskich, patriotycznych i probronnych (*kształtowanie u uczniów postaw przedsiębiorczości, kreatywności, aktywności społecznej, kompetencji kluczowych, świadomego korzystania z technologii cyfrowych oraz umiejętności niezbędnych na rynku pracy i w życiu codziennym, z wykorzystaniem rozwiązań programowych, organizacyjnych i metodycznych*).
- Wspieranie rozwoju ekonomii społecznej i solidarnej (*zaplanowanie kompleksowego katalogu zadań administracji publicznej w zakresie zapewnienia stabilnego i systemowego wsparcia dla podmiotów ekonomii społecznej; działania ukierunkowane na upowszechnianie w zbiorowej świadomości rozwoju ekonomii społecznej i solidarnej oraz zbudowanie jej silnej, pozytywnej marki*).
- Przeciwdziałanie wykluczeniu przez edukację włączającą (*działania, które promują ideę włączania uczniów z niepełnosprawnościami w środowisko edukacyjne i społeczne; szkoła otwarta na potrzeby wszystkich uczniów, w tym zwłaszcza uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi*).⁶

Priorytety SRKS w ramach celu szczegółowego 2: Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich

- Tworzenie warunków oraz budowanie kompetencji dla wzmacniania uczestnictwa w kulturze.

Kierunki interwencji:

- Kontynuowanie i wzmacnianie działań na rzecz wzrostu czytelnictwa, które stanowi punkt wyjścia i warunek dla zaangażowania w inne formy aktywności kulturalnej i społecznej.
- Dalsze unowocześnianie usług bibliotecznych i wzmacnianie ich zaplecza technologicznego.
- Wdrożenie ogólnopolskiego systemu informatycznego, oferującego jeden punkt dostępu do zbiorów polskich bibliotek i aktualnej oferty rynku wydawniczego w Polsce.
- Nowatorskie działania animacyjne angażujące społeczność lokalną, zaprojektowane w oparciu o przeprowadzoną diagnozę jej potrzeb i potencjałów.
- Ułatwianie dostępu do kultury oraz aktywnego uczestnictwa w kulturze osobom starszym, osobom z niepełnosprawnościami lub czasowymi ograniczeniami w funkcjonowaniu.
- Działania ukierunkowane na stymulowanie kreatywności oraz aktywizację twórczą, adresowane do wszystkich grup wiekowych i społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży, seniorów, osób z niepełnosprawnościami oraz zagrożonych wykluczeniem.
- Budowanie wartościowej i profesjonalnej oferty artystycznej dla dzieci i młodzieży.
- Działania na rzecz zwiększenia zakresu wykorzystania kultury w obszarze aktywizowania i społecznego włączenia osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem.
- Wspieranie projektów o charakterze lokalnym, ukierunkowanych na niwelowanie barier w dostępie do kultury.
- Eliminowanie barier w dostępie do lokalnych instytucji kultury osób zagrożonych.

⁶ Załącznik do uchwały nr 155 Rady Ministrów z dnia 28 października 2020 r. w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030” (M.P. z 2020, poz.1060)

- Wspieranie podmiotów zarządzających szlakami kulturowymi i Pomnikami Historii, które podejmują współpracę z lokalnymi organizacjami pozarządowymi oraz samorządami.
- Zwrócenie uwagi władz samorządowych, firm, instytucji oraz społeczeństwa na problem chaosu reklamowego i konieczność zrównoważonego planowania przestrzeni miejskiej.⁷

4. Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2023 (KPPUiWS)

Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2023 (KPPUiWS).

KPPUiWS został przyjęty Radę Ministrów w dniu 17 sierpnia 2021 r. W założeniu, realizacja programu polegać ma na podejmowaniu działań zmierzających do ograniczenia ubóstwa i wykluczenia społecznego poprzez zwiększenie aktywności społecznej oraz gotowości do podejmowania pracy, a przez to do poprawy poziomu zatrudnienia. Określono, iż walka z ubóstwem i wykluczeniem musi opierać się na wzroście gospodarczym i zatrudnienia oraz nowoczesnej i skutecznej ochronie socjalnej. Program ukierunkowany jest na dążenie do urzeczywistnienia idei deinstytucjonalizacji w obszarze usług społecznych, poprzez wskazanie konkretnych działań i kierunków rozwoju.

Cel główny Krajowego Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2023

Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.

Dla zrealizowania celu głównego KPPUiWS wskazano trzy cele szczegółowe.

Cele szczegółowe Krajowego Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2023

- I. Zmniejszenie zagrożenia ubóstwem i wykluczeniem wśród dzieci i młodzieży.
- II. Zwiększenie dostępu do usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym.
- III. Zwiększenie integracji społecznej grup najbardziej zagrożonych wykluczeniem, w tym osób bezdomnych i migrantów.

Problematyka objęta przedmiotowym programem zaakcentowana jest w licznych dokumentach strategicznych i wdrożeniowych kraju. Na poziomie strategii o charakterze lokalnym, szczególnie istotna jest komplementarność działań proponowanych w KPPUiWS z inicjatywami proponowanymi w zakresie zdrowia. Nieznane są długofalowe skutki szerzenia się pandemii w zakresie gospodarki, zmian w dotychczasowych zachowaniach ludzi, w szczególności dotyczących aktywności fizycznej, higieny, modeli pracy, rekreacji. W kraju podejmowane są liczne inicjatywy, mające na celu zapewnienie koordynacji oraz komplementarności prowadzonych działań z zakresu pomocy społecznej i opieki zdrowotnej na poziomie lokalnym.

Priorytety KPPUiWS:

- I. Przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży

Kierunki interwencji:

⁷ Załącznik do uchwały nr 155 Rady Ministrów z dnia 28 października 2020 r. w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030” (M.P. z 2020, poz.1060)

- Rozwój usług środowiskowych wspierających rodzinę oraz usług opiekuńczych i edukacyjnych dla dzieci (*stworzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną je wychowującą, w przypadku trudności w prawidłowym wypełnianiu swoich funkcji, głównie natury opiekuńczo – wychowawczej*).
- Zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego jako jednej z form pomocy dla rodzin, dzieci i młodzieży (*kompleksowa praca socjalna z osobami najuboższymi i wykluczonymi społecznie; dodatkowe działania towarzyszące takie jak edukacja na temat właściwego odżywiania, nauka gotowania, prowadzenia domu, zarządzania budżetem, czy wspólny posiłek, jako pierwszy krok w powrocie do uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym osób i rodzin najbardziej potrzebujących*).
- Wsparcie finansowe rodzin z dziećmi (*świadczenie wychowawcze 500+, program „Dobry start”, świadczenia rodzinne oraz świadczenia z funduszu alimentacyjnego*).
- Wzmocnienie funkcji opiekuńczej przedszkola, szkoły i placówki, w koordynacji ze wsparciem i rozwojem usług w środowisku lokalnym.
- Wzmocnienie kształcenia dzieci i młodzieży w obszarze kompetencji kluczowych, w tym kreatywności, przedsiębiorczości oraz współpracy.
- Doskonalenie modelu kształcenia zawodowego, w tym kształcenia wyższego oraz promocja kształcenia zawodowego w powiązaniu z rynkiem pracy.
- Wdrożenie kompleksowego systemu pierwszego zatrudnienia młodzieży opartego o zintegrowane działania instytucji edukacyjnych, rynku pracy i integracji społecznej⁸

II. Przeciwdziałanie bezdomności i wykluczeniu mieszkaniowemu

Kierunki interwencji:

- Wsparcie osób zagrożonych kryzysem bezdomności (*opracowanie i uregulowanie form wsparcia mieszkaniowego osób opuszczających pieczę zastępczą oraz placówki; opracowanie i wdrożenie modelu działań zapobiegających zadłużeniom, eksmisjom i bezdomności; opracowanie i wdrożenie modelu pracy z osobami osadzonymi w zakładach penitencjarnych, pod kątem zapobiegania bezdomności po ich wyjściu na wolność*).
- Opracowanie i wdrożenie rozwiązań na rzecz przejścia ze wsparcia instytucjonalnego do wsparcia w formie mieszkaniowej.
- Rozwiązywanie problemu bezdomności.
- Diagnozowanie problemu bezdomności i wykluczenia mieszkaniowego.⁹

III. Usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami, osób starszych i innych osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

Kierunki interwencji:

- Wsparcie osób z niepełnosprawnościami.
- Wsparcie osób starszych w codziennym funkcjonowaniu, aktywizacja społeczna seniorów, przeciwdziałanie samotności.

⁸ Załącznik do uchwały nr 105 Rady Ministrów z dnia 17 sierpnia 2021 r. w sprawie przyjęcia polityki publicznej pod nazwą „Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021–2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030” (M.P. z 2021, poz.843)

⁹ Jak wyżej

- Rozwój usług środowiskowych dla osób starszych, potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, w tym rozwój usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w ramach systemu pomocy społecznej.
- Wsparcie osób z zaburzeniami psychicznymi oraz znajdujących się w kryzysie psychicznym.¹⁰

IV. Institucje pomocy społecznej oraz podmioty ekonomii społecznej – wsparcie dla osób i rodzin.

Kierunki interwencji:

- Wsparcie instytucji pomocy społecznej i pracowników socjalnych w zakresie działań na rzecz rozwoju usług środowiskowych i pracy socjalnej.
- Rozwój i wdrażanie metod pracy, efektywnie przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu, w tym instrumentów aktywnej integracji oraz wzmacnianie współpracy wszystkich podmiotów zaangażowanych w proces włączenia społecznego.
- Włączenie podmiotów ekonomii społecznej w realizację usług społecznych.¹¹

V. Integracja cudzoziemców – rozwój usług społecznych dla migrantów, w tym cudzoziemców objętych ochroną międzynarodową oraz wsparcie integracji na rynku pracy.

Kierunki interwencji:

- Kształcenie osób z grup cudzoziemskich.
- Budowa potencjału instytucjonalnego i wzmacnianie współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz integracji cudzoziemców, w tym doradztwo dla cudzoziemców.
- Integracja cudzoziemców na rynku pracy.¹²

5. [Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej \(KPRES\)](#)

KPRES wyznacza kluczowe kierunki polityki publicznej na rzecz ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych. Program ma istotne znaczenie dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Linia na lata 2023-2027, ponieważ położono w nim szczególny nacisk na efektywność działań na rzecz tworzenia miejsc pracy, reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, a także na rozwój usług społecznych użyteczności publicznej i zadań publicznych w zakresie lokalnego rozwoju.

Cel główny Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej

Do roku 2023 podmioty ekonomii społecznej i solidarnej będą ważnym elementem aktywizacji i integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz dostarczycielami usług użyteczności publicznej i realizatorami zadań z zakresu rozwoju lokalnego.¹³

Cele szczegółowe Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej

¹⁰ Załącznik do uchwały nr 105 Rady Ministrów z dnia 17 sierpnia 2021 r. w sprawie przyjęcia polityki publicznej pod nazwą „Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021–2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030” (M.P. z 2021, poz.843)

¹¹ Jak wyżej

¹² Jak wyżej

¹³ Załącznik do uchwały nr 11 Rady Ministrów z dnia 31 stycznia 2019 r. zmieniającej uchwałę w sprawie przyjęcia programu pod nazwą „Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej” (M.P.2019, poz.214)

- I. Wspieranie trwałego partnerstwa podmiotów ekonomii społecznej i solidarnej z samorządem terytorialnym w realizacji usług społecznych użyteczności publicznej oraz zadań publicznych w zakresie rozwoju lokalnego.
- II. Zwiększenie liczby wysokiej jakości miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- III. Zwiększenie konkurencyjności podmiotów ekonomii społecznej i solidarnej na rynku.
- IV. Upowszechnianie pozytywnych postaw wobec ekonomii społecznej i solidarnej.¹⁴

Wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, dla których tworzy się miejsca pracy w podmiotach ekonomii społecznej w ramach reintegracji społecznej i zawodowej są m.in.: osoby długotrwale bezrobotne, osoby z niepełnosprawnościami, osoby opuszczające pieczę zastępczą, czy osoby, które osiągnęły wiek senioralny. To powszechnie występujące grupy społeczne, które wymagają szczególnej pomocy. W KPRES wyjątkowo zaznaczono nowe instrumenty i podmioty wsparcia dla osób, które z różnych przyczyn znalazły się w trudnej sytuacji życiowej. Zwrócono także uwagę na zagadnienie dotyczące współpracy pomiędzy PES, biznesem i administracją publiczną.

III. Akty prawa oraz regionalne, powiatowe i gminne dokumenty strategiczne

Zasadniczą podstawę prawną w tworzeniu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy stanowi Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 02 kwietnia 1997 r. (Dz. U. 2009 nr 114 poz. 946) i ustawy odnoszące do spraw społecznych. Odrębne akty normatywne regulują kluczowe kwestie dotyczące podmiotów publicznych i procedur działania w zakresie minimalizowania lub znoszenia niekorzystnych zjawisk społecznych, działań profilaktycznych.

1. Ustawa o samorządzie gminnym z dnia 08 marca 1990 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 40)
2. Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz.U. 2023 poz. 901)
3. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (Dz.U. 2023 poz. 1426)
4. Ustawa o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz.U. 2023 poz. 390)
5. Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z dnia 7 września 2007 r. (Dz.U. 2023 poz. 1300)
6. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U. 2021 poz. 1249)
7. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (Dz.U. 2023 poz. 165)
8. Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" z dnia 4 listopada 2016 r. (Dz.U. 2020 poz. 1329)
9. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U. 2023 poz. 172)
10. Ustawa o zatrudnieniu socjalnym z dnia 13 czerwca 2003 r. (Dz.U. 2022 poz. 2241)
11. Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003 r. (Dz.U. 2023 poz. 571)
12. Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 r. (Dz.U. 2023 poz. 735)
13. Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r. (Dz.U. 2023 poz. 100)

¹⁴ Jak wyżej

14. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r. (Dz.U. 2022 poz. 2123)
15. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz.U. 2023 poz. 900)
16. Ustawa o Karcie Dużej Rodziny z dnia 5 grudnia 2014 r. (Dz.U. 2021 poz. 1744)
17. Ustawa o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 z dnia 4 lutego 2011 r. (Dz.U. 2023 poz. 204)
18. Uchwała nr 264 Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2022 r. zmieniająca uchwałę w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023

Planowane działania w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Linia są spójne z zapisami właściwych dokumentów wojewódzkich, powiatowych i gminnych, w których podejmowane są kwestie dotyczące tych samych problemów społecznych.

1. [Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego do 2030 roku \(uchwała nr 376/XXXI/21 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 12 kwietnia 2021 roku\)](#)

Struktura SRWP 2030 obejmuje dziesięć zasadniczych części. SRWP 2030 jest jednocześnie projektem strategii w zakresie polityki społecznej, która jest integralną częścią strategii rozwoju województwa.

Dotyczy to w szczególności takich elementów SRWP 2030 jak:

- część I. *Wyzwania globalne oraz wnioski z analizy sytuacji społeczno-gospodarczej województwa pomorskiego,*
- część III. *Strategiczne wyzwania rozwojowe,*
- część V. *Zasady horyzontalne Strategii* (przede wszystkim zasady dotyczące spójności społecznej, wspierania postaw obywatelskich, wielopoziomowego zarządzania i partnerstwa oraz wzrostu zatrudnienia),
- część VII. *Cele strategiczne i operacyjne* (przede wszystkim cele operacyjne 2.2. Wrażliwość społeczna oraz 2.3. Kapitał społeczny),
- część VIII. *Wymiar terytorialny Strategii,*
- część IX. *Obszary współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej,*
- część X. *System realizacji,* w której przewiduje się realizację regionalnych programów strategicznych w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego i wrażliwości społecznej oraz w zakresie edukacji i kapitału społecznego.¹⁵

Województwo Pomorskie w obliczu wyzwań globalnych, w tym związanych ze starzeniem się społeczeństwa i nierówności społecznymi.

Starzenie się społeczeństw Europy, jak też innych, już nie tylko wysoko rozwiniętych regionów świata, ale również krajów rozwijających się, jest procesem o niespotykanej wcześniej skali i natężeniu. Proces ten pogłębia się, zarówno przez znaczny wzrost średniej długości życia, jak i niższy niż w przeszłości wskaźnik urodzeń. W efekcie, zanikają proporcje pomiędzy odsetkiem pracujących zawodowo a osobami starszymi, co ma swoje odzwierciedlenie, m.in. we wskaźniku obciążenia demograficznego. W przyszłości bezpieczeństwo socjalne milionów ludzi może więc zostać poważnie zachwiane. Należy również podkreślić, że model tradycyjnej rodziny, w tym rodziny wielopokoleniowej ulega znacznemu osłabieniu, a rosnąca liczba beneficjentów nie tylko świadczeń emerytalnych, ale i opieki formalnej może stać się w przyszłości kluczowa. Potwierdza to fakt, że wzrostowi długości życia często nie

¹⁵ Załącznik do uchwały nr 376/XXXI/21 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 12 kwietnia 2021 roku „Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030”

towarzyszy wzrost długości życia w zdrowiu. Różnica między tymi granicami jest wyzwaniem zarówno, dla służb zdrowia, jak też usług społecznych.¹⁶

Strategiczne wyzwania rozwojowe:

- Usługi publiczne i stan zdrowia mieszkańców. Poszerzenie oferty oraz poprawa dostępności i jakości zindywidualizowanych usług publicznych dla wszystkich mieszkańców, w tym osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Rozwój działań w zakresie promocji zdrowia oraz profilaktyki zdrowotnej, adresowanych do wszystkich grup wiekowych w celu poprawy zdrowia mieszkańców oraz lepszego wykorzystania potencjału wynikającego z wydłużania się życia.
- Edukacja. Poprawa jakości usług edukacyjnych na wszystkich etapach kształcenia z uwzględnieniem potrzeb gospodarki i rynku pracy, postępu technologicznego i wyzwań cywilizacyjnych, przy jednoczesnym zapewnieniu równego dostępu dla wszystkich mieszkańców.
- Kapitał społeczny i kultura zaufania. Rozwój aktywnej, otwartej, wrażliwej, świadomej i silnej wspólnoty, dla której wartością stanowi różnorodność kulturowa, bogate dziedzictwo oraz tradycje morskie i solidarnościowe w regionie, a także wzrost kompetencji mieszkańców warunkujących zdolność do funkcjonowania i samoorganizacji w dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości z uwzględnieniem społecznej roli kultury.
- Spójność wewnętrzna regionu i mobilność mieszkańców. Rozwój infrastruktury i oferty transportu zbiorowego oraz dróg publicznych niwelujący dysproporcje wewnątrz regionu, eliminujący wykluczenie transportowe i zapewniający dostęp wszystkich mieszkańców do dobrej jakości usług publicznych (m.in. edukacji, ochrony zdrowia, kultury).
- Baza gospodarcza. Wzrost międzynarodowej konkurencyjności gospodarczej poprzez: pełniejsze wykorzystanie endogenicznego potencjału wynikającego z nadmorskiego położenia, stymulowanie aktywności eksportowej pomorskich firm, podejmowanie współpracy biznesu, sektora naukowo-badawczego oraz publicznego w celu budowania przewagi technologicznej, wdrażanie nowoczesnych rozwiązań, w szczególności właściwych dla modelu Przemysłu 4.0, wykorzystujących sztuczną inteligencję oraz z zakresu gospodarki o obiegu zamkniętym, przy jednoczesnym zapewnieniu wysokiej jakości zasobów i miejsc pracy, rozwoju inteligentnych specjalizacji oraz upowszechnianiu rozwiązań innowacyjnych na mniej rozwiniętych obszarach województwa z uwzględnieniem branż kluczowych, istotnych dla rozwoju gospodarki.¹⁷

Cel strategiczny 1. TRWAŁE BEZPIECZEŃSTWO

Cel operacyjny 1.3. BEZPIECZEŃSTWO ZDROWOTNE

Podstawowym problemem systemu ochrony zdrowia są niedobory kadr medycznych wynikające m.in. z systemu kształcenia i szkolenia zawodowego personelu medycznego, który nie zapewnia przygotowania wystarczającej liczby odpowiednio wykształconych specjalistów, niedostateczne lub niedostosowane zasoby infrastrukturalne systemu ochrony zdrowia do obecnych i przyszłych potrzeb zdrowotnych mieszkańców, a także brak realnej, adekwatnej do ponoszonych kosztów wyceny świadczeń medycznych oraz ich fragmentaryzacja w wielu obszarach. Dodatkowo, niesprawny system

¹⁶ Załącznik do uchwały nr 376/XXXI/21 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 12 kwietnia 2021 roku „Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030”

¹⁷ Załącznik do uchwały nr 376/XXXI/21 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 12 kwietnia 2021 roku „Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030”

obiegu informacji nie gwarantuje lekarzowi dostępu do kompleksowej informacji o stanie zdrowia pacjenta. Polityka zdrowia publicznego powinna kłaść nacisk na pacjentocentryczny charakter opieki zdrowotnej, obniżenie kosztów poprzez koordynowanie tej opieki oraz lepszą efektywność procesu leczenia i rozumienie go przez samego pacjenta. Konieczne jest położenie większego akcentu na dobrze rozwiniętą i efektywnie zorganizowaną podstawową opieką zdrowotną, nakierowaną na prewencję, profilaktykę i edukację pacjenta. Bardzo istotna jest także przebudowa systemu ochrony zdrowia w stronę opieki koordynowanej, czyli sytuacji, w której następuje zrozumienie zależności, sprawny przepływ informacji oraz wzajemna współpraca profesjonalistów ochrony zdrowia i pomocy społecznej wokół pacjenta. Dla osiągnięcia sukcesu w tym zakresie kluczowy jest dialog z MZ oraz NFZ.¹⁸

Cel strategiczny 2. OTWARTA WSPÓLNOTA REGIONALNA

Cel operacyjny 2.2. WRAŻLIWOŚĆ SPOŁECZNA

Podobnie jak w przypadku systemu ochrony zdrowia, także w obszarze pomocy i integracji społecznej kluczowym wyzwaniem są spodziewane konsekwencje zmian demograficznych. Dodatkowo, widoczny jest deficyt kadr i infrastruktury (zarówno po stronie JST, jak i NGO i PES) oraz silne zróżnicowanie terytorialne jakości i dostępności usług społecznych, w szczególności na rzecz takich grup, jak osoby potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu i ich opiekunowie, seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami oraz wychowankowie pieczy zastępczej. Sytuacja ta wymaga podjęcia kompleksowych i długofalowych działań przez wszystkich interesariuszy, w tym także podmioty z systemu ochrony zdrowia. Mimo stopniowego obniżania się poziomu ubóstwa i bierności zawodowej, nadal część społeczeństwa zagrożona jest marginalizacją społeczną. Szczególnie widoczne jest przedwczesne rezygnowanie seniorów z aktywności zawodowej, a także wciąż niewykorzystany w pełni potencjał osób z niepełnosprawnościami. Kluczowe w tym kontekście jest dalsze wspieranie aktywizacji i (re)integracji społecznej oraz zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, przede wszystkim w ramach PES. Pomimo wielu cennych inicjatyw realizowanych w województwie, nadal widoczna jest potrzeba uruchamiania trwałych i niezależnych mechanizmów aktywizujących lokalne społeczności – przy wykorzystaniu potencjału NGO i PES, a także trendu polegającego na rosnącym zaangażowaniu przedsiębiorców w realizację działań z obszaru społecznej odpowiedzialności biznesu, w szczególności w oparciu o trwałe mechanizmy współpracy z sektorem pozarządowym.

Istotną przeszkodę w zapewnieniu w regionie spójności społecznej stanowi niedopasowanie usług do faktycznych potrzeb osób, a także wciąż obecne bariery instytucjonalne i fizyczne w dostępie do wszystkich usług publicznych. W związku z tym, działania w ramach celu operacyjnego będą realizowane w szczególności z uwzględnieniem potrzeb wszystkich odbiorców, w oparciu o wielosektorowe partnerstwa oraz w zgodzie z zasadami projektowania uniwersalnego. Istotnym wyróżnikiem prowadzonych działań będzie również położenie nacisku na osiągnięcie efektu w postaci wzrostu zatrudnienia oraz świadomości obywatelskiej.¹⁹

Cel operacyjny 2.3. KAPITAŁ SPOŁECZNY

Pomimo znacznej pozytywnej zmiany w ostatnich latach, instytucje kultury nadal w zbyt małym stopniu włączają się w działania na rzecz społeczności lokalnych, w szczególności w ramach partnerstw, np.

¹⁸ Jak wyżej

¹⁹ Załącznik do uchwały nr 376/XXXI/21 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 12 kwietnia 2021 roku „Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030”

z instytucjami edukacyjnymi czy pomocy społecznej. W związku z tym, niezbędne są działania służące podnoszeniu kompetencji kadr kultury w zakresie animacji społecznej na poziomie lokalnym. Uzupełniająco, należy także stymulować rozwój infrastrukturalny instytucji kultury – w zakresie rozwijania społecznych funkcji kultury oraz oferty promującej różnorodność kulturową i kulturę dialogu. W działaniach tych kluczowa będzie rola JST i organizacji pozarządowych.

Dla efektywnego rozwoju kapitału społecznego Pomorza niezbędna jest przyjazna, otwarta i dostępna przestrzeń publiczna. Pomimo wielu inicjatyw w tym zakresie, zarówno w miastach jak i na terenach wiejskich, widoczna jest ograniczona dostępność przestrzeni publicznych dobrej jakości. Wiąże się to z wieloletnimi zaniedbaniami w tym zakresie oraz kształtowaniem przestrzeni często w sposób fragmentaryczny i nieskoordynowany, a także abstrahujący od kontekstu historycznego, urbanistycznego i potrzeb środowiskowych. Ważne jest także ściśle powiązanie działań w przestrzeni publicznej z inicjatywami mającymi na celu włączanie mieszkańców w procesy zachodzące w ich najbliższym otoczeniu, przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu, integrację społeczną i zawodową, wzrost dostępności do usług społecznych oraz rozwój przedsiębiorczości.

Kluczowa jest zatem realizacja przedsięwzięć wpływających na rozwój integrujących przestrzeni publicznych, a także kontynuowanie działań służących wdrażaniu kompleksowych programów rewitalizacji dla miejskich obszarów zdegradowanych. Konieczna jest również kontynuacja i wzmocnienie działań związanych z prowadzeniem tzw. „dialogu terytorialnego” z JST na etapie sporządzania projektu studium w kontekście kształtowania i prowadzenia racjonalnej polityki przestrzennej, w tym jej zgodności z polityką przestrzenną województwa zapisaną w rekomendacjach, wytycznych i ustaleniach PZPWP 2030. Niezbędna w tym zakresie jest ścisła współpraca JST, organizacji pozarządowych, spółdzielni mieszkaniowych, przedsiębiorców i mieszkańców.²⁰

2. Strategia Rozwoju Powiatu Wejherowskiego (uchwała nr VI/XXIII/344/21 Rady Powiatu Wejherowskiego z dnia 03 września 2021 roku)

Strategia Rozwoju Powiatu Wejherowskiego dotyczy obszarów i zagadnień, które są przedmiotem interwencji i jest zgodna z zadaniami realizowanymi przez powiat. Formułuje cele dla działań władz Powiatu Wejherowskiego oraz zakres i formy współpracy z gminami, samorządem województwa i OMGGs. Strategia zwraca uwagę na problemy społeczne, w tym ubóstwo, bezdomność, niepełnosprawność, starzenie się społeczeństwa oraz niewydolność rodzin.

Cel strategiczny 1 Realizacja potrzeb społecznych w zakresie dostępności do edukacji, rynku pracy, usług zdrowotnych i wsparcia rodziny oraz osób niepełnosprawnych

Cel operacyjny 1.2 Wsparcie polityk społecznych dla niewydolnych rodzin i osób niepełnosprawnych

Cel operacyjny 1.3 Utrzymanie niskiego poziomu bezrobocia poprzez niwelowanie niedopasowań na lokalnym rynku pracy

Cel strategiczny 2 Spójny i wydajny system komunikacji, ochrona środowiska i bezpieczeństwa

Cel operacyjny 2.1. Bezpieczne i wydajna mobilność

Cel operacyjny 2.3 Podnoszenie stanu bezpieczeństwa publicznego w powiecie

²⁰ Jak wyżej

Cel strategiczny 3 Wysoka sprawność administracji oraz rozwój współpracy międzysektorowej

Cel operacyjny 3.2 Tożsamość kulturowa

Cel operacyjny 3.3 Skuteczna współpraca

Przedstawione powyżej cele są zgodne ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Linia.

3. Strategia Rozwoju Gminy Linia na lata 2023-2030

Strategia Rozwoju Gminy Linia na lata 2023-2030 jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania gminą. Określa ona strategiczne kierunki rozwoju gminy w perspektywie do 2030 roku oraz pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władzy uchwałodawczej i wykonawczej gminy. Umożliwia także efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, a także stanowi formalną podstawę do przygotowania i oceny wniosków o finansowanie zadań ze źródeł zewnętrznych.²¹

WYMIAR SPOŁECZNY (WSPÓLNOTA)

CEL STRATEGICZNY 1 Zaspokajanie potrzeb społecznych oraz budowanie wspólnoty mieszkańców

Cel operacyjny 1.1. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego

Cel operacyjny 1.2. Standard usług społecznych

Cel operacyjny 1.4. Prowadzenie aktywnej polityki kulturalnej

Cel operacyjny 1.5. Aktywizacja społeczna mieszkańców

Cel operacyjny 1.6. Infrastruktura i oferta czasu wolnego

Cel operacyjny 1.7. Wzmacnianie wspólnoty poprzez kultywowanie tradycji i dbałość o dziedzictwo

WYMIAR GOSPODARCZY (GOSPODARKA LOKALNA)

CEL STRATEGICZNY 3 Konkurencyjna gospodarka wykorzystująca potencjał gminy, przedsiębiorczość lokalną i wsparcie samorządu gminnego

Cel operacyjny 3.1. Gmina Linia jako miejsce pracy

Cel operacyjny 3.2. Stworzenie warunków dla rozwoju sektora turystyki i rekreacji

Cel operacyjny 3.3. Rozwój przedsiębiorczości lokalnej

4. Pozostałe dokumenty gminne

1. „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Linia na lata 2022-2025”

Zadanie 1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznych i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od alkoholu, narkotyków, innych substancji psychoaktywnych.

²¹ Strategia Rozwoju Gminy Linia na lata 2023- 2030

Zadanie 2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy związane z używaniem alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony poprzez przemocą w rodzinie.

Zadanie 3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych.

Zadanie 4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień.

Zadanie 5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.

Zadanie 6. Wspieranie reintegracji społecznej i działań na rzecz powrotu osób uzależnionych od alkoholu, wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem od społeczności.²²

2. „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Linia na lata 2022-2026”

Cel główny: Minimalizacja zjawiska przemocy poprzez stworzenie zintegrowanego systemu pomocy rodzinie z problemem przemocy w rodzinie.

Cel szczegółowy 1: Koordynacja działań lokalnych podmiotów

Cel szczegółowy 2: Systematyczna edukacja środowiska lokalnego celu podniesienia społecznej świadomości i wrażliwości na temat zjawiska przemocy w rodzinie²³

3. „Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023”

Cel główny Programu: wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji, zwłaszcza z opieką, wychowywaniem i skuteczną ochroną dzieci, jak również edukacja środowiska lokalnego w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny.

Cel szczegółowy 1: Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka

Cel szczegółowy 2: Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.²⁴

²² „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Linia na lata 2022-2025”

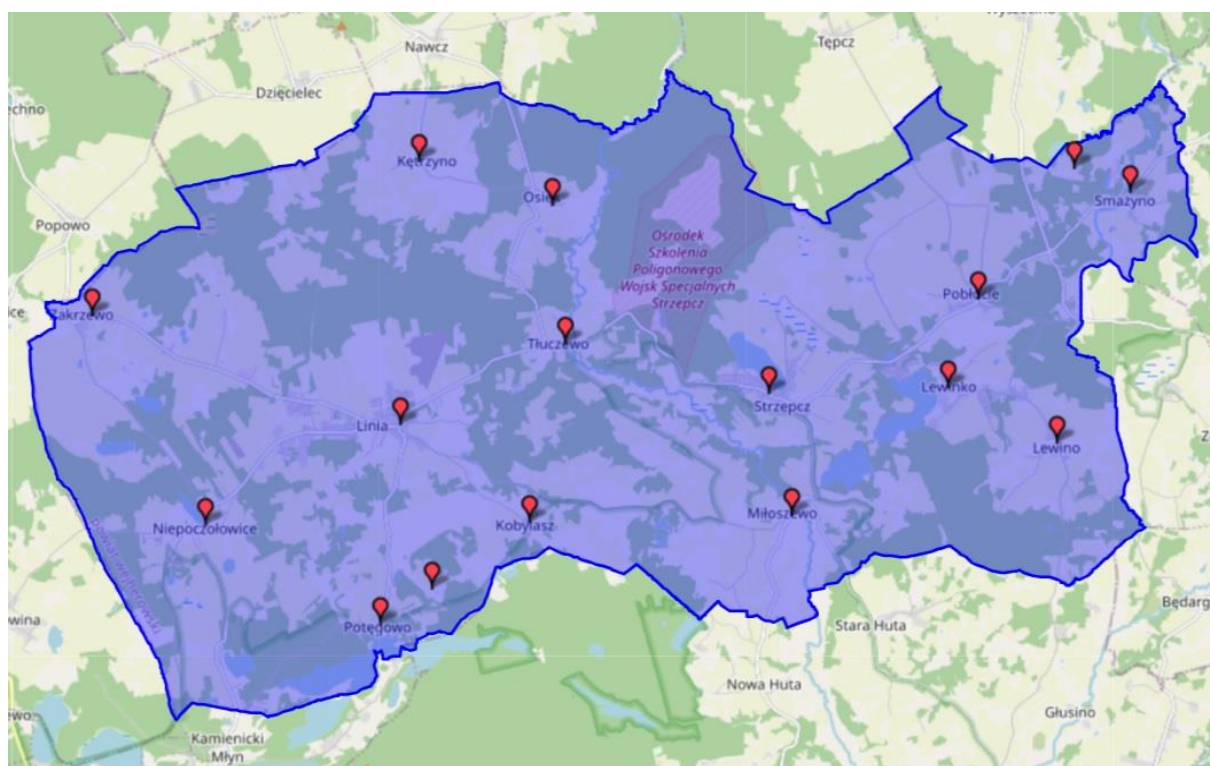
²³ Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Linia na lata 2022-2026”

²⁴ „Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023”

IV. Charakterystyka Gminy Linia

1. Położenie

Gmina Linia to gmina wiejska, należy do województwa pomorskiego, powiatu wejherowskiego. Znajduje się około 35 km na południowy zachód od Wejherowa i około 18 km na południowy wschód od Lęborka. Jej południowa granica wciną się w północno-zachodnią część Kaszubskiego Parku Krajobrazowego. Posiada kilka pięknych jezior w nietypowej rymnie polodowcowej, zaś Jeziora Potęgowskie stanowią główny zbiornik wodny tego obszaru. W skład Gminy wchodzi 16 wsi: Igrzyczno, Kobylasz, Kętrzyno, Lewinko, Lewino, Linia, Miłoszewo, Niepoczołowice, Osiek, Pobłocie, Potęgowo, Smażyno, Strzecz, Tłuczewo, Wyższe Pólko, Zakrzewo. Gmina zajmuje powierzchnię 119,8 km², co stanowi 9,3% powierzchni powiatu.

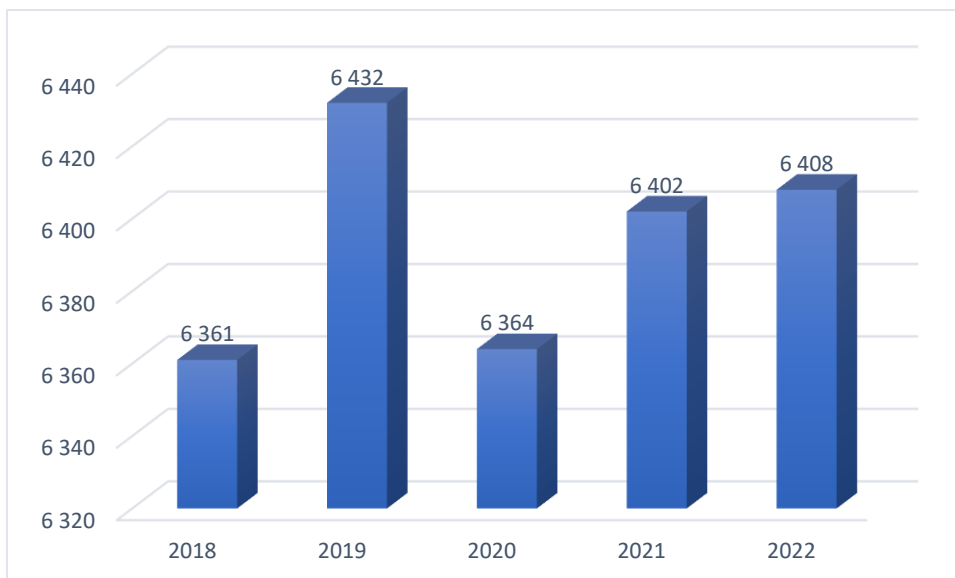

Rysunek 1 Mapa Gminy Linia

Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Linia

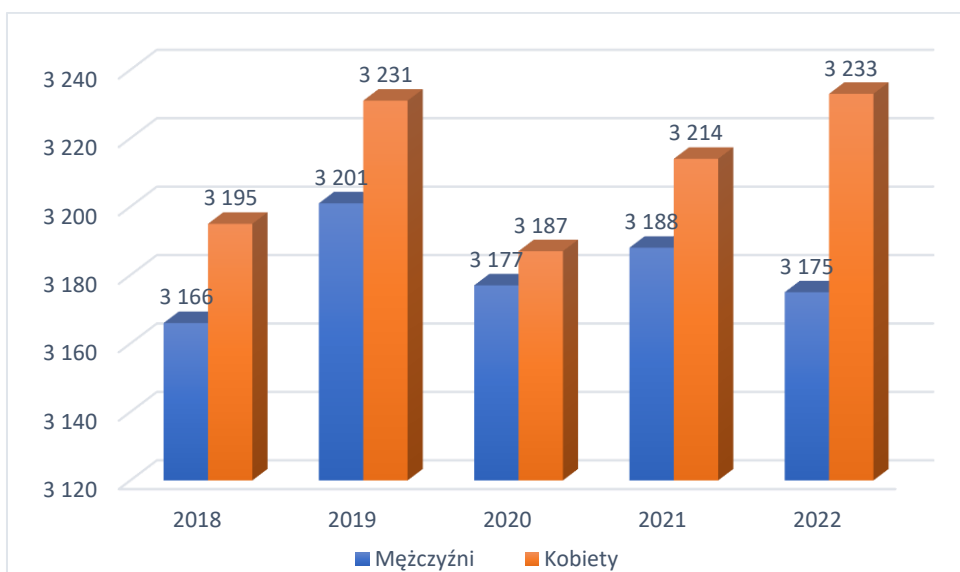
2. Demografia

Gmina Linia ma 6 408 mieszkańców, z czego 50,5% stanowią kobiety, a 49,5% mężczyźni (stan na 31.12.2022 r.). W latach 2002-2022 liczba mieszkańców wzrosła o 15,4% i notuje tendencję wzrostową.

Wykres 1 Liczba mieszkańców Gminy Linia w latach 2018-2022

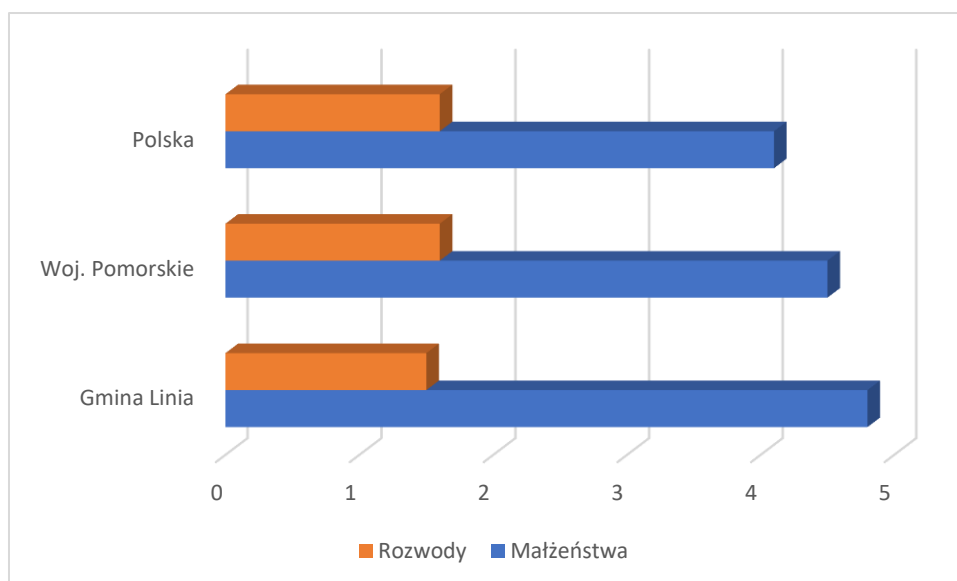
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 2 Liczba mieszkańców Gminy Linia w latach 2018-2022 z podziałem na kobiety i mężczyzn

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Średni wiek mieszkańców wynosi 35,6 lat i jest znacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa pomorskiego oraz znacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski. Mieszkańcy Gminy Linia zawarli w 2022 roku 31 małżeństw, co odpowiada 4,8 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to więcej od wartości dla województwa pomorskiego oraz znacznie więcej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 1,5 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców.

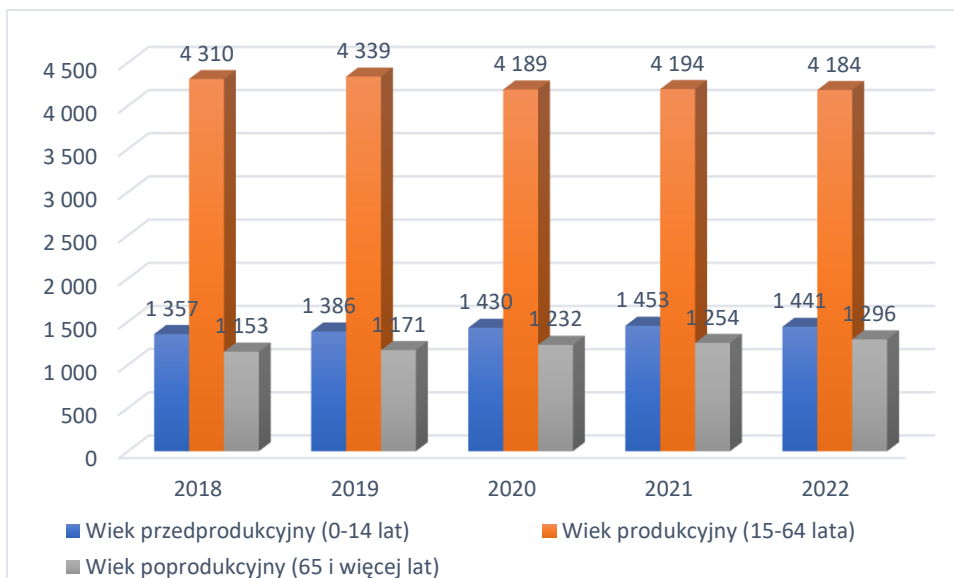

Wykres 3 Małżeństwa i rozwody na 1000 ludności w Gminie Linia w 2022 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

28,6% mieszkańców Gminy Linia jest stanu wolnego, 57,0% żyje w małżeństwie, 6,8% mieszkańców jest po rozwodzie, a 6,6% to wdowy/wdowcy. Gmina Linia ma dodatni przyrost naturalny wynoszący 28. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu 4,37 na 1000 mieszkańców Gminy Linia. W 2022 roku urodziło się 79 dzieci, w tym 58,2% dziewczynek i 41,8% chłopców. Średnia waga noworodków to 3 478 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 1,13 i jest znacznie większy od średniej dla województwa oraz znacznie większy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju. W 2021 roku 32,6% zgonów w Gminie Linia spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 20,3% zgonów w Gminie Linia były nowotwory, a 5,5% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 ludności Gminy Linia przypada 7,96 zgonów. Jest to znacznie mniej od wartości średniej dla województwa pomorskiego oraz znacznie mniej od wartości średniej dla kraju. W 2022 roku zarejestrowano 76 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 81 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla Gminy Linia -5. W tym samym roku 3 osoby zameldowały się z zagranicy oraz zarejestrowano 0 wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące 3. 59,0% mieszkańców Gminy Linia jest w wieku produkcyjnym, 26,5% w wieku przedprodukcyjnym, a 14,5% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.²⁵

²⁵ Strona internetowa https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Linia#demografia-w-pigulce

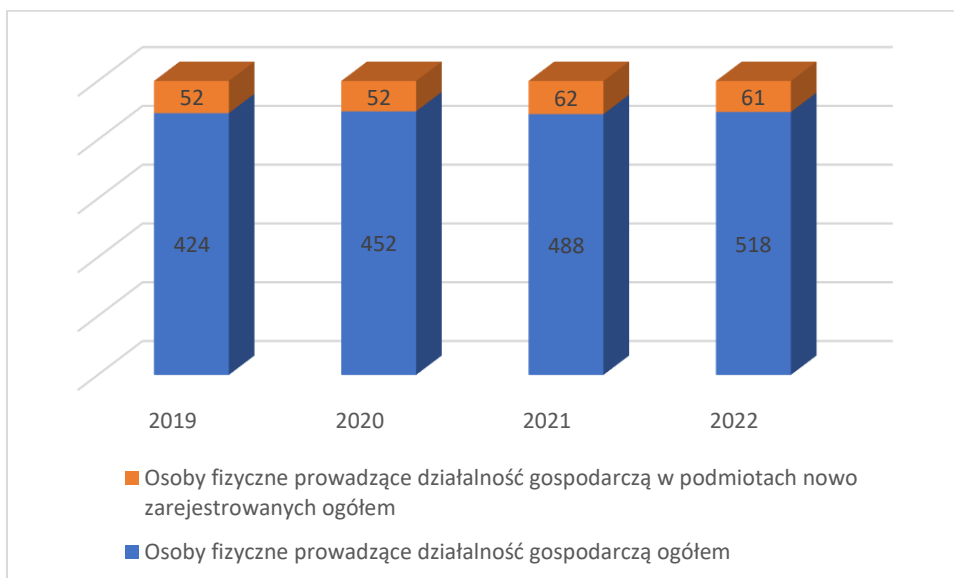

Wykres 4 Ludność wg wieku w Gminie Linia w latach 2018-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

3. Gospodarka i finanse publiczne

W Gminie Linia w roku 2022 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 588 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 518 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

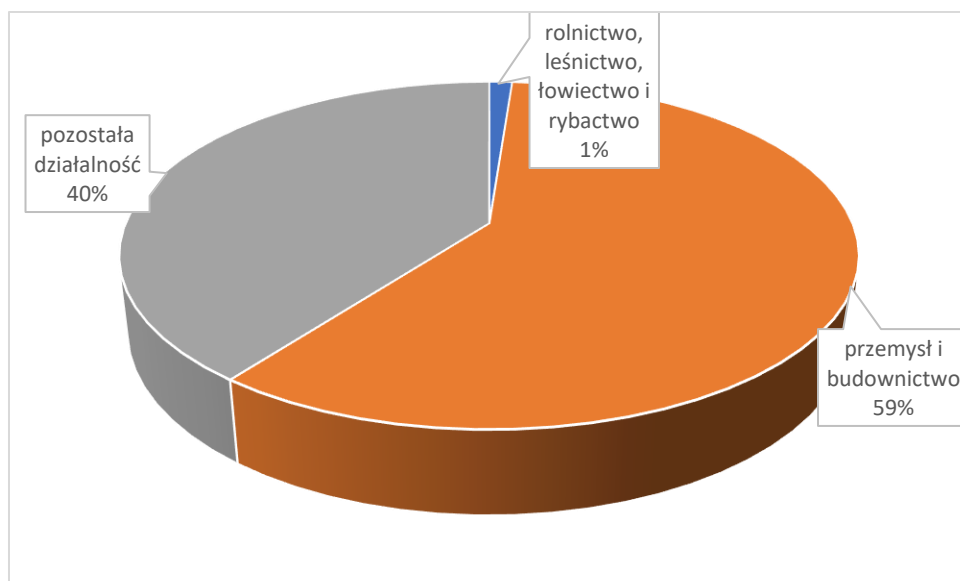

Wykres 5 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, w tym w podmiotach nowo zarejestrowanych w Gminie Linia w latach 2019-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W tymże roku zarejestrowano 63 nowe podmioty, a 30 podmiotów zostało wyrejestrowanych. Na przestrzeni lat 2009-2022 najwięcej (64) podmiotów zarejestrowano w roku 2021, a najmniej (26) w roku 2010. W tym samym okresie najwięcej (50) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2017 roku, najmniej (21) podmiotów wyrejestrowano natomiast w 2010 roku. Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w Gminie Linia najwięcej (14) jest stanowiących spółki handlowe z ograniczoną odpowiedzialnością. Analizując rejestr pod kątem liczby

zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najczęściej (576) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników. 7 podmiotów jako rodzaj działalności deklarowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklarowało 348 podmiotów, a 233 podmioty w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność.

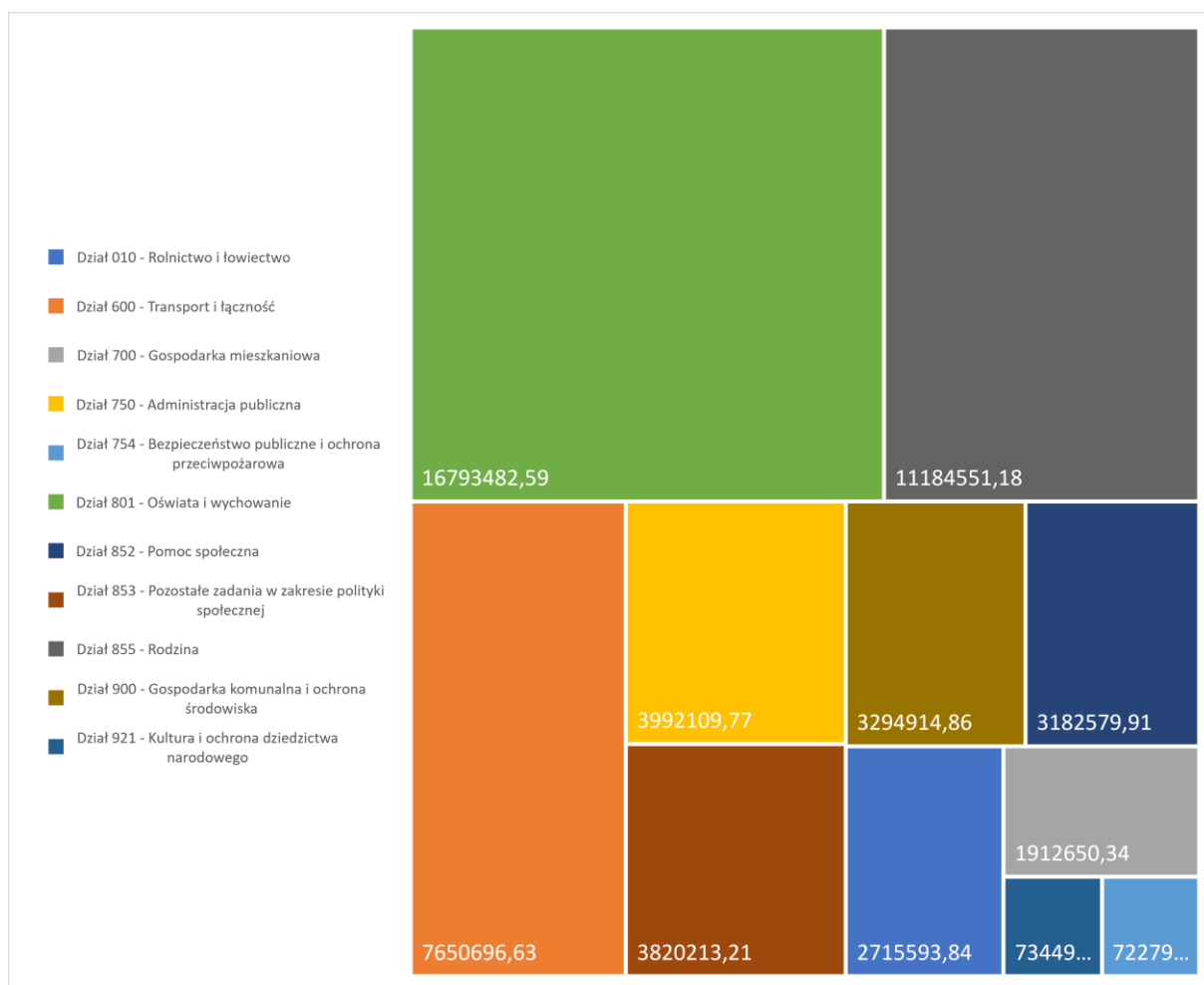
Wykres 6 Podmioty gospodarki narodowej w Gminie Linia wg rodzajów działalności w roku 2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w Gminie Linia najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są Budownictwo (46.7%), Przetwórstwo przemysłowe (16.2%) oraz Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (16,0%)²⁶.

Działalność podmiotów gospodarczych przekłada się na dochody Gminy, a te pochodzą głównie z różnych rozliczeń i od osób prawnych, osób fizycznych i od innych jednostek. Poniższy wykres ukazuje strukturę wydatków budżetu Gminy Linia wg działów klasyfikacji budżetowej. Obszar każdego prostokąta jest proporcjonalny do procentowego udziału odpowiadającego mu działu do całości budżetu. Dodatkowo, na każdym widnieje ogólna suma dochodów jaką wygenerował każdy dział. Działy z udziałem nieprzekraczającym 1% zostały pominięte aby zwiększyć czytelność wykresu.

²⁶ Strona internetowa https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Linia#rejestr-region

Wykres 7 Wydatki budżetu w Gminie Linia w 2022 roku wg działów Klasyfikacji Budżetowej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Suma wydatków z budżetu Gminy Linia wyniosła w 2022 roku 57,1 mln złotych, co daje 8,9 tys. złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Oznacza to wzrost wydatków o 16,7% w porównaniu do roku 2021. Największa część budżetu Gminy Linia - 29.4% została przeznaczona na Dział 801 - Oświata i wychowanie, a następnie na Dział 855 – Rodzina. Dużą część wydatków z budżetu przeznaczona została na Dział 600 - Transport i łączność (13.4%) oraz na Dział 750 - Administracja publiczna (7%). Wydatki inwestycyjne stanowiły 9,5 mln złotych, czyli 16,6% wydatków ogółem.

Wydatki ogółem w ostatnim pięcioleciu oraz we wszystkich działach klasyfikacji budżetowej prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1 Wydatki budżetu w Gminie Linia w latach 2018-2022 wg działów Klasyfikacji Budżetowej

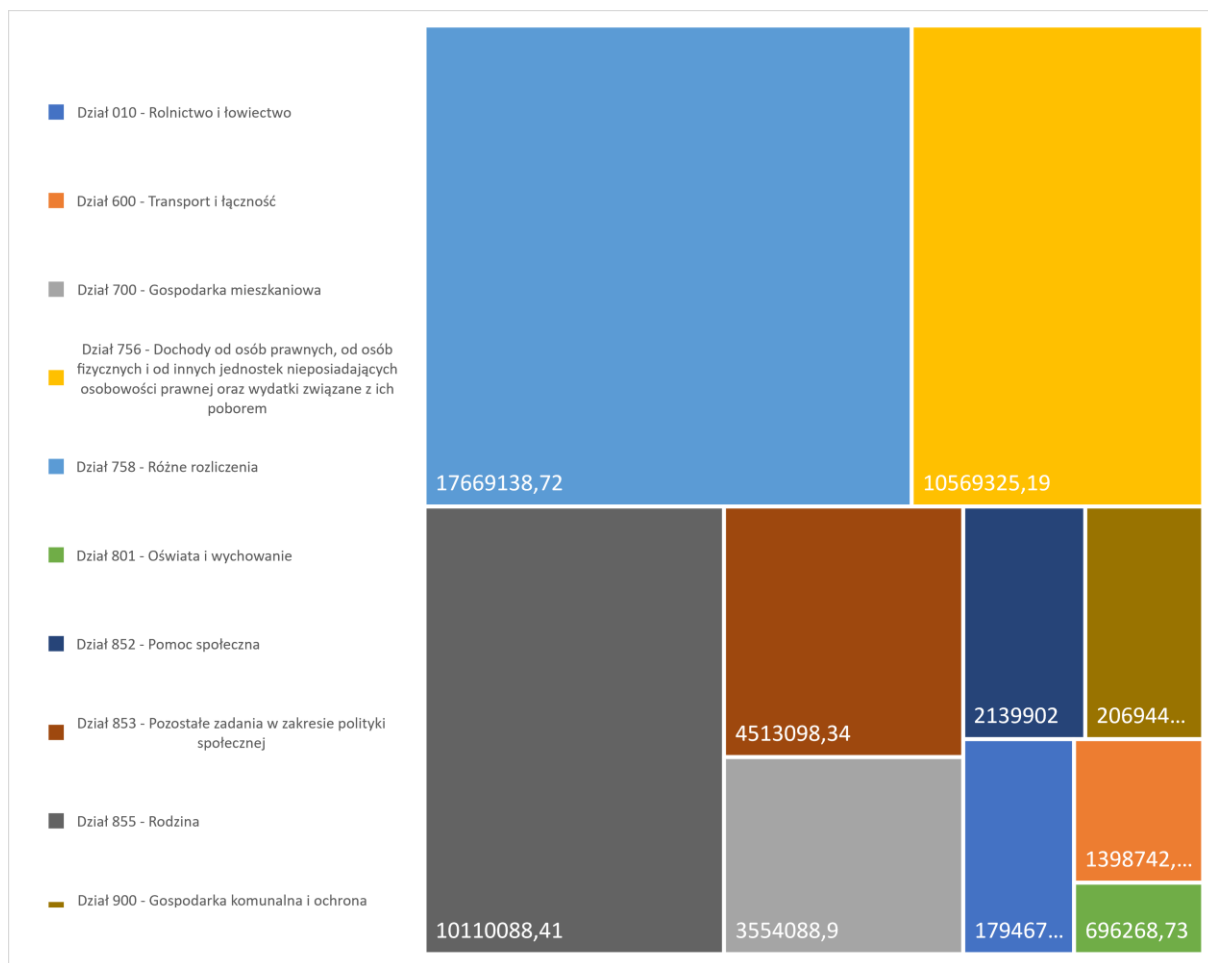
	Jednostka miary	2018	2019	2020	2021	2022
Wydatki budżetu ogółem	zł	44 860 085.81	40 517 763.79	44 243 753.03	48 808 102.67	57 051 802.46
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	zł	1 307 821.85	1 500 981.58	1 541 530.15	2 694 236.66	2 715 593.84
Dział 600 - Transport i łączność	zł	6 561 009.62	1 957 737.41	4 092 451.23	4 953 446.75	7 650 696.63
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	zł	2 226 267.32	68 248.00	95 091.16	218 730.95	1 912 650.34
Dział 710 - Działalność usługowa	zł	135 518.45	85 304.52	94 924.15	75 666.27	121 622.90
Dział 750 - Administracja publiczna	zł	2 560 221.56	2 633 688.05	2 884 633.80	3 142 645.00	3 992 109.77
Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	zł	53 981.65	43 400.11	41 979.62	1 200.00	1 310.00
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	zł	531 166.29	193 674.04	224 344.29	208 170.32	722 790.21
Dział 755 - Wymiar sprawiedliwości	zł	1 126.00	1 188.00	1 188.00	1 188.00	1 188.00
Dział 757 - Obsługa długu publicznego	zł	149 653.39	171 104.14	99 314.07	69 893.57	435 253.13
Dział 801 - Oświata i wychowanie	zł	12 566 933.64	14 422 338.13	13 976 189.88	14 937 643.15	16 793 482.59
Dział 851 - Ochrona zdrowia	zł	79 809.20	90 080.03	81 301.85	144 666.52	132 579.45

	Jednostka miary	2018	2019	2020	2021	2022
Dział 852 - Pomoc społeczna	zł	1 392 882.07	1 117 745.01	993 610.65	1 177 338.65	3 182 579.91
Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	zł	479 737.54	64 902.61	30 943.20	50 348.87	3 820 213.21
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	zł	527 677.82	619 256.55	666 548.03	582 799.94	149 168.00
Dział 855 - Rodzina	zł	13 268 575.05	14 918 189.89	16 198 329.85	16 347 241.77	11 184 551.18
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	zł	1 633 243.91	1 875 235.05	2 418 872.86	2 286 711.30	3 294 914.86
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	zł	620 500.00	624 000.00	659 000.00	688 000.00	734 499.95
Dział 926 - Kultura fizyczna	zł	763 960.45	130 690.67	143 500.24	1 228 174.95	206 598.49

Źródło: Dane GUS Bank Danych Lokalnych

Suma dochodów do budżetu Gminy Linia wyniosła w 2022 roku 54,8 mln złotych, co daje 8,5 tys. złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Oznacza to wzrost dochodów o 13,2% w porównaniu do roku 2021. Największą część dochodów wygenerował Dział 758 - Różne rozliczenia (32,2%). Duża część wpływów pochodzi z Dział 756 - Dochody od osób prawnych, fizycznych i od innych jednostek (19,3%), Dział 855 – Rodzina (18,5%) oraz z Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (8,2%). W budżecie Gminy Linia wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych wynosiły 891 złotych na mieszkańca (10,4%), natomiast dochód z tytułu podatków dochodowych od osób prawnych wynosił 49,1 złotych na mieszkańca (0,6%)²⁷.

²⁷ Strona internetowa https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Linia#finanse-publiczne

Wykres 8 Dochody budżetu w Gminie Linia w 2022 roku wg działów Klasyfikacji Budżetowej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Dochody ogółem w ostatnim pięcioleciu oraz z wszystkich działów klasyfikacji budżetowej prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2 Dochody budżetu w Gminie Linia w latach 2018-2022 wg działów Klasyfikacji Budżetowej

	Jednostka miary	2018	2019	2020	2021	2022
Dochody budżetu ogółem	zł	40 009 046.21	43 172 549.98	48 662 483.34	48 343 771.58	54 810 045.09
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	zł	745 271.33	878 514.05	902 799.64	927 886.00	1 794 674.30
Dział 400 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	zł	659 792.19	683 998.73	781 389.25	762 034.86	0.00
Dział 600 - Transport i łączność	zł	1 695 462.29	2 211 209.05	252 312.00	1 441 930.38	1 398 742.75
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	zł	1 423 771.49	230 696.84	321 996.91	175 484.71	3 554 088.90

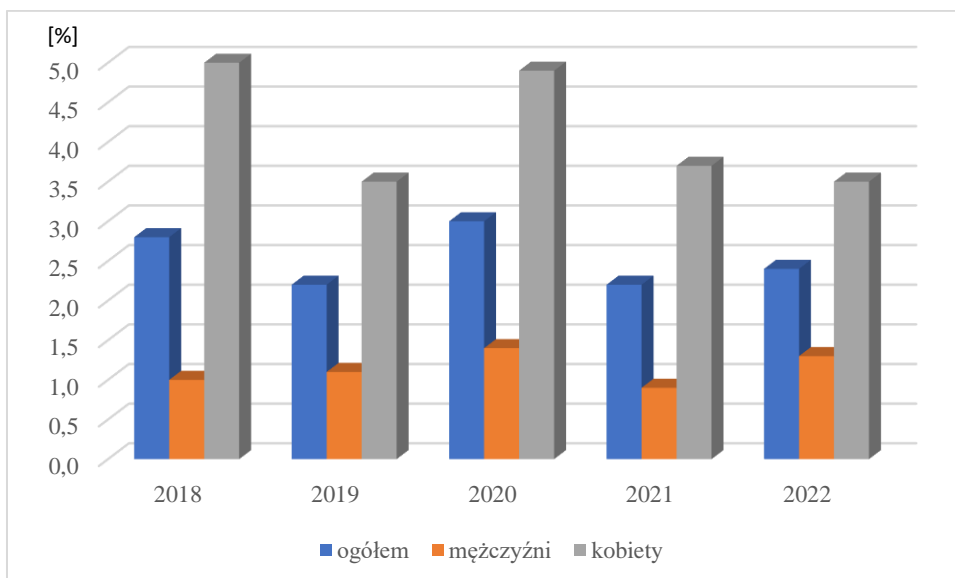
	Jednostka miary	2018	2019	2020	2021	2022
Dział 710 - Działalność usługowa	zł	11 004.70	8 889.59	9 957.48	14 454.28	11 057.39
Dział 750 - Administracja publiczna	zł	116 243.15	72 419.08	97 626.35	79 723.20	84 985.66
Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	zł	53 981.65	43 400.11	41 979.62	1 200.00	1 310.00
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	zł	230 385.14	41 349.52	11 000.00	5 250.00	50 900.00
Dział 755 - Wymiar sprawiedliwości	zł	1 126.00	1 188.00	1 188.00	1 188.00	1 188.00
Dział 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	zł	5 435 640.54	6 326 697.59	6 948 061.15	7 585 970.89	10 569 325.19
Dział 758 - Różne rozliczenia	zł	14 209 675.64	15 409 473.25	20 605 682.32	18 419 174.53	17 669 138.72
Dział 801 - Oświata i wychowanie	zł	446 622.98	1 059 872.47	920 604.92	849 226.75	696 268.73
Dział 851 - Ochrona zdrowia	zł	141.00	601.00	147.00	54 626.23	127.00
Dział 852 - Pomoc społeczna	zł	739 129.92	469 567.08	387 446.44	431 380.86	2 139 902.00
Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	zł	354 825.94	17 711.03	0.00	64 368.00	4 513 098.34
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	zł	75 275.00	128 554.00	120 000.00	80 000.00	80 000.00

	Jednostka miary	2018	2019	2020	2021	2022
Dział 855 - Rodzina	zł	12 717 280.93	14 315 128.05	15 444 624.93	15 547 598.36	10 110 088.41
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	zł	979 186.32	1 094 177.01	1 808 417.33	1 784 968.01	2 069 449.75
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	zł	10 500.00	10 500.00	6 000.00	61 902.52	12 499.95
Dział 926 - Kultura fizyczna	zł	103 730.00	168 603.53	1 250.00	55 404.00	53 200.00

Źródło: Dane GUS Bank Danych Lokalnych

4. Rynek pracy

Wskaźnikiem zasadniczym ukazującym sytuację na rynku pracy jest stopa bezrobocia, czyli procentowy stosunek liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne w urzędach pracy do liczby ludności aktywnej zawodowo. Według stanu na 31.12.2022 r. szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego w Gminie Linia wyniosła 5,4%, więcej niż w województwie Pomorskim – 4,6% i więcej niż średnia w Polsce- 5,2%²⁸. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej w 2022 roku wyniósł 12%, co stanowi spadek o 3% w porównaniu z rokiem poprzednim²⁹.

Wykres 9 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci w Gminie Linia w latach 2018-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wykazuje tendencję spadkową z niewielką wyżką w 2020 roku i minimalnym wzrostem w 2022 roku, co może mieć związek z pandemią SARS-COV-2 i wprowadzonymi w związku z tym znacznymi ograniczeniami swobód

²⁸ Strona internetowa https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Linia#rynek-pracy

²⁹ Dane GOPS w Lini

obywatelskich i swobody prowadzenia działalności gospodarczej oraz z napływem ludności z wschodniej granicy. W porównaniu z rokiem uprzednim bezrobocie wśród mężczyzn delikatnie wzrosło. Od dwóch lat widać tendencję spadkową wśród kobiet, co może wiązać się z powrotem młodych matek do pracy po przerwie związanej z urodzeniem i wychowywaniem dziecka i prowadzoną w kraju polityką lepszej dostępności żłobków i przedszkoli.

Spadek bezrobocia związany jest przede wszystkim z szybką aktywizacją osób, które mają największe szanse na podjęcie zatrudnienia, tj. mobilnych, dysponujących odpowiednim wykształceniem i kompetencjami, młodych. Nie zmienia to jednak sytuacji osób, które ze względu na różnorodne bariery, takie jak niepełnosprawność, wiek czy brak wykształcenia i doświadczenia zawodowego, niższy potencjał intelektualny, a także prezentowane postawy i wykształcone nawyki są najbardziej zagrożone długotrwałym bezrobociem i biernością społeczną. Przestrzenią aktywizacji tych osób na pewno jest realizacja projektów współfinansowanych z funduszy unijnych, których działania należałoby wzmocnić w kierunku wieloaspektowej aktywizacji osób oddalonych od rynku pracy, w tym w szczególności poprzez wykorzystanie instrumentów ekonomii społecznej jako rozwiązań przeznaczonych dla osób marginalizowanych na rynku pracy³⁰.

W 2022 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Linia wynosiło 5 557,82 PLN, co odpowiada 82,90% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Linia 451 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 70 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi - 381. 9,6% aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Linia pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 33,3% w przemyśle i budownictwie, a 22,6% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 2,0% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości)³¹.

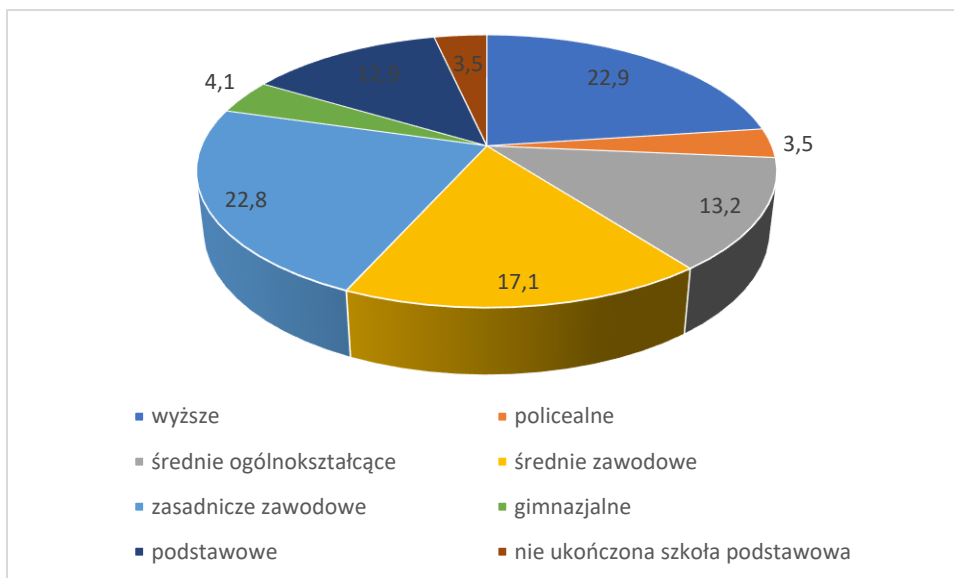
5. Edukacja i szkolnictwo

2 042 mieszkańców Gminy Linia jest w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) (w tym 1 056 kobiet oraz 986 mężczyzn)³².

³⁰ Raport o stanie Gminy Linia za 2022 rok

³¹ Strona internetowa https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Linia#rynek-pracy

³² Strona internetowa https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Linia#edukacja-i-szkolnictwo

Wykres 10 Poziom wykształcenia mieszkańców Gminy Linia w roku 2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego

Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2021 roku 22,9% ludności posiada wykształcenie wyższe, 3,5% wykształcenie policealne, 13,2% średnie ogólnokształcące, a 17,1% średnie zawodowe. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje się 22,8% mieszkańców gminy Linia, gimnazjalnym 4,1%, natomiast 12,9% podstawowym ukończonym. 3,5% mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej. W porównaniu do całego województwa pomorskiego mieszkańcy gminy Linia mają nieznacznie niższy poziom wykształcenia. Wśród kobiet mieszkających w gminie Linia największy odsetek ma wykształcenie wyższe (27,3%) oraz zasadnicze zawodowe (17,2%). Mężczyźni najczęściej mają wykształcenie zasadnicze zawodowe (29,0%) oraz średnie zawodowe (19,3%)³³.

Na terenie Gminy Linia znajduje się 7 szkół podstawowych: Zespół Szkolno-Przedszkolny w Lini, Szkoła Podstawowa w Strzeczcu, Szkoła Podstawowa w Kętrzynie, Szkoła Podstawowa w Miłoszewie, Szkoła Podstawowa w Pobłociu, Szkoła Podstawowa w Niepoczołowicach oraz niepubliczna Szkoła Podstawowa na Głodnicy. Pracuje w nich 152 nauczycieli oraz 37 pracowników administracji i obsługi szkół. Szkoły na terenie Gminy w pełni zabezpieczają potrzeby edukacyjne uczniów³⁴. W 2022 roku w szkołach podstawowych na terenie Gminy Linia uczyło się 914 uczniów. W Gminie istnieje również Przedszkole Samorządowe, do którego w 2022 roku uczęszczało 66 dzieci w wieku 3-6 lat. Poza tym opiekę przedszkolną nad dziećmi sprawują wszystkie placówki oświatowe. W 2022 roku łącznie do placówek uczęszczało 184 przedszkolaków. Do lat 3 opiekę nad dziećmi sprawuje Gminny Żłobek Promyczek. W 2022 roku w placówce edukowało się 66 dzieci, w tym 16 osób w ramach projektu „Zaraz wracam” skierowanego dla osób wracających po pracy po przerwie związanej z urodzeniem i wychowywaniem dziecka do lat 3 dla mieszkańców Gminy Linia.

³³ Strona internetowa https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Linia#poziom-wyksztaleni-mieszkanow

³⁴ Raport o stanie Gminy Linia za 2022 rok

6. Gospodarka mieszkaniowa i komunalna

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że ilość mieszkań w Gminie z roku na rok wzrasta. W 2022 roku liczba mieszkań wyniosła 1723, a na każdych 1000 mieszkańców przypadło 269 mieszkań. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa pomorskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski.

Tabela 3 Zasoby mieszkaniowe Gminy Linia w latach 2018-2022

	Jednostka miary	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba mieszkań ogółem	-	1 571	1 586	1 697	1 708	1 723
Powierzchnia użytkowa mieszkań ogółem	m ²	149 176	151 139	174 492	175 920	177 673
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	m ²	95.0	95.3	102.8	103.0	103.1
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	m ²	23.5	23.5	27.4	27.5	27.7
Mieszkania na 1000 mieszkańców	-	247.0	246.6	266.7	266.8	268.9
Liczba mieszkań ogółem	-	13.0	bd	11.0	bd	bd
Powierzchnia użytkowa mieszkań ogółem	m ²	741.0	bd	699.0	bd	bd

Źródło: Dane GUS Bank Danych Lokalnych

W 2022 roku w gminie Linia oddano do użytku 27 mieszkań. Na każdych 1000 mieszkańców oddano więc do użytku 4,21 nowych lokali. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa pomorskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Biorąc pod uwagę instalacje techniczno-sanitarne 95,26% mieszkań przyłączonych jest do wodociągu, 91,80% nieruchomości wyposażonych jest w ustęp spłukiwany, 87,00% mieszkań posiada łazienkę, 77,75% korzysta z centralnego ogrzewania, a 0,35% z gazu sieciowego.³⁵

7. Kultura, sport, rekreacja

W dziedzinie kultury w Gminie działa Gminny Dom Kultury zlokalizowany w Lini oraz Gminna Biblioteka Publiczna w Lini i w Strzeczcu.

Gminny Dom Kultury organizuje i współorganizuje szereg wydarzeń kulturalnych. Wśród nich w 2022 roku m.in. spotkanie opłatkowe, rozgrywki warcabowe, ferie zimowe dla dzieci, warsztaty z malarstwa, haftu kaszubskiego, rękodzieła, wystawy, konkursy, obchody, koncerty, wycieczki dla dzieci, dożynki gminne, spotkania bożonarodzeniowe.

W tym miejscu okazjonalnie spotykają się stowarzyszenia oraz organizacje, które działają na terenie Gminy. Sale są udostępniane wówczas bezpłatnie. Przy Gminnym Domu Kultury w Lini działają sekcje zrzeszające dzieci, młodzież i osoby dorosłe, w tym: Chór „Pięciolinia”, Gminna Orkiestra Dęta, Zespół Pieśni i Tańca „Kaszebsko Rodzezna” (grupa dziecięca i młodzieżowa) oraz 6 Lińska Drużyna Harcerska.

Gminna Biblioteka Publiczna również prowadzi działalność edukacyjno - kulturalną. W 2022 roku zorganizowała szereg przedsięwzięć w tym zakresie. Lekcje biblioteczne i spotkania dla klas szkolnych i grup czytelników, warsztaty dla młodzieży, warsztaty internetowe dla dorosłych w bibliotece w Lini i w Strzeczcu, spotkania autorskie, liczne konkursy czytelnicze, akcje promocji książki, zbiórki, ferie oraz

³⁵ Strona internetowa https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Linia#nieruchomosci

wyjazdy dla młodzieży. Biblioteki oferują czytelnikom korzystanie z komputerów, internetu, dostęp do tabletów i czytników e-booków.

W 2022 roku biblioteka zanotowała same wzrostowe wyniki. Zarejestrowano 1044 czytelników, w tym 438 w Strzeczcu i 606 w Lini. Jest to wzrost o 51 osób w porównaniu z rokiem poprzednim. W 2022 r. udostępniono 20330 egzemplarzy książek, płyt i czasopism, co stanowi wzrost o 2352 egzemplarze niż w roku uprzednim. Osób wypożyczających książki na zewnątrz również przybyło- 11857 osób w 2022 roku do 8979 osób w 2021 roku, tak jak i wypożyczeń na zewnątrz- 18272 w 2022 roku do 16710 w roku 2021³⁶.

Według danych GUS z 2022 roku w Gminie Linia działał 1 klub sportowy (włącznie z klubami wyznaniowymi i UKS) zrzeszający 50 członków. Zarejestrowano 50 ćwiczących (mężczyźni: 47, kobiety: 3, chłopcy do lat 18: 3, dziewczęta do lat 18: 0). Aktywna była 1 sekcja sportowa. Zajęcia sportowe prowadzone były przez trenera (2). Spośród obiektów sportowych w Gminie znajduje się 1 stadion dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych, 2 boiska uniwersalne- wielozadaniowe oraz 8 siłowni zewnętrznych³⁷.

8. Zdrowie

Na terenie Gminy Linia w zakresie ochrony zdrowia funkcjonują 2 niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej prowadzący przychodnie: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Lini oraz Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Strzeczcu. Podmiot świadczy usługi medyczne z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, pediatrii, interny, ginekologii i położnictwa oraz stomatologii. Samorząd gminny odpowiada za zapewnienie opieki zdrowotnej w podstawowym zakresie, natomiast poradnictwo i leczenie specjalistyczne podlegają samorządom wyższego szczebla. Mieszkańcy gminy korzystają z poradni specjalistycznych w Wejherowie i Lęborku oraz w Gdańsku. Na poziomie gminy należy zadbać o zapewnienie wysokich standardów podstawowej opieki zdrowotnej i zapobieganie odplywowi wysoko wykwalifikowanej kadry lekarskiej i pielęgniarskiej oraz o realizację działań profilaktycznych. W Gminie funkcjonują także 2 apteki. Na jedną ogólnodostępną aptekę przypada 3230 osób - to mniej, niż w powiecie i w województwie, a także mniej, niż w sąsiednich gminach Luzino i Łęczycy³⁸.

9. Bezpieczeństwo publiczne

Zapewnienie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz zaspokojenie potrzeb w zakresie ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej to zadania własne Gminy. Gmina Linia realizuje te działania poprzez funkcjonowanie jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, Obrony Cywilnej, Komisariatu Policji z siedzibą w Szemudzie oraz Zespołem Patrolowo- Interwencyjnym i Dzielnicowych z siedzibą w Strzeczcu. Na terenie Gminy funkcjonują 4 jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej: 3 jednostki typu „S”: Ochotnicza Straż Pożarna w Lini, Ochotnicza Straż Pożarna w Strzeczcu, Ochotnicza Straż Pożarna w Lewinie z samochodem pożarniczym i 1 jednostka typu „M”: Ochotnicza Straż Pożarna w Kętrzynie bez samochodu pożarniczego. Wszystkie jednostki OSP z terenu Gminy Linia są w pełni wyposażone w sprzęt niezbędny do podejmowania działań ratowniczo- gaśniczych oraz zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa w Gminie. Wydatki poniesione przez Gminę na jednostki OSP wyniosły w 2022 roku 217769,85 zł³⁹. Podstawowe zadania ochotniczych straży pożarnych to prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom, udział w akcjach ratowniczych

³⁶ Raport o stanie Gminy Linia za 2022 rok

³⁷ Dane GUS Bank Danych Lokalnych

³⁸ Strategia rozwoju Gminy

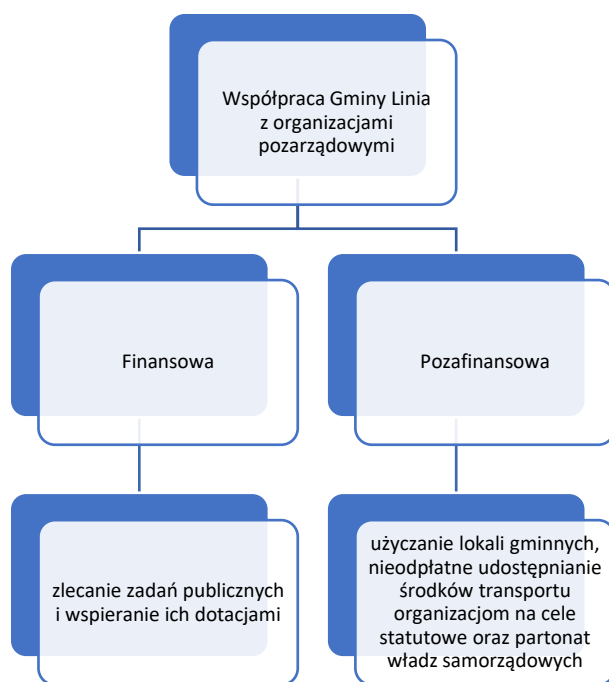
³⁹ Strategia rozwoju Gminy

prowadzonych w czasie pożarów i innych niebezpiecznych zdarzeń i klęsk, informowanie ludności o istniejących zagrożeniach, działania profilaktyczne skierowane głównie do młodzieży i dzieci oraz akcje charytatywne i wspieranie krwiodawstwa. W 2022 roku doszło do 101 zdarzeń, spośród których jednostki ochrony przeciwpożarowej interweniowały 20 razy z powodu pożaru, 80 razy z powodu miejscowych zagrożeń, w tym silnych wiatrów, opadów deszczu, zagrożeń w komunikacji i medycznych oraz 1 raz z powodu fałszywego alarmu⁴⁰.

10. Potencjał do rozwiązywania problemów społecznych

a) Współpraca z organizacjami pozarządowymi i stowarzyszeniami

W Gminie Linia od 2008 roku do dnia 30 listopada uchwała się roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi wymienionymi w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Program ma na celu efektywne wykorzystanie społecznej aktywności w procesie zaspokajania potrzeb mieszkańców Gminy oraz tworzenie, a następnie pogłębianie partnerstwa pomiędzy Gminą a podmiotami zawartymi w ustawie.

Rysunek 2 Współpraca Gminy Linia z organizacjami pozarządowymi

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu o Stanie Gminy Linia za 2022 rok

W latach 2016-2022 Gmina Linia przekazała stowarzyszeniom działającym na obszarze Gminy ok. 596 495,09 zł dotacji na cele ochrony i promocji zdrowia, przeciwdziałania alkoholizmowi, rozpowszechniania sportu i kultury fizycznej oraz wypoczynku dla dzieci i młodzieży. Na działalność organizacji pozarządowych w 2022 roku Gmina Linia przeznaczyła z budżetu 180 500,00 zł, z czego zostało wykorzystane 100% tej kwoty⁴¹.

⁴⁰ Dane GUS Bank Danych Lokalnych

⁴¹ Raport o stanie Gminy Linia za 2022 rok

Tabela 4 Plan i wykonanie w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi

Cel	Plan	Wykonanie	Wykonanie w %
Ochrona i promocja zdrowia	19500,00	19500,00	100
Przeciwdziałanie alkoholizmowi	3000,00	3000,00	100
Wypoczynek dzieci i młodzieży	5500,00	3000,00	54,5
Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu	73000,00	77000,00	105,5
Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych	85000,00	78000,00	91,8

Źródło: Raport o stanie Gminy Linia za 2022 rok

W Gminie Linia działają następujące stowarzyszenia, w tym:

1. Stowarzyszenie utrzymania ujęcia i wodociągu „Kętrzynianka”
2. Stowarzyszenie „Bądźmy razem”
3. Stowarzyszenie „Kaszebsko Rodzeczna”
4. Stowarzyszenie Akademia Głodnica
5. Stowarzyszenie Lewino- Natura XXI
6. Stowarzyszenie Miłośników Lewinka i Ziemi Kaszubskiej

Ochotnicze Straże Pożarne:

1. OSP Linia
2. OSP Strzecz
3. OSP Kętrzyno
4. OSP Lewino

Koła Gospodyń Wiejskich:

1. Kółko Rolnicze- Koło Gospodyń Wiejskich Strzecz
2. Kółko Rolnicze- Koło Gospodyń Wiejskich Słoneczniki
3. Koło Gospodyń Wiejskich w Lini

Kluby sportowe:

1. Gminny Klub Sportowy Linia

b) Pomoc społeczna

Zadania z zakresu pomocy społecznej w Gminie Linia realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Odpowiada za działania z zakresu ochrony społecznej, ale również za pomoc w rozwiązywaniu problemów i przezwyciężenie trudności życiowych mieszkańców. Pomoc społeczna wykorzystując własne uprawnienia, zasoby, możliwości, instrumenty finansowe i pozafinansowe ma wesprzeć osoby, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej, pomóc im w usamodzielnieniu się i wzmocnić ich bezpieczeństwo socjalne. W 2022 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizował szereg programów w celu rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Linia. Wśród nich:

1. Opieka Wytchnieniowa- edycja 2022

Program skierowany do członków rodzin lub osób bezpośrednio sprawujących opiekę nad niepełnosprawnymi dziećmi lub członkami rodzin z orzeczeniem. W 2022 roku z programu skorzystało 6 osób, na co przeznaczono 46111,97 zł z budżetu gminy.

2. Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”- edycja 2022

Program dla rodziców niepełnosprawnych dzieci do lat 16 i osób niepełnosprawnych z orzeczeniem. W 2022 roku z programu skorzystała 1 osoba niepełnosprawna, na co przeznaczono 4 501,28 zł z budżetu gminy.

3. Bank żywności

Program skierowany dla osób z dochodem nie przekraczającym 1 707,20 zł na osoby samotnie gospodarującej lub 1 320,00 zł dla osoby z co najmniej dwoma przesłankami kwalifikującymi do przyznania pomocy zgodnie z art.7 ustawy o pomocy społecznej. W 2022 roku z programu skorzystało 637 osób 1 osoba niepełnosprawna. Program współfinansowany z europejskiego funduszu pomocy najbardziej potrzebującym.

4. Program rządowy „Posiłek w szkole i w domu”

Program skierowany dla rodzin dzieci uczących się, spełniających kryterium dochodowe 900,00 zł na osobę w rodzinie. W 2022 roku dożywianiem w szkołach objęto 149 dzieci w 77 rodzinach. W ramach programu udzielano także wsparcia w formie zasiłków celowych na żywność. Na zasiłki te w 2022 roku wydatkowano 50 620,00 zł. Z tej formy pomocy skorzystało 300 osób.

5. Program „Czyste powietrze”

Mieszkańcom, którzy ubiegają się o przyznanie dotacji z powyższego programu GOPS wydaje zaświadczenia o dochodach.

6. Dodatek osłonowy

Program skierowany do wszystkich mieszkańców Gminy, przy kryterium dochodowym 2 100,00 zł na osobę samotną i 1 500,00 zł na osobę w rodzinie. W 2022 roku GOPS wypłacił 1100 dodatków osłonowych na kwotę 861 902,00 zł.

7. Dodatek węglowy i dystrybucja węgla preferencyjnego

Program skierowany do mieszkańców Gminy w celu zakupu preferencyjnego paliwa stałego dla gospodarstw domowych i otrzymania dodatku węglowego. W 2022 roku GOPS wypłacił dodatek węglowy 920 gospodarstwom, na co przeznaczono 2 760 000,00 zł. Z tytułu wykorzystania źródeł ciepła tj. pellet, drewno kawałkowe, gaz, olej przyznano 434 dodatki, na kwotę łączną 629 500,00 zł. Dodatkowo w ramach rekompensat dla podmiotów wrażliwych w 2022 roku wypłacono rekompensaty na kwotę 77 568,00 zł

8. Dodatek elektryczny

W okresie 01.12.2022 r. - 01.02.2023 r. przyjęto 23 wnioski.

9. Dzienny dom pobytu

Program skierowany dla osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w szczególności dla seniorów, osób niepełnosprawnych oraz opiekunów ich rodzin, osób niesamodzielnych. W 2022 roku realizowany był i nadal jest projekt konkursowy „Życzliwa dłoń” ze środków Unii Europejskiej w ramach którego realizowane były usługi opiekuńcze oraz powstał Dom Dziennego Pobytu w Lini. Działa w strukturach GOPS. Do końca czerwca 2023 roku jest realizowany ze środków projektowych. Uczestniczy w nim 16 osób.

10. Pomoc dla uchodźców z Ukrainy

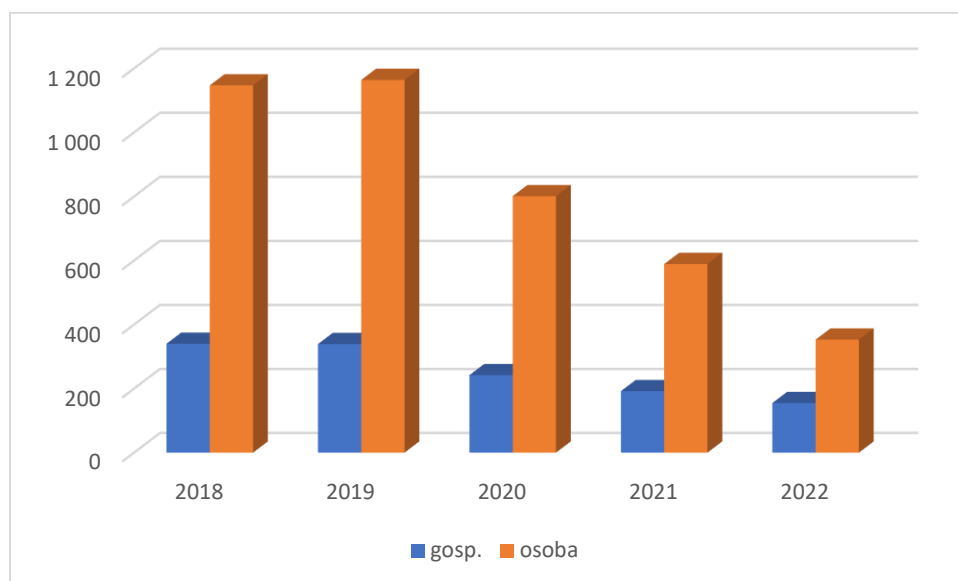
Program skierowany dla 140 obywateli Ukrainy, którzy przybyli do Gminy Linia w ciągu roku. Na koniec roku 2022 ich liczba zmalała do 23. Utworzono Fundusz Pomocy Gminy. W ramach środków z niego pozyskanych program zakładał:

- Zakwaterowanie i całodzienne wyżywienie, w tym utrzymanie punktów recepcyjnych i medycznych, koszt: 45 787,91 zł
- Zapewnienie środków czystości i higieny osobistej zakwaterowanym w budynku gminnym, koszt: 2 534,15 zł
- Wypłata świadczeń pieniężnych osobom prowadzącym gospodarstwo domowe, które na własny koszt zapewniły zakwaterowanie, wyżywienie obywatelom Ukrainy, koszt: 454 424,00 zł
- Nadanie numeru Pesel obywatelom Ukrainy, koszt obsługi: 1 941,46 zł.

GOPS udzielał również jednorazowej zapomogi w wysokości 300,00 zł. 60 rodzinom wypłacono łącznie 37 500,00 zł dla 125 osób. Na świadczenia rodzinne w 2022 roku wydatkowano 35 797,00 zł. Na zasiłki okresowe 4 500,00 zł dla 4 rodzin. Dożywiano również bezpłatnie 20 dzieci z Ukrainy w szkole i przedszkolu, co kosztowało 5 074,40 zł.

11. Inne zadania, w tym praca socjalna i pomoc asystentów rodzin

Praca socjalna oraz pomoc asystentów rodziny dla mieszkańców Gminy w celu odzyskania zdolności prawidłowego funkcjonowania w środowisku oraz utworzenia warunków ku temu sprzyjających. W 2022 roku z tej formy pomocy skorzystało 15 rodzin.

Wykres 11 Osoby i gospodarstwa domowe korzystające z środowiskowej pomocy społecznej w Gminie Linia w latach 2018-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Liczba osób i gospodarstw korzystających z pomocy społecznej w Gminie na przestrzeni lat ma tendencję spadkową. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba osób spadła o 40%, a gospodarstw o 20%.

c) Inne zasoby gminne działające w obszarze rozwiązywania problemów społecznych

W celu ochrony zdrowia mieszkańców Gminy realizowany jest Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022- 2025.

Realizatorami programu są Pełnomocnik ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy współpracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, placówek oświatowych, klubów sportowych i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W 2022 roku zrealizowano następujące zadania: zakup materiałów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy dla potrzeb mieszkańców, szkół i instytucji na obszarze gminy, zakup materiałów profilaktycznych do realizacji programu profilaktycznego „Moc emocji”, warsztaty profilaktyczne dla uczniów w Szkole Podstawowej w Lini, Szkole Podstawowej w Niepoczołowicach oraz Szkole Podstawowej w Pobłociu, kolonie z elementami socjoterapii dla dzieci z rodzin alkoholowych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, edukacyjny namiot profilaktyczny na dożynkach w Strzeczcu dla mieszkańców i uczestników dożynek, udział w konferencji członków Gminnej Komisji Przeciwdziałania Alkoholizmowi pod hasłem „Młodzież współcześnie a droga do zmian. Od profilaktyki do interwencji” zorganizowanej przez Polskie Towarzystwo Psychotraumatologii⁴².

Tabela 5 Plan i wykonanie zadań zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022- 2025

Cel	Plan na 2022 rok	Wykonanie w 2022 roku	Pozostało do wykorzystania na 2023 rok
Przeciwdziałanie alkoholizmowi	138578,05	88048,85	50529,20
Przeciwdziałanie narkomanii	35000,00	24903,60	10096,40

Źródło: Raport o stanie Gminy Linia za 2022 rok

W celu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji, zwłaszcza z opieką i wychowaniem oraz ochroną dzieci realizowany jest Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Linia na lata 2021-2023. Za realizację programu odpowiada Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lini, przy udziale: Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lini, Interdyscyplinarnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, placówek oświatowych i ochrony zdrowia, a także organizacji pozarządowych i instytucji kościelnych i Komisariatu Policji w Szemudzie.

GOPS wraz z członkami Interdyscyplinarnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie realizują również Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie Gminy Linia w latach 2022-2026.

⁴² Raport o stanie Gminy Linia za 2022 rok

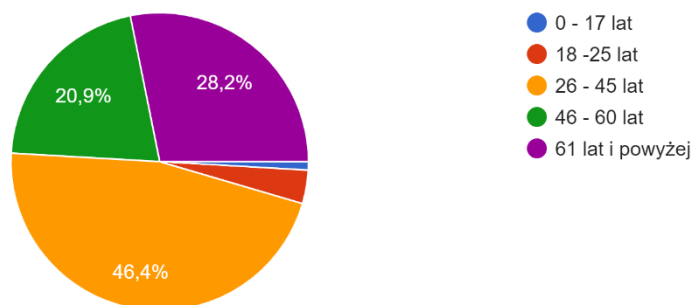
V. Diagnoza problemów społecznych z perspektywy społeczności lokalnej oraz specjalistów działających w obszarze problemów społecznych

Wśród mieszkańców Gminy Linia zostały przeprowadzone badania ankietowe mające na celu identyfikację problemów społecznych, określenie ich przyczyn oraz skali występowania. Badania zostały wykonane metodą zbierania danych i informacji, w której respondenci wypełniali ankiety dostępne w formie elektronicznej oraz papierowej. Link do ankiet elektronicznych został udostępniony na stronie internetowej Gminy Linia oraz portalach społecznościowych jednostek Gminy. Ponadto mieszkańcom udostępniono ankietę w wersji papierowej, którą po wypełnieniu można było pozostawić w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej. Ankietyzacja przeprowadzona w okresie 07 lipca 2023 r. – 17 września 2023 r. W badaniu wzięło udział 110 osób. Wyniki ankiet przedstawiono w ujęciu procentowym, niekiedy zastosowano pytania wielokrotnego wyboru co również ma odzwierciedlenie w procentowym udziale poszczególnych odpowiedzi w sumie i jej ostatecznej wartości.

1. Wyniki badań ankietowych

Proszę podać wiek:

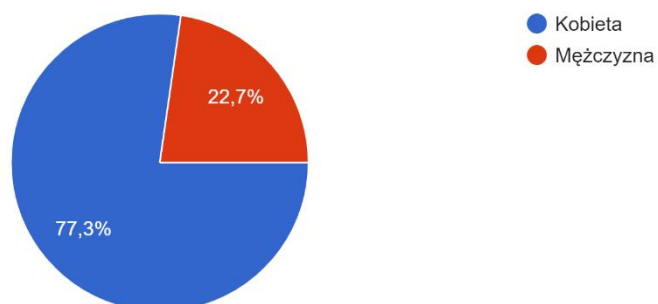
110 odpowiedzi

Wśród respondentów badania dominowały osoby w wieku 26-45 lat, następnie 61 lat i powyżej i 46-60 lat. Nieznaczny odsetek stanowiły osoby do 25 roku życia. Ponad ¾ ankietowanych stanowiły kobiety, mężczyźni niespełna ¼.

Proszę wskazać płeć:

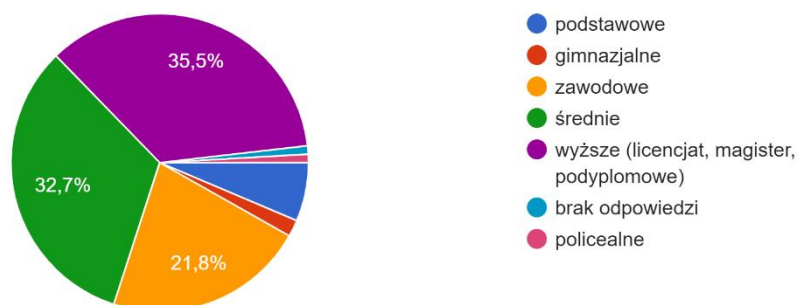
110 odpowiedzi

Największy odsetek ankietowanych posiada wykształcenie wyższe, niewiele mniej średnie, w następnej kolejności zawodowe- 1/5 respondentów. Pozostałe występują w nieznacznym odsetkach.

Proszę wskazać posiadane wykształcenie:

110 odpowiedzi

Proszę podać związek z Gminą Linia:

110 odpowiedzi

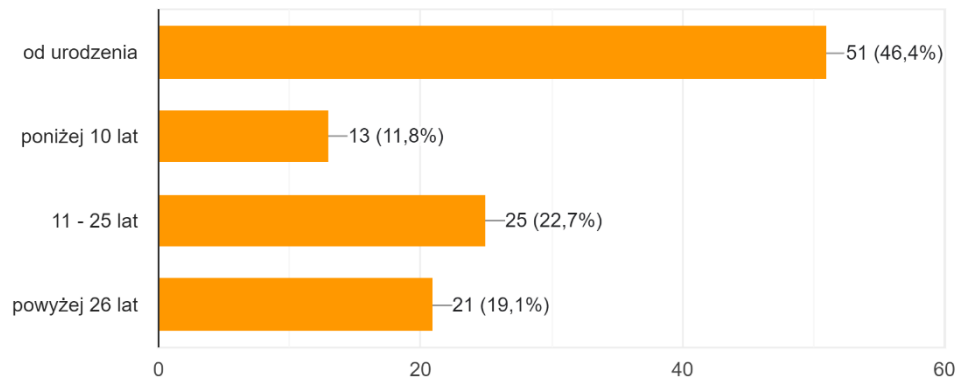

Znaczna większość ankietowanych- prawie 80% jest związana z Gminą Linia, ponieważ w niej zamieszkuje. Dla prawie 15% jest to miejsce zamieszkania i pracy, dla 4% jedynie miejsce pracy, zaś dla

2% miejsce zamieszkania i nauki. Połowa respondentów jest związana z Gminą Linia od urodzenia, a ¼ od ponad 10 do 25 lat.

Proszę wskazać od ilu lat jest Pani/Pan związany z Gminą Linia:

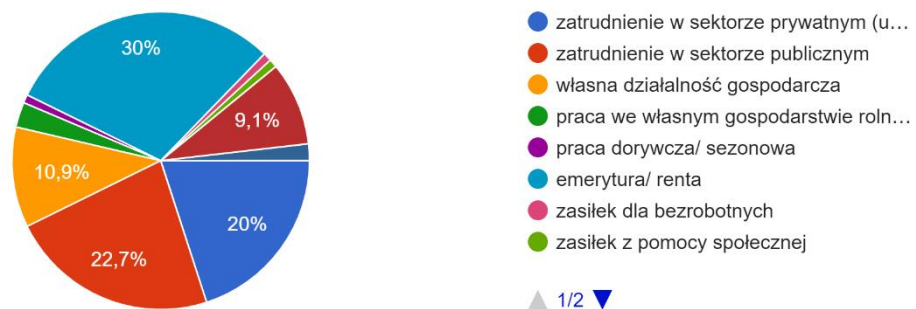
110 odpowiedzi

Ankietowani na główne źródło utrzymania gospodarstwa domowego wskazują najczęściej emeryturę bądź rentę- w 1/3. Następnie w kolejności dominuje zatrudnienie w sektorze publicznym oraz w sektorze prywatnym- po 1/5 respondentów. 11% posiada własną działalność gospodarczą, zaś niecałe 10% pozostaje na utrzymaniu członków rodziny.

Proszę wskazać główne źródło utrzymania gospodarstwa domowego:

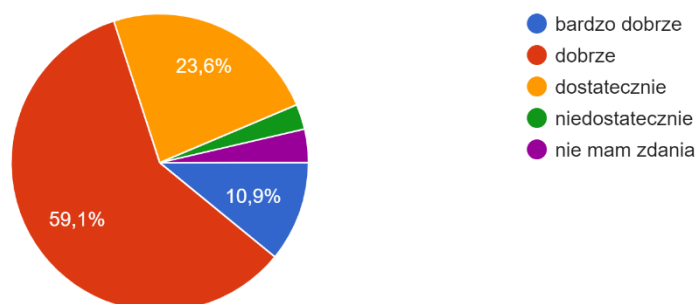
110 odpowiedzi

Respondenci w ankiecie w większości dobrze ocenili poziom edukacji oraz wskazali na wystarczającą liczbę szkół i przedszkoli na terenie Gminy Linia. Za niewystarczającą przeważająca liczba ankietowanych uznała ilość zajęć w placówkach oświatowych z języka obcego, następnie z kreatywności i przedsiębiorczości.

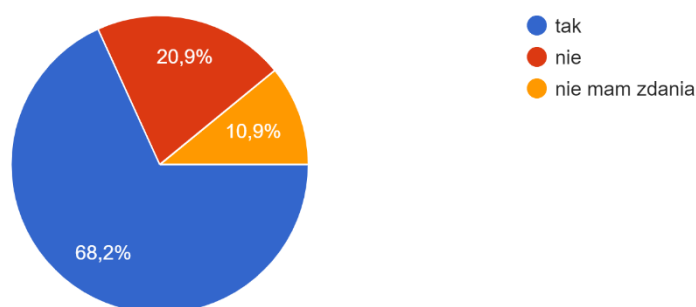
Jak ocenia Pani/ Pana poziom edukacji na terenie Gminy Linia?

110 odpowiedzi

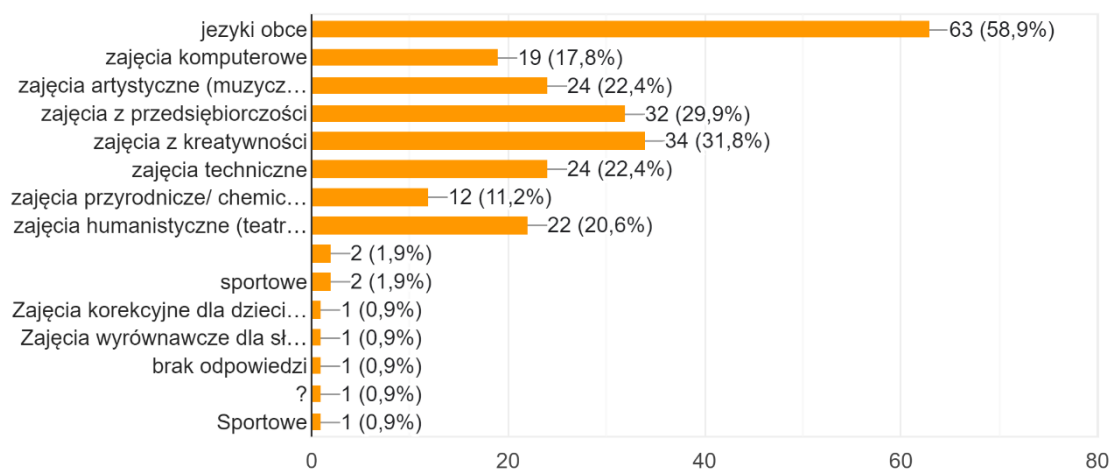
Czy Pani/ Pana zdaniem liczba placówek oświatowych (szkoły i przedszkola) na terenie Gminy Linia jest wystarczająca?

110 odpowiedzi

Jakiego rodzaju zajęć w szkołach brakuje lub ich liczba jest niewystarczająca?

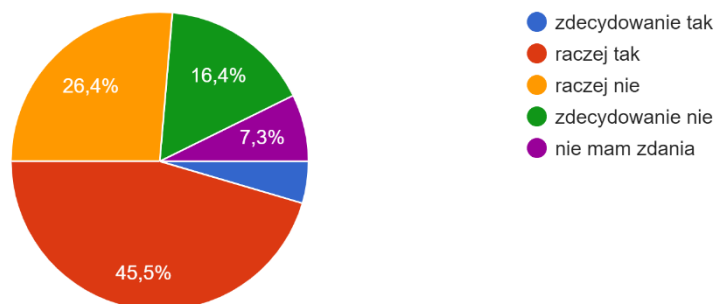
107 odpowiedzi

W zakresie kultury i dostępu do niej ankietowani w większości dobrze i wystarczająco oceniają ilość wydarzeń kulturalnych i jakość usług świadczonych przez obiekty kulturalne. Większość o wydarzeniach dowiadyuje się z internetu, ale także sporo osób czerpie informacje od sąsiadów, rodziny, znajomych i z portali społecznościowych. Mieszkańcom brakuje głównie koncertów, festynów rodzinnych i przedstawień teatralnych.

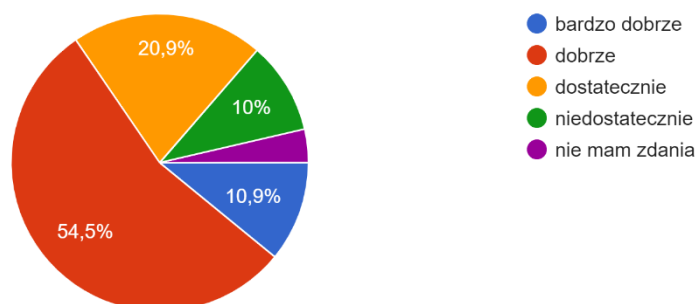
Czy ilość wydarzeń kulturalnych na terenie Gminy jest wystarczająca?

110 odpowiedzi

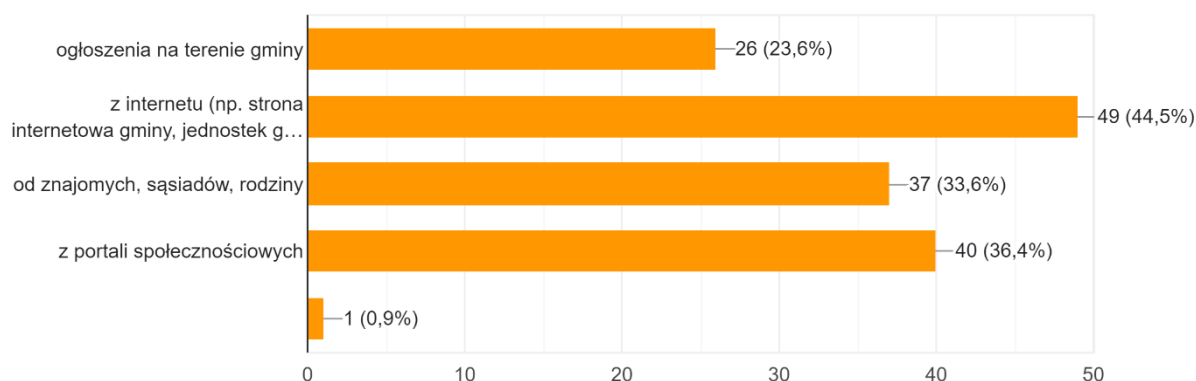
Jak ocenia Pan/ Pani jakość usług świadczonych przez obiekty kulturalne na terenie Gminy?

110 odpowiedzi

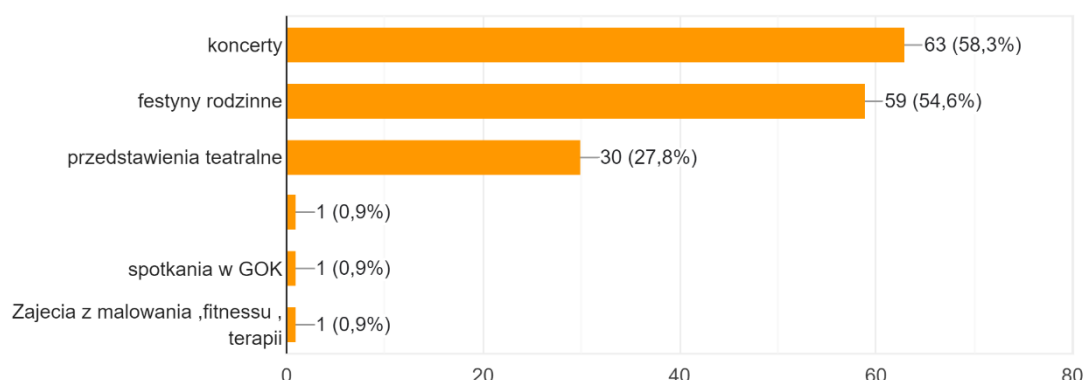
W jaki sposób dowiaduje się Pan/ Pani o organizowanych wydarzeniach kulturalnych?

110 odpowiedzi

Jakiego typu imprez brakuje Pani/ Panu na terenie Gminy Linia?

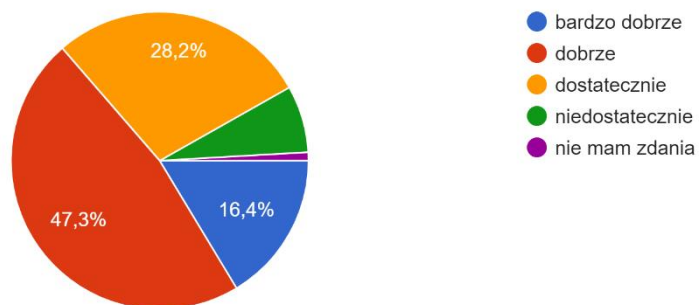
108 odpowiedzi

W ocenie stopnia bezpieczeństwa na terenie Gminy Linia prawie połowa respondentów wypowiedziała się dobrze. 60% uznało, że poziom bezpieczeństwa jest na stałym poziomie, ponad 20%, że wzrasta, niecałe 20%, że maleje. Mieszkańcy mogą się nie czuć bezpiecznie w Gminie (ponad 7%) głównie na drodze z powodu niebezpiecznych zachowań osób kierujących bądź też nietrzeźwych kierowców, a także z powodu niedostatecznej ilości patroli Policji w Gminie. Respondenci w znaczącej przewadze uznali, że w celu zwiększenia poczucia bezpieczeństwa należy zwiększyć liczbę patroli Policji w Gminie, a także umożliwić dostęp do pomocy terapeutycznej w placówkach medycznych oraz dla osób bezdomnych i przeprowadzać akcje społeczne w zakresie profilaktyki uzależnień.

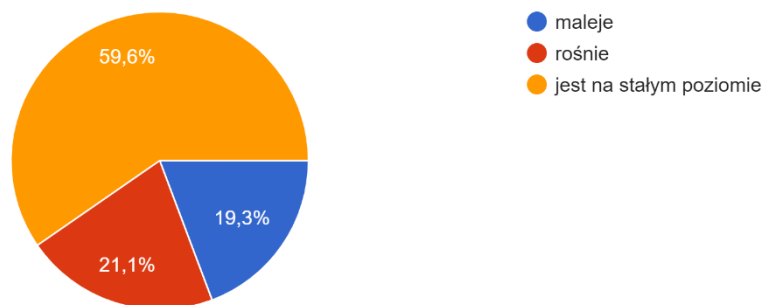
Jak ocenia Pan/ Pani bezpieczeństwo na terenie Gminy Linia?

110 odpowiedzi

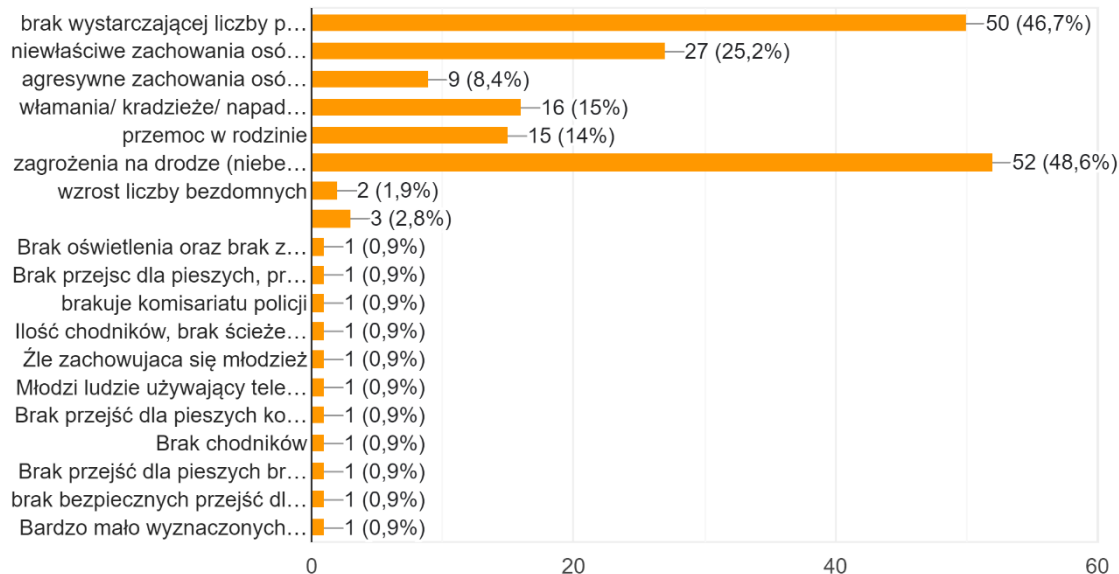
W jaki sposób Pana/ Pani zdaniem zmienia się poziom bezpieczeństwa na terenie Gminy Linia?

109 odpowiedzi

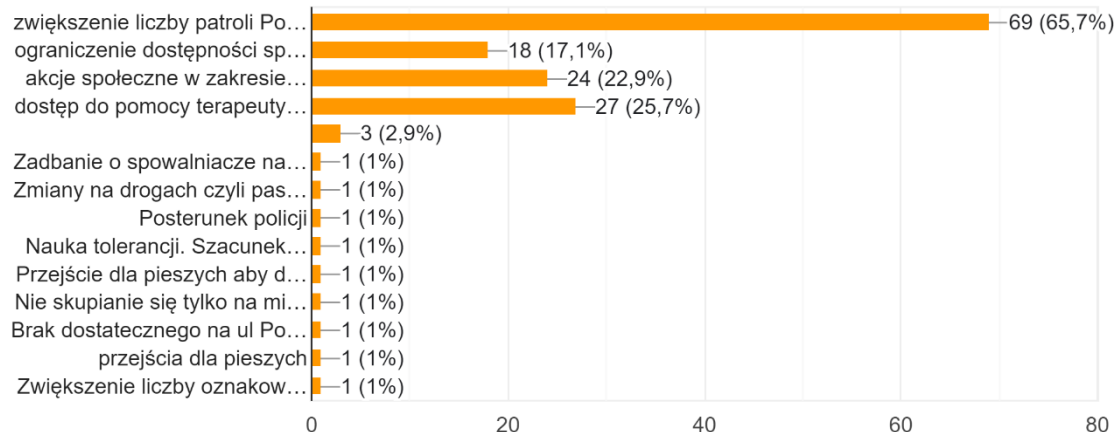
Jakie są Pana/ Pani zdaniem przyczyny braku poczucia bezpieczeństwa na terenie gminy?

107 odpowiedzi

Co Pana/Pani zdaniem wpłynęłoby na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa na terenie Gminy?

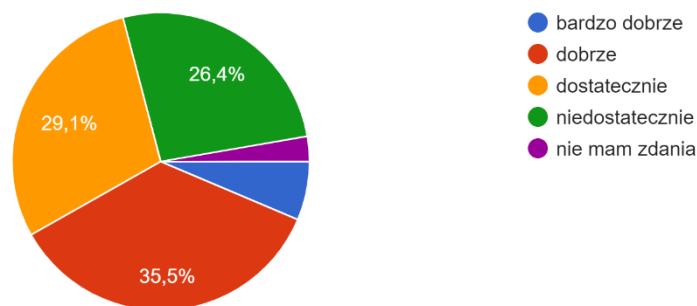
105 odpowiedzi

W zakresie zdrowia i jego ochrony ankietowani są znacznie mniej optymistyczni. O ile w zakresie dostępności usług ochrony zdrowia (POZ) w Gminie oceny są dość równomiernie podzielone między dobrze, dostatecznie i niedostatecznie to już dostępność specjalistów jest oceniana niedostatecznie w znacznej większości przez respondentów. 50% ankietowanych nie ma zdania w zakresie potrzeby realizacji programów profilaktycznych, 40% wskazało, że istnieje taka potrzeba. Spośród tych drugich mieszkańcy wskazali, że oczekują programów profilaktycznych w zasadzie w każdej specjalności. ¼ respondentów zgodnie uznało, że aby poprawić stan zdrowia mieszkańców należy poprawić dostęp do służby zdrowia oraz zadbać o profilaktykę.

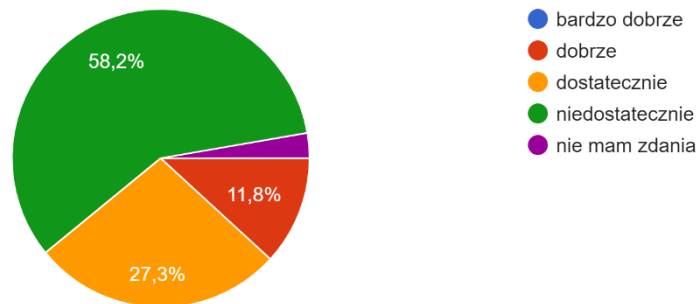
Jak Pan/ Pani ocenia dostępność do usług ochrony zdrowia w Gminie (podstawowa opieka zdrowotna)?

110 odpowiedzi

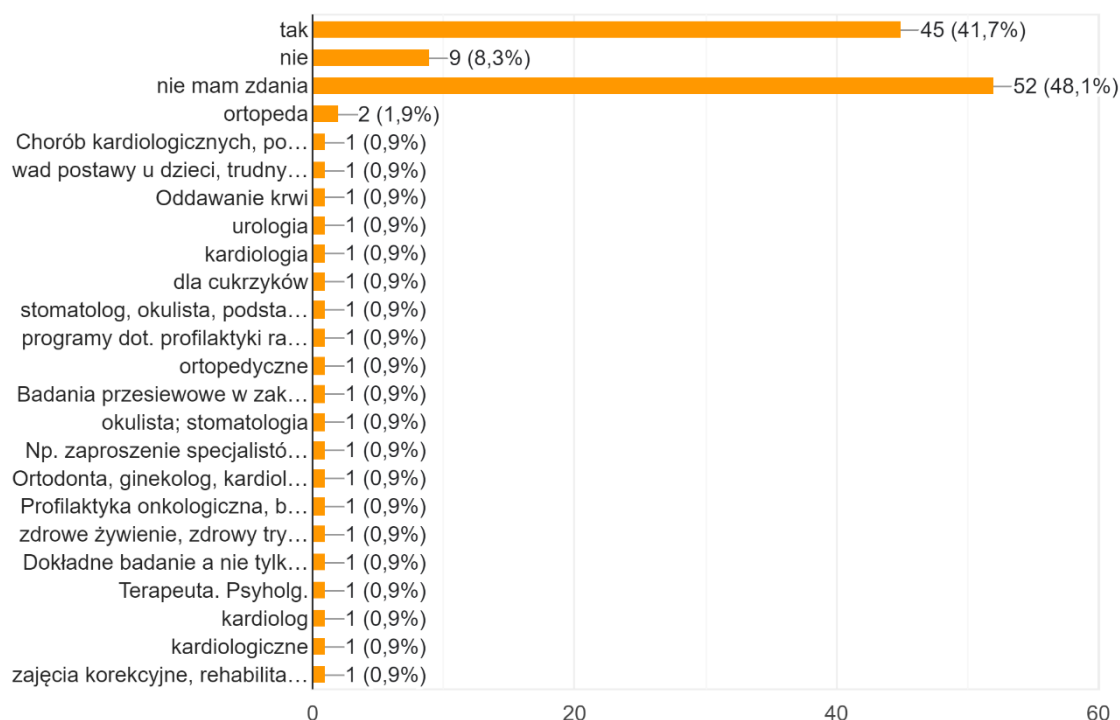
Jak Pan/ Pani ocenia dostępność do usług lekarzy specjalistów w Gminie?

110 odpowiedzi

Czy widzi Pan/ Pani potrzebę realizacji profilaktycznych programów zdrowotnych na terenie Gminy Linia? Jeśli tak, proszę o dopisanie, jakich programów profilaktycznych Pan/ Pani oczekuje.

108 odpowiedzi

Co Pana/ Pani zdaniem mogłoby wpłynąć na poprawę zdrowia mieszkańców?

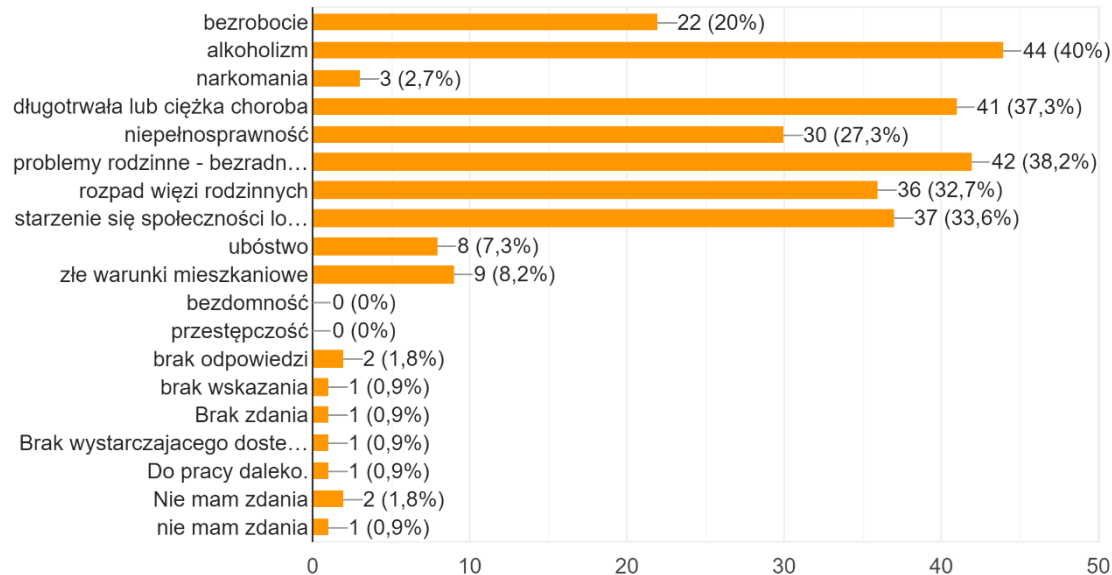
109 odpowiedzi

Respondenci wskazali szereg problemów społecznych, które zauważają w Gminie Linia. Spośród nich najczęściej wymienianymi w ankiecie są alkoholizm, bezradność życiowa, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, sieroctwo społeczne, długotrwała lub ciężka choroba, a następnie w kolejności starzenie się społeczności lokalnej, rozpad więzi rodzinnych i niepełnosprawność.

Jakie problemy w Pani/ Pana ocenie najczęściej dotykają mieszkańców Gminy Linia?

110 odpowiedzi

Zdecydowana większość ankietowanych- 80% wskazuje na problem z alkoholizmem w Gminie, 35% z przemocą wśród mieszkańców, a 20 % z narkotykami.

Czy na terenie Gminy zauważa Pani/ Pan problemy z alkoholizmem wśród mieszkańców?

110 odpowiedzi

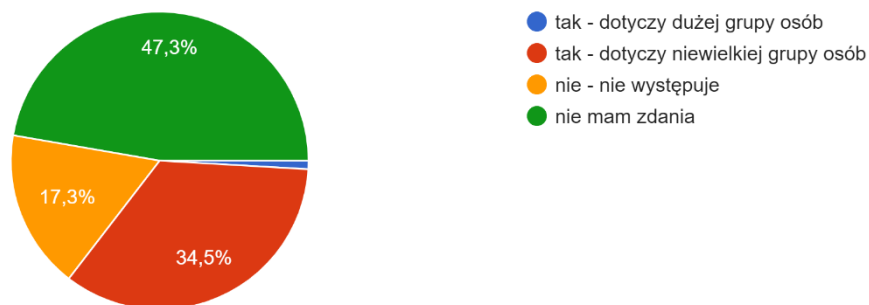
Czy na terenie Gminy zauważa Pani/ Pan problemy z narkomanią (środkami psychoaktywnymi) wśród mieszkańców?

110 odpowiedzi

Czy na terenie Gminy zauważa Pani/ Pan problemy związane z przemocą wśród mieszkańców?

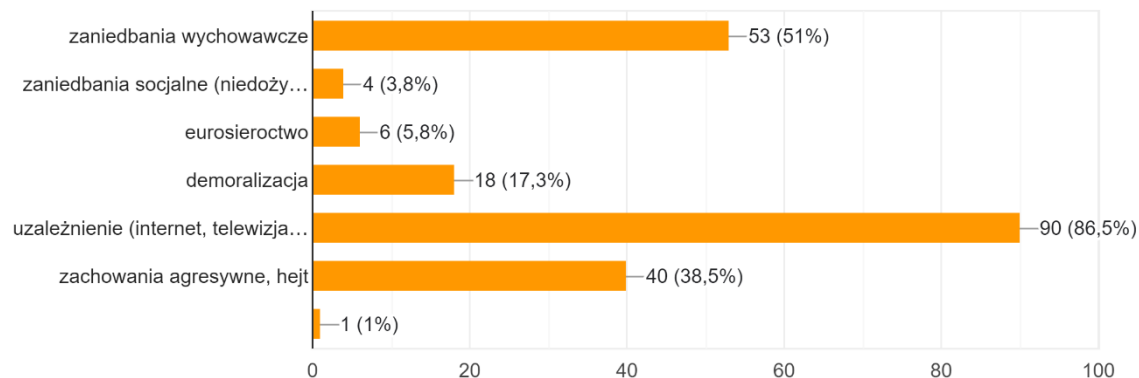
110 odpowiedzi

Wśród dzieci i młodzieży dominuje problem uzależnienia od internetu oraz zaniedbania wychowawcze, a także zachowania agresywne i hejt wśród rówieśników. Respondenci wskazali również, w mniejszym odsetku, że młodzież jest zdemoralizowana.

Jakie negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży dostrzega Pani/ Pan najczęściej w Gminie?

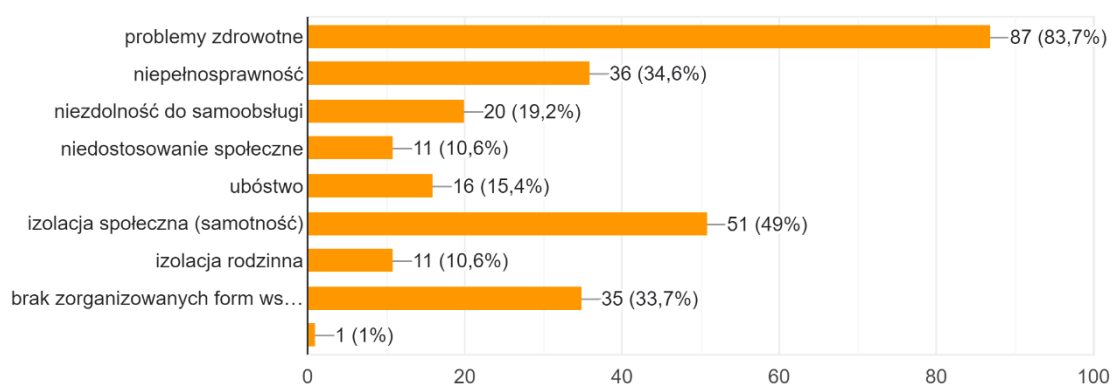
104 odpowiedzi

Osoby starsze w Gminie borykają się głównie z problemami zdrowotnymi, samotnością, a także z niepełnosprawnościami. Brakuje dla nich zorganizowanych form wspólnego spędzania czasu. Problemy zdrowotne, samotność a także brak zorganizowanych form wspólnego spędzania czasu to również problemy społeczne, które w znacznym stopniu dotyczą osoby niepełnosprawne. Ponadto cierpią one na niezdolność do samodzielnej egzystencji i niedostosowanie społeczne. Część respondentów zwraca również uwagę na ubóstwo wśród osób niepełnosprawnych. W grupie rodziców dzieci, których dotyka bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz prowadzenia gospodarstwa domowego za główne przyczyny upatruje się niskie umiejętności wychowawcze oraz uzależnienia, a także rozpad rodziny i długotrwałą i ciężką chorobę i przemoc w rodzinie.

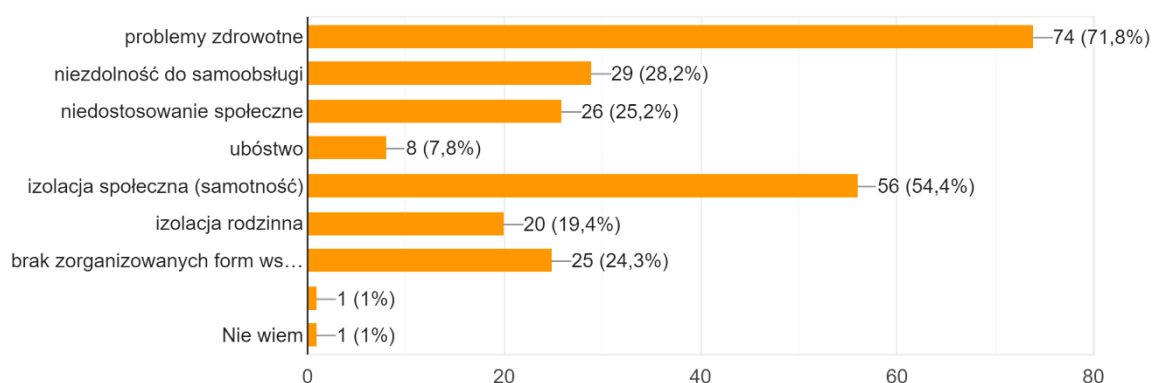
Z jakimi problemami społecznymi Pani/ Pana zdaniem najczęściej spotykają się osoby starsze na terenie Gminy Linia?

104 odpowiedzi

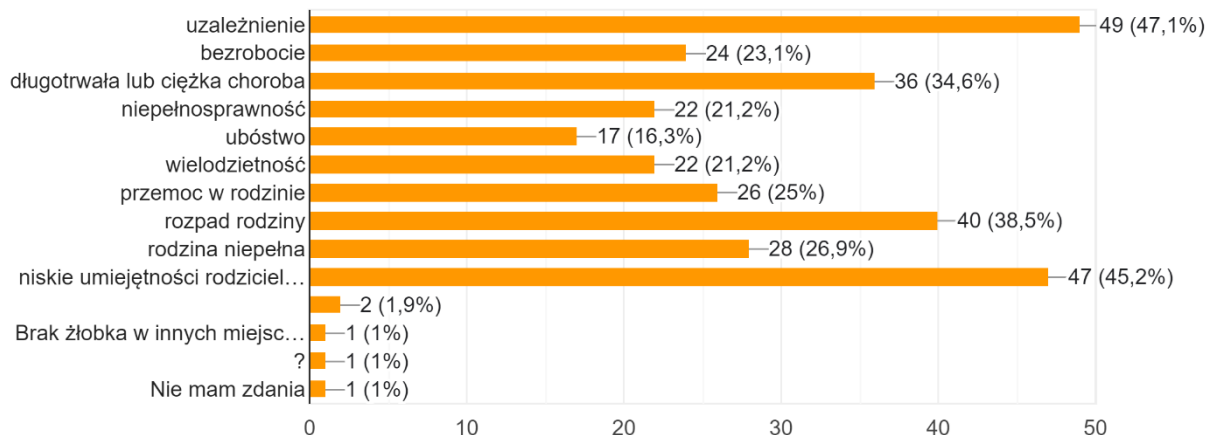
Z jakimi problemami społecznymi Pani/ Pana zdaniem najczęściej spotykają się osoby niepełnosprawne na terenie Gminy Linia?

103 odpowiedzi

Jakie są Pani/ Pana zdaniem przyczyny bezradności rodziców w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz prowadzenia gospodarstwa domowego?

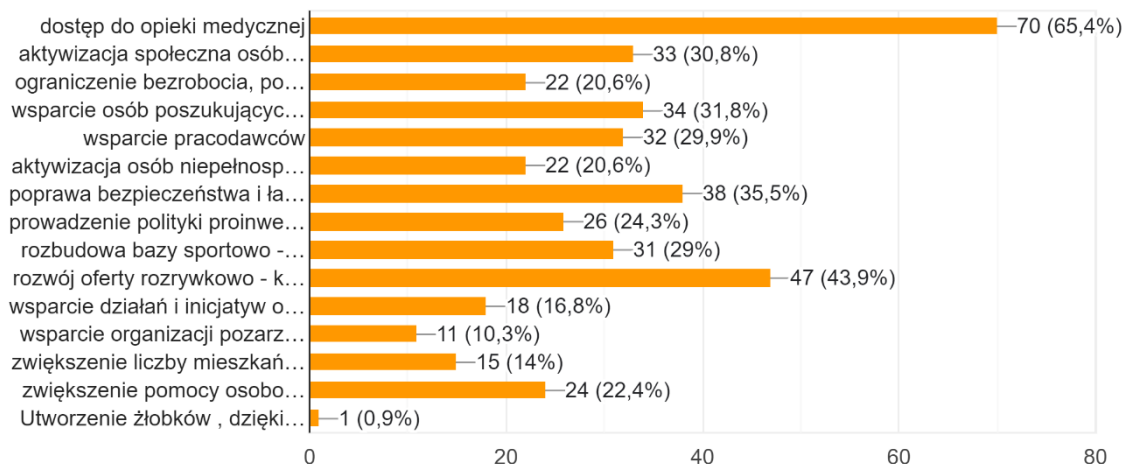
104 odpowiedzi

Wśród problemów społecznych za priorytetowe obszary problemowe do rozwiązania ankietowani uznali dostęp do opieki medycznej, rozwój oferty rozrywkowo- kulturalnej, poprawę bezpieczeństwa i ładu publicznego, wsparcie osób poszukujących pracy, pracodawców i aktywizację społeczną osób starszych. W dalszej kolejności wskazano rozbudowę bazy sportowo- rekreacyjnej, prowadzenie polityki proinwestycyjnej mającej w celu przyciągnięcie inwestorów zewnętrznych oraz zwiększenie pomocy osobom w sytuacjach kryzysowych.

Na jakie obszary Pani / Pana zdaniem samorząd lokalny powinien położyć największy nacisk w celu rozwiązania najważniejszych problemów społecznych?

107 odpowiedzi

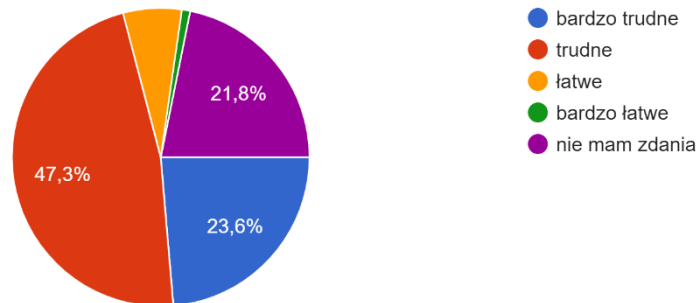

W kwestii problemu bezrobocia połowa respondentów wskazała, że na terenie Gminy Linia ciężko znaleźć pracę, a według ¼ jest to wręcz bardzo trudne i stanowi ogromny problem. Ankietowani w większości opowiedzieli się za potrzebą tworzenia nowych miejsc pracy, koniecznością ułatwienia procesu zakładania własnej działalności i przekazaniem środków finansowych na aktywizację osób

bezrobotnych poprzez szkolenia, staże itp. Należałoby też przyciągnąć potencjalnych inwestorów, dla których teren Gminy jako obszar atrakcyjny inwestycyjnie oceniono dobrze i dostatecznie.

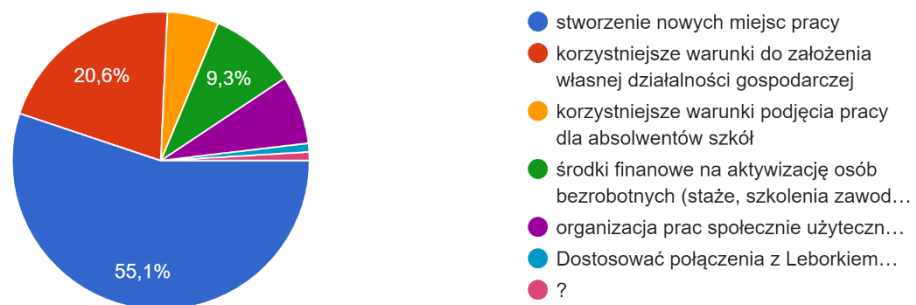
Pani/ Pana zdaniem znalezienie pracy na terenie Gminy Linia jest?

110 odpowiedzi

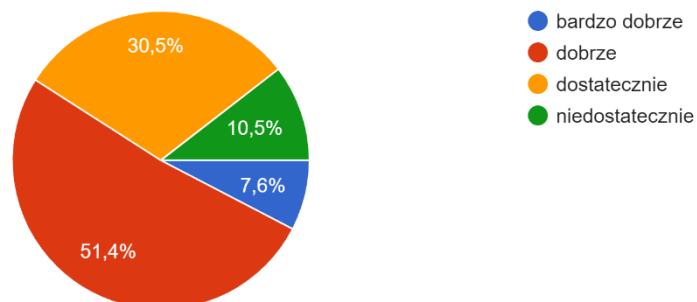
Jakie kroki należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób bezrobotnych na terenie gminy?

107 odpowiedzi

Proszę ocenić atrakcyjność inwestycyjną terenów Gminy, dla potencjalnych inwestorów.

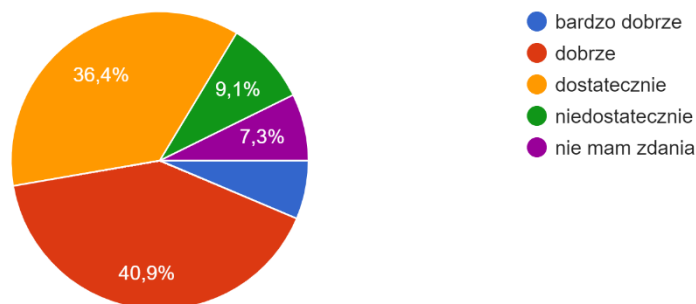
105 odpowiedzi

Ankietowani w 75% dobrze i dostatecznie ocenili działalność Gminy Linia na rzecz osób niepełnosprawnych, dostęp do jednostek organizacyjnych, placówek kulturalnych i sportowych.

Jak Pani/ Pan ocenia działalność Gminy Linia na rzecz osób niepełnosprawnych, dostęp do jednostek organizacyjnych, placówek kulturalnych, placówek sportowych?

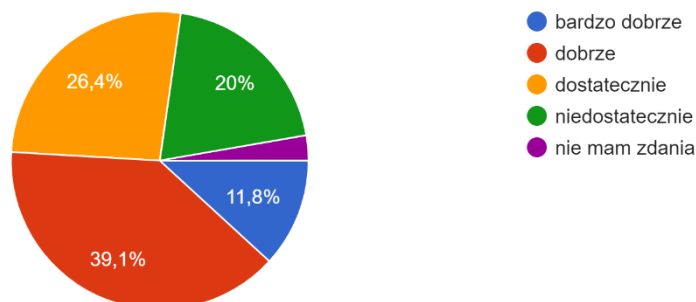
110 odpowiedzi

W zakresie małej infrastruktury drogowej mieszkańcy wypowiadają się głównie dobrze i dostatecznie. Podobnie sądzą na temat stanu i jakości terenów rekreacyjnych dla pieszych - parków, alejek spacerowych w Gminie i terenów sportowo- rekreacyjnych- boisk, placów. Niezadowolona z ich stanu i jakości jest 1/5 respondentów i niedostatecznie go ocenia, w przypadku boisk i placów niezadowolenie jest niższe i wynosi 1/10.

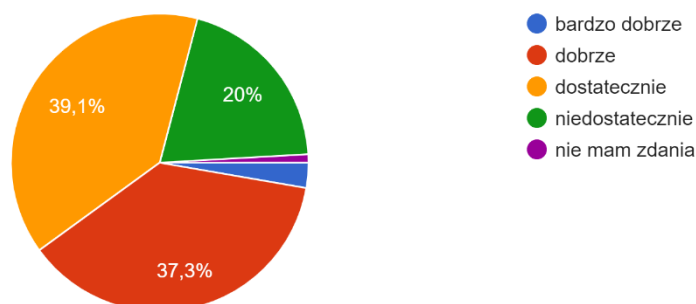
Jak Pani/ Pan ocenia małą infrastrukturę drogową na terenie Gminy Linia (ciągi pieszo-rowerowe, oświetlenie, przystanki)?

110 odpowiedzi

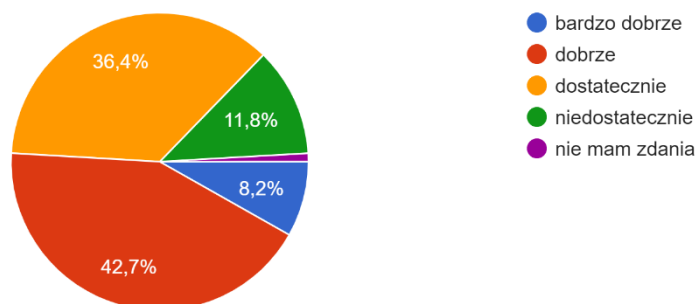
Jak Pani/ Pan ocenia stan i jakość terenów rekreacyjnych - parki, alejki spacerowe?

110 odpowiedzi

Jak Pani/ Pan ocenia stan i jakość terenów sportowo - rekreacyjnych - boiska, place zabaw?

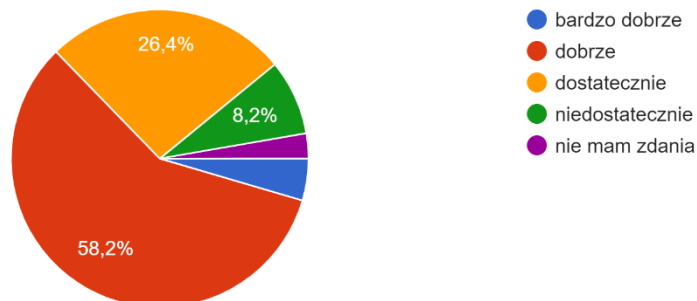
110 odpowiedzi

W zakresie funkcjonowania obiektów sportowo- rekreacyjnych i organizowanych wydarzeń sportowych znaczna ilość respondentów wypowiada się dobrze i dostatecznie. Nieliczni, około 10% ankietowanych ocenia powyższe nieдостatecznie. Podobnie sytuacja ma się z oceną atrakcyjności turystycznej Gminy Lina. Łącznie 80% mieszkańców wypowiada się pozytywnie, zaś jedynie 10% negatywnie. W zakresie oferty spędzania wolnego czasu w Gminie zdania są już bardziej podzielone. Bardzo zbliżona liczba osób udzieliła odpowiedzi pozytywnej i negatywnej. Najwięcej respondentów- prawie połowa, ocenia ją średnio- dostatecznie.

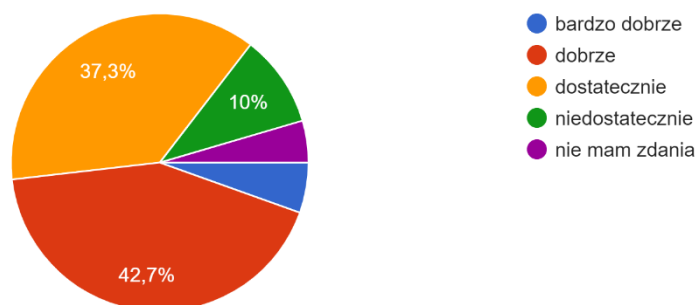
Jak Pani/ Pan ocenia funkcjonowanie obiektów sportowo - rekreacyjnych na terenie Gminy, organizowane wydarzenia sportowe?

110 odpowiedzi

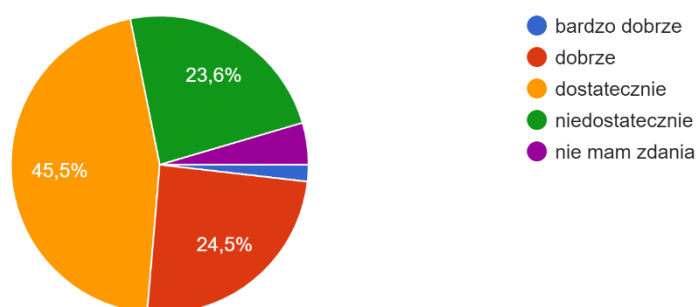
Jak Pani/ Pan ocenia atrakcyjność turystyczną Gminy (ilość, rodzaj zabytków, atrakcje przyrodnicze, ścieżki edukacyjne)?

110 odpowiedzi

Jak Pani/ Pan ocenia ofertę spędzania wolnego czasu na terenie Gminy ?

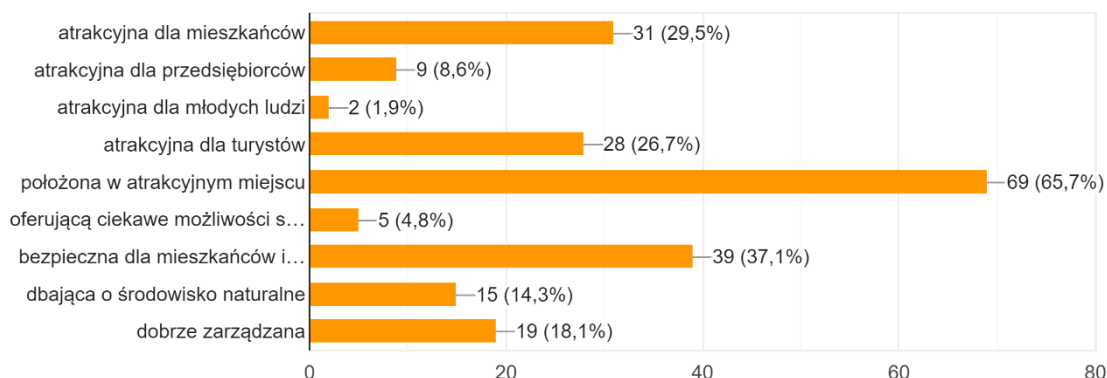
110 odpowiedzi

Respondenci scharakteryzowali by Gminę Linia głównie jako położoną w atrakcyjnym miejscu oraz bezpieczną i atrakcyjną dla mieszkańców i turystów.

Które z poniższych stwierdzeń najlepiej Pani/ Pana zdaniem charakteryzuje Gminę Linia? (max 3 odpowiedzi)

105 odpowiedzi

Respondenci zgłosili dodatkowe uwagi/ sugestie w zakresie innych występujących według nich problemów społecznych w Gminie, które wymagają przeanalizowania. Wśród nich znalazły się:

- Większa współpraca z mieszkańcami gminy Linia,
- Zwiększenie dostępności do specjalistycznych usług lekarskich,
- Uciążliwa i hałaśliwa żwirownia,
- Dostępność chodników aby zwiększyć bezpieczeństwo, ścieżki rowerowe, pomoc szkołom finansowa, zwiększenie bezpieczeństwa na drogach (światła),
- Zwrócenie uwagi na obszar całej Gminy, a nie tylko Lini, zwrócenie uwagi na zarządzanie placówkami oświatowymi w taki sposób aby były przyjazne dla dzieci i rodziców, zwrócenie uwagi na programy profilaktyczno - wychowawcze szkół tak aby kształciły przedsiębiorczość dzieci oraz angażowały rodziców w rozwój placówek oświatowych oraz przeciwdziałanie patologiom społecznym. Dbanie o kadre nauczycielską tak aby nie uciekała z przedszkola i szkoły w Lini,
- Zwrócenie uwagi na GKS Linia. Stworzenie dowozów na turnieje pozagminne lub wynajem autobusu w ramach klubu, brak dofinansowania do strojów dla dzieci, braki w sprzęcie i w środkach bezpieczeństwa,
- Zbudowanie przejścia dla pieszych w centrum Lini obok budynku Gminy. Jest tam bardzo niebezpiecznie , dzieci boją się przechodzić i same chodzić do szkoły,
- Ścieżki rowerowe - wsparcie szkół finansowo - więcej zajęć sportowych dla dzieci - lepszy przekaz informacji dla mieszkańców gminy
- Zatrudnienie osób z orzeczoną niepełnosprawnością (trudności w znalezieniu pracy);
- Ewentualna budowa siłowni (nie zewnętrznej) dla dorosłych,
- Większa dostępność autobusów, wykluczenie komunikacyjne, mały udział komunikacji zbiorowej,
- Lepsze funkcjonowanie Gminnej Oczyszczalni ścieków,
- Wprowadzenie w szkołach zakazu korzystania z telefonów, smartfonów itp. sprzętów z dostępem do internetu (poza lekcjami) na terenie szkoły,

- W gminie Lina w samej miejscowości potrzeba świetlicy wiejskiej. Brakuje świetlicy dla dzieci by mogły przebywać w czasie którym rodzic jest w pracy,
- Poprawa dróg lokalnych i przyległych, napraw lub wymiana na nowe,
- Stworzenie bazy turystycznej nad jeziorem Strzecz kajaki rowerki wodne, bar przy jeziorze, cykliczne spotkania muzyczne nad jeziorem z koncertami, kinem letnim, ratownicy nad jeziorem, wyrównanie ciśnienia wody latem, dostęp do jeziora dla każdego mieszkańca, ścieżka dookoła jeziora Strzecz, nowy pomost nad jeziorem Strzecz.

VI. Analiza strategiczna

Analiza strategiczna jest procesem łączącym etap diagnozy z częścią projekcyjną strategii. Założenia, cele strategiczne i wynikające z nich cele operacyjne wywodzą się z zdiagnozowanych w Gminie kluczowych problemów społecznych. Do rozwiązania problemów należy dążyć poprzez modyfikację bądź zmianę stanu niepożądanego na pożądany czy poprzez utrzymanie i polepszanie pozytywnie ocenianej sytuacji aktualnej. Uniwersalną, kompleksową, skuteczną i przystępną jest analiza SWOT, która zostanie zastosowana w niniejszym opracowaniu. Akronim pochodzi od angielskich wyrazów: S – strengths, W – weaknesses, O – opportunities, T – threats.

Rysunek 3 Podział czynników na poszczególne grupy analizy SWOT

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Strategie rozwiązywania problemów społecznych. Podręcznik metodyczny”, cz. praktyczna, Fundacja PAN, Lublin 2020, s.123

Silne strony:

Walory turystyczne, przyrodnicze i kulturowe, dobra baza oświatowa, sieć szkół i przedszkoli, dobra infrastruktura drogową, komunalna, reagowanie na potrzeby osób niepełnosprawnych, pozyskiwanie funduszy zewnętrznych, w tym unijnych, zaplecze rekreacyjno-sportowe, wolne tereny pod działalność gospodarczą, duża aktywność mieszkańców w życiu społecznym oraz poczucie solidarności mieszkańców w sytuacji zagrożenia.

Słabe strony:

Słaby dostęp do przedsiębiorczości, słaby dostęp do opieki medycznej, niedostateczne wykorzystanie wolnych terenów pod inwestycje, proces starzenia się ludności i zły stan techniczny dróg.

Szanse:

Rozwój lokalnej przedsiębiorczości, pozyskanie środków zewnętrznych na działania inwestycyjne i nieinwestycyjne, szeroka oferta dla mieszkańców, atrakcyjność inwestycyjna, wspieranie zatrudnienia w postaci aktywizacji osób bezrobotnych, położenie geograficzne i komunikacyjne Gminy oraz aktywizacja osób niepełnosprawnych i seniorów.

Zagrożenia:

Uzależnienie rodzin od opieki społecznej, bezrobocie młodych - ukryte bezrobocie oraz istnienie zjawiska nielegalnego zatrudnienia, obciążenie gminy nowymi zadaniami bez dodatkowych środków na ich realizację, postępująca degradacja wartości rodziny, występowanie zagrożeń dla funkcjonowania rodziny: uzależnień, bezrobocia, przemocy w rodzinie, pogłębianie się zjawiska dziedziczenia biedy, migracje mieszkańców poza granice gminy/kraju.

Podsumowując analizę SWOT należy skupić uwagę na tych czynnikach, które stanowią największą szansę na rozwiązanie zidentyfikowanych problemów społecznych, ograniczenie oddziaływania problemów społecznych na funkcjonowanie gminy oraz poprawę jakości życia lokalnej społeczności, przy jednoczesnym uwzględnieniu możliwości gminy.

VII. Założenia, wizja, misja oraz cele w obszarze zintegrowanej polityki społecznej

1. Założenia w strategii rozwiązywania problemów społecznych

Założenia to „zasady stanowiące podstawę dalszych wywodów lub dalszego postępowania”⁴³.

Na etapie diagnozy zidentyfikowano następujące tendencje:

1. W zakresie funkcjonowania rodzin – biorąc pod uwagę przeobrażenia modelu i funkcji rodziny oraz autonomizację jej członków, rozpad rodzin, trudności w opiece nad dziećmi i ich wychowywaniu, zaburzenia zachowania u dzieci i młodzieży, uzależnienia od internetu, hejt, brak umiejętności wychowawczych rodziców i ich bezradność, problemy psychiczne rodziców, przyjmuje się założenie, że tendencje te będą się utrzymywać. W tym zakresie największe znaczenie ma pomoc w opiece i wychowywaniu dzieci świadczona przez asystentów rodziny i praca socjalna realizowana przez GOPS oraz profilaktyka uzależnień i działania naprawcze, w tym realizacja opracowanych programów w zakresie wspierania rodzin oraz profilaktyki i terapii uzależnień od alkoholu i narkomanii. Założeniem Strategii jest dalsze rozwijanie tego kapitału (przy uwzględnieniu aktywności podmiotów ekonomii społecznej) i wykorzystanie go do rozwiązywania problemów społecznych zidentyfikowanych w obrębie funkcjonowania rodzin.
2. W zakresie uzależnień – obserwując powszechność uzależnień prawdopodobnie zjawisko to będzie się nasilać. W Gminie w tym obszarze znaczące są profilaktyka uzależnień i działania naprawcze, w tym realizacja opracowanych programów w zakresie wspierania rodzin oraz profilaktyki i terapii uzależnień od alkoholu i narkomanii. Założeniem Strategii jest dalsze rozwijanie tego kapitału (przy uwzględnieniu aktywności podmiotów ekonomii społecznej) i wykorzystanie go do rozwiązywania problemów społecznych zidentyfikowanych w obrębie uzależnień.
3. W zakresie osób starszych, w tym samotnych i wykluczonych społecznie – obserwuje się tendencje w kierunku starzenia się społeczeństwa, wykluczenie społeczne, samotność i brak aktywności społecznej seniorów, jednocześnie ubóstwo związane z rosnącymi wydatkami na leki, przewyższającymi możliwości osób starszych. W Gminie w tym zakresie największe znaczenie ma pomoc świadczona w Dziennym Domu Pomocy w Lini, w strukturze GOPS, usługi opiekuńcze oraz pomoc finansowa. Założeniem Strategii jest dalsze rozwijanie tego kapitału (uwzględniając zaangażowanie podmiotów ekonomii społecznej) i wykorzystanie go do rozwiązywania problemów społecznych zidentyfikowanych w obrębie funkcjonowania osób w podeszłym wieku.
4. W zakresie osób długotrwale lub ciężko chorych, w tym chore psychicznie – obserwuje się ograniczoną dostępność do świadczeń medycznych i rehabilitacji leczniczej z uwagi na odległe terminy w zakładach opieki zdrowotnej, niedostateczną służbę zdrowia, brak leczenia specjalistycznego w gminie, potrzebę wsparcia psychiatrycznego w miejscu zamieszkania osób, poczucie osamotnienia długotrwale chorych i niewystarczające środki finansowe na pokrycie wszystkich niezbędnych potrzeb życiowych, szczególnie związanych z leczeniem i rehabilitacją. Na poziomie gminy w tym zakresie należy zadbać o zapewnienie wysokich standardów podstawowej opieki zdrowotnej i zapobieganie odpływowi wysoko wykwalifikowanej kadry lekarskiej i pielęgniarskiej oraz o realizację działań profilaktycznych. W Gminie w tym zakresie mają znaczenie

⁴³ Podręcznik metodyczny „Strategie rozwiązywania problemów społecznych” cz. praktyczna, Fundacja PAN, Lublin 2020, s. 154

zakłady opieki zdrowotnej prowadzące przychodnie w gminie i akcje profilaktyczne. Założeniem Strategii jest dalsze rozwijanie tego kapitału i wykorzystanie go do rozwiązywania problemów społecznych zidentyfikowanych w obrębie funkcjonowania osób ciężko, przewlekłe i psychicznie chorych.

5. W zakresie opiekunów osób z niepełnosprawnościami – wśród tej grupy społecznej obserwuje się bezradność, bezsilność, niemożność załatwienia swoich spraw, często brak środków na zabezpieczenie potrzeb osób niepełnosprawnych, izolację społeczną i zawodową, obniżenie nastroju i pogarszanie się stanu zdrowia. W Gminie w tym zakresie największe znaczenie ma świadczenie usług opiekuńczych, asystent osobisty osoby niepełnosprawnej, opieka wytchnieniowa oraz pomoc finansowa. Założeniem Strategii jest dalsze rozwijanie tych zasobów i wykorzystanie ich do rozwiązywania problemów społecznych zidentyfikowanych w obrębie funkcjonowania rodziców i opiekunów osób z niepełnosprawnościami.

2. Wizja w strategii rozwiązywania problemów społecznych

„Wizja jest pożądanym obrazem przyszłości, który osoby biorące udział w procesie decyzyjnym pragną wykreować. Określa rangę i atrakcyjność jednostki”.

Linia jest gminą przyjazną dla wszystkich mieszkańców, bez względu na wiek, stan zdrowia i zamożności, oferującą dobre warunki życia, będącą w pomyślnej sytuacji finansowej, o harmonijnym rozwoju, mającą przed sobą szerokie perspektywy. Droga do budowania wysokiej jakości życia obywateli wiedzie przez otwartość, zaangażowanie, współpracę i kształcenie.

3. Misja w strategii rozwiązywania problemów społecznych

„Misja Gminy w obszarze zintegrowanej polityki społecznej precyzyjnie wyraża dalekosiężne zamierzenia i aspiracje Gminy. Wskazuje kierunki działania poprzez określenie granic, jakich sięgają wybory strategiczne. Przez misję komunikujemy interesariuszom wewnętrznym i zewnętrznym, jakie są nasze dążenia, zamiary i wartości, na których się opieramy. Misja ściśle koresponduje z wizją, będąc jej wyrazem na potrzeby realizacji strategii”.

Wzmocnienie potencjału lokalnych instytucji i organizacji oraz zwiększenie poziomu aktywności społecznej osób i rodzin, a także efektywne wykorzystanie tych zasobów dla współtworzenia w Gminie Linia w latach 2023 – 2027 warunków życia dających poczucie bezpieczeństwa i możliwości rozwoju.

4. Cele strategii rozwiązywania problemów społecznych

Cele realizowane poprzez specjalistyczne poradnictwo. Podejmowanie przez specjalistów pomagających rodzinom/osobom przeżywającym trudności, czynności zmierzających do tworzenia w rodzinie warunków do odzyskania lub uzyskania możliwości podejmowania właściwych decyzji i ich realizacji, a także unikania w przyszłości działań, które prowadzą do problematycznej sytuacji życiowej (*poradnictwo rodzinne, uwzględniające interdyscyplinarne działania specjalistów: pracownika socjalnego, pedagoga, prawnika, czy psychologa, w zależności od potrzeb rodziny*).

Określenie beneficjentów, czasu realizacji, szacunkowego kosztu, źródła finansowania, realizatorów, zasobów, efektów ilościowych i jakościowych.

Cel główny: Tworzenie instytucjonalnych, organizacyjnych i materialnych warunków, sprzyjających ograniczaniu obszarów wykluczenia społecznego osób i rodzin.

Cele strategiczne:

Cel strategiczny 1 – **Wspieranie rodzin w kryzysie, przeżywających trudności w pełnieniu swych funkcji, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży.**

Cele operacyjne	
1.1.	Pomoc w identyfikacji i likwidacji przyczyn dysfunkcji w rodzinie.
1.2.	Wspomaganie i usprawnianie systemu pomocy rodzinie, dzieciom i młodzieży.
1.3.	Kształtowanie nawyków i zachowań sprzyjających trwałości rodziny oraz osobistemu zdrowiu i bezpieczeństwu jej członków.

Cel operacyjny/kierunek działania 1.1 Pomoc w identyfikacji i likwidacji przyczyn dysfunkcji w rodzinie	
<u>Nazwa działania/zadania</u>	
<u>Poradnictwo specjalistyczne</u>	
Zakres działania/zadania Identyfikacja problemów rodzin, które borykają się z problemami natury opiekuńczo-wychowawczej i wsparcie w ich rozwiązywaniu. Poradnictwo rodzinne w celu poprawy warunków życiowych i właściwego funkcjonowania osób w rodzinie przy współpracy ze specjalistami, w tym pomoc psychologa i pedagoga oraz pomoc prawna w zależności od potrzeb konkretnej rodziny oraz działania doradcze w celu unikania trudności w pełnieniu swoich funkcji w rodzinie w przyszłości.	
Beneficjenci Rodziny borykające się z trudnościami w prawidłowym sprawowaniu funkcji rodzica, z problemami natury opiekuńczo – wychowawczej, wobec których pozyskano informacje o ich trudnej sytuacji lub których członkowie osobiście zgłaszają się z problemem do instytucji.	
Czas realizacji Od 2023 r. do 2027 r.	
Szacunkowy koszt 12 000,00 zł	
Źródła finansowania Środki finansowe pochodzące z budżetu gminy na realizację zadań własnych.	
Jednostki odpowiedzialne Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lini	
Realizatorzy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lini przy współpracy z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, szkołami oraz przedszkolami, NZOZ „Zdrowy Checz”	
Niezbędne zasoby Zasoby lokalowe, wykwalifikowana kadra, środki zabezpieczone w budżecie gminy na realizację zadań.	
Planowane efekty ilościowe i jakościowe Efekty ilościowe: Liczba rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo- wychowawczych, objętych poradnictwem w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej: średnio 15 w roku (z założeniem odchylenia o 5).	

<p>Efekty jakościowe: Dzięki temu, że członkowie rodzin przeżywających trudności w prawidłowym wypełnianiu swoich funkcji zdecydują się na skorzystanie ze specjalistycznego poradnictwa, wzrosną ich szanse na odzyskanie lub uzyskanie możliwości podejmowania i realizacji właściwych decyzji oraz unikanie w przyszłości działań, które prowadzą do problematycznej sytuacji życiowej.</p>
<p><u>Nazwa działania/zadania</u> <u>Warsztaty/zajęcia z poradnictwa specjalistycznego w przedszkolach i szkołach podstawowych</u></p>
<p>Zakres działania/zadania Identyfikacja problemów rodzin, które borykają się z problemami natury opiekuńczo-wychowawczej i wsparcie ich w ich rozwiązywaniu. Poradnictwo specjalistyczne w celu poprawy warunków życiowych i właściwego funkcjonowania osób w rodzinie przy współpracy ze specjalistami, w tym pomoc psychologa w postaci spotkań warsztatowych i zajęć z uczestnictwem dzieci i rodziców.</p>
<p>Beneficjenci Rodziny borykające się z trudnościami w prawidłowym sprawowaniu funkcji rodzica, z problemami natury opiekuńczo – wychowawczej, wobec których pozyskano informacje o ich trudnej sytuacji lub których członkowie osobiście zgłaszają się z problemem do instytucji.</p>
<p>Czas realizacji Od 2023 r. do 2027 r.</p>
<p>Szacunkowy koszt 12 000,00 zł</p>
<p>Źródła finansowania Środki finansowe pochodzące z budżetu gminy na realizację zadań własnych.</p>
<p>Jednostki odpowiedzialne Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lini</p>
<p>Realizatorzy Poradnia psychologiczno-pedagogiczna przy współpracy ze szkołą podstawową oraz przedszkolami, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lini</p>
<p>Niezbędne zasoby Zasoby lokalowe, wykwalifikowana kadra, środki zabezpieczone w budżecie gminy na realizację zadań.</p>
<p>Planowane efekty ilościowe i jakościowe Efekty ilościowe: Liczba godzin z psychologiem w przedszkolu: 1 h tygodniowo Liczba godzin z psychologiem w szkole: 1 h tygodniowo Efekty jakościowe: Dzięki temu, że członkowie rodzin przeżywających trudności w prawidłowym wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczej zdecydują się na udział w spotkaniach wzrosną ich szanse na odzyskanie lub uzyskanie możliwości podejmowania i realizacji właściwych decyzji w procesie wychowywania dzieci oraz unikanie w przyszłości zachowań, które prowadzą do pogłębiania problemów natury wychowawczej w rodzinie.</p>
<p>Cel operacyjny/kierunek działania 1.2 Wspomaganie i usprawnianie systemu pomocy rodzinie, dzieciom i młodzieży</p>
<p><u>Nazwa działania/zadania</u> <u>Praca socjalna w rodzinach borykających się z trudnościami w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych</u></p>
<p>Zakres działania/zadania</p>

<p>Rozeznanie w sytuacji życiowej rodziny z dziećmi, identyfikacja problemów, ocena sytuacji i zapoznanie się z oczekiwaniami konkretnej rodziny. Opracowanie indywidualnego planu działania z rodziną, jego realizacja i monitoring.</p>
<p>Beneficjenci Rodziny borykające się z trudnościami w prawidłowym sprawowaniu funkcji rodzica, z problemami natury opiekuńczo – wychowawczej, wobec których pozyskano informacje o ich trudnej sytuacji lub których członkowie osobiście zgłaszają się z problemem do instytucji.</p>
<p>Czas realizacji Od 2023 r. do 2027 r.</p>
<p>Szacunkowy koszt 1 125 000,00 zł</p>
<p>Źródła finansowania Finansowanie z budżetu gminy na realizację zadań własnych.</p>
<p>Jednostki odpowiedzialne Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lini</p>
<p>Realizatorzy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lini</p>
<p>Niezbędne zasoby Wykwalifikowana kadra, środki zabezpieczone w budżecie gminy na realizację zadań.</p>
<p>Planowane efekty ilościowe i jakościowe Efekty ilościowe: 1. Liczba zatrudnionych pracowników socjalnych: 1 pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. 2. Liczba rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, objętych pracą socjalną: średnio 15 w roku (z założeniem odchylenia o 4). Efekty jakościowe: Dzięki temu członkowie rodzin przeżywających trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji rodzicielskich i opiekuńczo- wychowawczych odzyskują lub uzyskują możliwość podejmowania właściwych decyzji we własnym życiu rodzinnym.</p>
<p><u>Nazwa działania/zadania</u> <i>Asystent rodziny jako osoba wspierająca rodzinę</i></p>
<p>Zakres działania/zadania Asystent rodziny jako pomoc rodzinom potrzebującym wsparcia. Zdiagnozowanie problemów w danej rodzinie i ustalenie indywidualnie planu pracy, następnie jego realizacja i ocena.</p>
<p>Beneficjenci Rodziny borykające się z trudnościami w prawidłowym sprawowaniu funkcji opiekuńczo- wychowawczych wobec swoich małoletnich dzieci oraz rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym (np. z powodu niepełnosprawności, uzależnień), w których wychowują się dzieci lub których dzieci zostały okresowo umieszczone w pieczy zastępczej.</p>
<p>Czas realizacji Od 2023 r. do 2027 r.</p>
<p>Szacunkowy koszt 373 000,00 zł</p>
<p>Źródła finansowania Finansowanie z budżetu gminy na realizację zadań własnych oraz z programów rządowych.</p>
<p>Jednostki odpowiedzialne Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lini</p>
<p>Realizatorzy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lini</p>
<p>Niezbędne zasoby</p>

Wykwalifikowana kadra, środki zabezpieczone w budżecie gminy na realizację zadań.
Planowane efekty ilościowe i jakościowe Efekty ilościowe: 1. Liczba zatrudnionych asystentów rodziny: 1 asystent na nie więcej niż 15 rodzin, z którymi prowadzi pracę w tym samym czasie (art. 15, ust. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej). 2. Liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny: średnio 15 w roku, z założeniem, że 1 asystent prowadzi pracę z nie więcej niż 15 rodzinami w tym samym czasie. 3. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, które zakończyły współpracę z asystentem: średnio 2 w roku (z założeniem odchylenia o 1). Efekty jakościowe: Dzięki temu członkowie rodzin przeżywających trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji rodzicielskich i opiekuńczo- wychowawczych uzyskują fachową pomoc w rozwiązywaniu problemów rodzinnych.
<u>Nazwa działania/zadania</u> <u>Zapewnienie funkcjonowania świetlicy socjoterapeutycznej w Domu Dziennego Pobytu</u>
Zakres działania/zadania Stworzenie miejsca do właściwego spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież z rodzin zagrożonych bezrobociem, uzależnieniami i wykluczeniem społecznym.
Beneficjenci Dzieci i młodzież z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych.
Czas realizacji Od 2023 r. do 2027 r.
Szacunkowy koszt 270 000,00 zł SRPS
Źródła finansowania Finansowanie z budżetu gminy na realizację zadań własnych.
Jednostki odpowiedzialne Urząd Gminy Linia
Realizatorzy Urząd Gminy Linia, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Socjoterapeuci, Pedagodzy i psychologowie w szkołach, Gminny Zespół Interdyscyplinarny.
Niezbędne zasoby Zasoby lokalowe, wykwalifikowana kadra, środki zabezpieczone w budżecie gminy na realizację zadań.
Planowane efekty ilościowe i jakościowe Efekty ilościowe: 1. Liczba utworzonych świetlic socjoterapeutycznych: 1. Efekty jakościowe: Dzięki temu dzieci i młodzież z rodzin przeżywających trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji rodzicielskich i opiekuńczo- wychowawczych otrzymają właściwe zagospodarowanie czasu wolnego, opiekę oraz możliwość wyrównania szans edukacyjnych.
Cel operacyjny/kierunek działania 1.3 Kształtowanie nawyków i zachowań sprzyjających trwałości rodziny oraz osobistemu zdrowiu i bezpieczeństwu jej członków
<u>Nazwa działania/zadania</u> <u>Wydarzenia kulturalno- rozrywkowe dla rodzin</u>
Zakres działania/zadania

Organizacja i realizacja wydarzeń społecznych (np. pikników, festynów rodzinnych), kulturalnych (np. seanse filmowe w kinie lub w plenerze, warsztaty wspólne dla rodziców i dzieci, spotkania czytelnicze), sportowych (np. rodzinne rozgrywki i zawody sportowe) dla rodzin z gminy.
Beneficjenci Mieszkańcy gminy, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin.
Czas realizacji Od 2023 r. do 2027 r.
Szacunkowy koszt 94 000,00 zł
Źródła finansowania Finansowanie z budżetu gminy na realizację zadań własnych oraz z programów rządowych, unijnych.
Jednostki odpowiedzialne Gminny Dom Kultury w Lini
Realizatorzy Gminny Dom Kultury w Lini, jednostki oświatowe gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lini.
Niezbędne zasoby Zasoby lokalowe, wykwalifikowana kadra, środki zabezpieczone w budżecie gminy na realizację zadań.
Planowane efekty jakościowe i ilościowe Efekty ilościowe: Liczba zorganizowanych wydarzeń rozrywkowych dla rodzin: co najmniej 12 w roku Efekty jakościowe: Dzięki organizowaniu i realizacji lokalnych wydarzeń rozrywkowych dla rodzin promuje się aktywne spędzanie czasu wolnego z najbliższymi, przez co zwiększają się możliwości nawiązywania i umacniania relacji rodzinnych.
<u>Nazwa działania/zadania</u> <i>Spotkania z funkcjonariuszami służb publicznych w przedszkolach i szkołach podstawowych</i>
Zakres działania/zadania Organizacja i realizacja spotkań dla dzieci i młodzieży z przedstawicielami służb publicznych: policją, strażą pożarną, ratownikiem medycznym. Nauka reagowania przez dzieci w sytuacjach wymagających pomocy i wypadkach losowych, pierwsza pomoc.
Beneficjenci Dzieci i młodzież z terenu gminy
Czas realizacji Od 2023 r. do 2027 r.
Szacunkowy koszt 51 000,00 zł
Źródła finansowania Finansowanie z budżetu gminy na realizację zadań własnych.
Jednostki odpowiedzialne Urząd Gminy Lini
Realizatorzy Szkoły podstawowe oraz przedszkola na obszarze gminy.
Niezbędne zasoby Zasoby lokalowe, wykwalifikowana kadra, środki zabezpieczone w budżecie gminy na realizację zadań.
Planowane efekty jakościowe i ilościowe Efekty ilościowe: Liczba zorganizowanych spotkań z policją w szkołach i przedszkolach: co najmniej 1 w roku Liczba zorganizowanych spotkań ze strażą pożarną w szkołach i przedszkolach: co najmniej 1 w roku

Liczba zorganizowanych spotkań z ratownikiem medycznym w szkołach i przedszkolach: co najmniej 1 w roku
Efekty jakościowe: Dzięki organizowaniu takich spotkań wzrasta świadomość dzieci i możliwość interweniowania w sytuacjach kryzysowych i wypadkach losowych w celu ochrony zdrowia i życia i bezpieczeństwa w rodzinie.
<u>Nazwa działania/zadania</u> <u>Spotkania zapoznające z kulturą, sztuką, filmem, teatrem dla dzieci i młodzieży z przedszkoli i szkół</u>
Zakres działania/zadania Organizacja i realizacja wyjść dla dzieci i młodzieży do kina, teatru. Kształtowanie odpowiednich postaw sprzyjających budowaniu relacji w rodzinach i ich trwałości. Odpowiedź na potrzeby dzieci i młodzieży.
Beneficjenci Dzieci i młodzież z terenu gminy
Czas realizacji Od 2023 r. do 2027 r.
Szacunkowy koszt 48 000,00 zł
Źródła finansowania Środki finansowe pochodzące z budżetu gminy na realizację zadań własnych.
Jednostki odpowiedzialne Gminny Ośrodek Kultury
Realizatorzy Gminny Ośrodek Kultury wraz ze szkołami i przedszkolami z obszaru gminy
Niezbędne zasoby Zasoby lokalowe, środki zabezpieczone w budżecie gminy na realizację zadań.
Planowane efekty jakościowe i ilościowe Efekty ilościowe: Liczba zorganizowanych wyjść: co najmniej 2 w roku
Efekty jakościowe: Dzięki organizowaniu wyjść kulturalnych, filmowych następuje zaspokajanie potrzeb dzieci i młodzieży, które mogą nie być zaspokajane w rodzinach z problemami.

Cel strategiczny 2 – **Wspieranie rodzin w kryzysie, zagrożonych lub dotkniętych uzależnieniem.**

Cele operacyjne	
2.1.	Pomoc w identyfikacji i likwidacji przyczyn uzależnienia.
2.2.	Wspomaganie i usprawnianie systemu pomocy osobom i rodzinom zagrożonym lub dotkniętym uzależnieniem.
2.3.	Rozwijanie systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cel operacyjny/kierunek działania 2.1 Pomoc w identyfikacji i likwidacji przyczyn uzależnienia
<u>Nazwa działania/zadania</u> <u>Poradnictwo specjalistyczne</u>
Zakres działania/zadania Prowadzenie rozmów i zajęć z rodzicami z rodzin z problemem uzależnień i przemocy w ośrodku pomocy społecznej, instytucjach oświatowych w gminie.
Beneficjenci Rodziny z problemem uzależnienia od alkoholu i środków odurzających.
Czas realizacji Od 2023 r. do 2027 r.
Szacunkowy koszt 175 000,00 zł
Źródła finansowania Finansowanie z budżetu gminy na realizację zadań własnych.
Jednostki odpowiedzialne Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
Realizatorzy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lini, szkoły, przedszkola
Niezbędne zasoby Środki finansowe pochodzące z budżetu gminy na realizację zadań własnych.
Planowane efekty ilościowe i jakościowe Efekty ilościowe: 1. Liczba rodzin z problemem uzależnienia, objętych poradnictwem w ośrodku pomocy społecznej: średnio 45 w roku (z założeniem odchylenia o 5) Efekty jakościowe: Dzięki temu, że rodziny dotknięte uzależnieniem zdecydują się na skorzystanie ze specjalistycznego poradnictwa, wzrosną ich szanse na eliminację problemu oraz otrzymają specjalistyczną pomoc.
Cel operacyjny/kierunek działania 2.2 Wspomaganie i usprawnianie systemu pomocy osobom i rodzinom zagrożonym lub dotkniętym uzależnieniem
<u>Nazwa działania/zadania</u> <u>Wyspecjalizowana pomoc dla osób, które zmagają się z problemem uzależnienia</u>
Zakres działania/zadania Możliwość uzyskania specjalistycznej pomocy i odbycia terapii w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie oraz w Ośrodku Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wejherowie dla osób współuzależnionych i dzieci z rodzin dotkniętych chorobą alkoholową.
Beneficjenci Osoby i rodziny dotknięte uzależnieniem.
Czas realizacji Od 2023 r. do 2027 r.
Szacunkowy koszt 20 000,00 zł
Źródła finansowania Finansowanie z budżetu powiatu.
Jednostki odpowiedzialne

PCPR i OPIRPA
Realizatorzy PCPR i OPIRPA
Niezbędne zasoby Infrastruktura, wyspecjalizowana kadra oraz środki finansowe.
Planowane efekty ilościowe i jakościowe Efekty ilościowe: 1. Liczba osób uzależnionych, objętych wyspecjalizowaną pomocą: średnio 45 w roku (z założeniem odchylenia o 5) 2. Liczba członków rodzin osób uzależnionych, objętych wyspecjalizowaną pomocą w podmiocie leczniczym: średnio 110 w roku (z założeniem odchylenia o 5) Efekty jakościowe: Dzięki skorzystaniu osób współuzależnionych z wyspecjalizowanej pomocy, wzrasta ich szansa na zdrowsze życie i lepsze funkcjonowanie, a osób uzależnionych na wdrożenie procesu zdrowienia i utrzymania abstynencji.
Cel operacyjny/kierunek działania 2.3 Rozwijanie systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie
<u>Nazwa działania/zadania</u> <u>Realizacja programów profilaktyki zachowań ryzykownych i uzależnień oraz promocji zdrowia psychicznego</u>
Zakres działania/zadania Organizowanie i realizacja programów profilaktycznych
Beneficjenci Dzieci i młodzież w wieku szkolnym, rodzice i specjaliści pracujący z dziećmi, jednostki lub grupy zwiększonego i wysokiego ryzyka zachowań problemowych.
Czas realizacji Od 2023 r. do 2027 r.
Szacunkowy koszt 95 000,00 zł
Źródła finansowania Środki finansowe pochodzące z budżetu gminy na realizację zadań własnych i rządowe.
Jednostki odpowiedzialne Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
Realizatorzy Pedagodzy szkolni, nauczyciele, stowarzyszenia i kluby sportowe, Gminny Dom Kultury, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
Niezbędne zasoby Zabezpieczony budżet na realizację zadania, wykwalifikowana kadra
Planowane efekty ilościowe i jakościowe Efekty ilościowe: Liczba zrealizowanych programów profilaktyki zachowań ryzykownych i uzależnień oraz promocji zdrowia psychicznego: średnio 4 w roku (z założeniem odchylenia o 2) Efekty jakościowe: Dzięki realizacji programów profilaktyki zachowań ryzykownych i uzależnień oraz promocji zdrowia psychicznego wzrastają szanse na utrwalanie prawidłowych wzorców zdrowego stylu życia, ograniczenie rozmiarów używania lub nadużywania substancji psychoaktywnych, kontrolowanie zachowań, uniemożliwienie lub utrudnienie dokonania przestępstwa.

<u>Nazwa działania/zadania</u>	
<u>Promocja zdrowia psychicznego w szkołach</u>	
Zakres działania/zadania Spotkania z pedagogiem w ramach realizacji programów profilaktycznych	
Beneficjenci Dzieci i młodzież w wieku szkolnym, rodzice i specjaliści pracujący z dziećmi, jednostki lub grupy zwiększonego i wysokiego ryzyka zachowań problemowych.	
Czas realizacji Od 2023 r. do 2027 r.	
Szacunkowy koszt 9 500,00 zł	
Źródła finansowania Środki finansowe pochodzące z budżetu gminy na realizację zadań własnych i rządowe.	
Jednostki odpowiedzialne Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	
Realizatorzy Pedagodzy szkolni, nauczyciele	
Niezbędne zasoby Zabezpieczony budżet na realizację zadania, wykwalifikowana kadra	
Planowane efekty ilościowe i jakościowe Efekty ilościowe: Liczba godzin z pedagogiem w ramach promocji zdrowia psychicznego: 1 w miesiącu Efekty jakościowe: Dzięki promocji zdrowia psychicznego wzrastają szanse na utrwalanie prawidłowych wzorców zdrowego stylu życia, ograniczenie rozmiarów używania lub nadużywania substancji psychoaktywnych, kontrolowanie zachowań, uniemożliwienie lub utrudnienie dokonania przestępstwa.	
<u>Nazwa działania/zadania</u>	
<u>Zajęcia z radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych na lekcjach wychowawczych w szkołach</u>	
Zakres działania/zadania Nauka skutecznej interwencji w sytuacji wystąpienia przemocy fizycznej lub psychicznej	
Beneficjenci Dzieci i młodzież w wieku szkolnym	
Czas realizacji Od 2023 r. do 2027 r.	
Szacunkowy koszt 23 000,00 zł	
Źródła finansowania Środki finansowe pochodzące z budżetu gminy na realizację zadań własnych i rządowe.	
Jednostki odpowiedzialne Urząd Gminy Linia	
Realizatorzy Wychowawcy klas w szkołach na obszarze gminy.	
Niezbędne zasoby Zabezpieczony budżet na realizację zadania, wykwalifikowana kadra nauczycieli	
Planowane efekty ilościowe i jakościowe Efekty ilościowe: Liczba godzin - radzenie sobie w sytuacjach kryzysowych na lekcjach wychowawczych w szkołach – 1 w semestrze Efekty jakościowe:	

Dzięki zajęciom z radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych na lekcjach wychowawczych w szkołach dzieci i młodzież będą potrafili reagować na przemoc w razie jej wystąpienia i skutecznie jej zapobiegać w celu zagwarantowania bezpieczeństwa zdrowia i życia swojego i najbliższych.

Cel strategiczny 3 – **Poprawa jakości życia osób starszych, w tym samotnych.**

Cele operacyjne

3.1.	Wspomaganie i usprawnianie działań na rzecz funkcjonowania osób starszych w dotychczasowym środowisku życia.
3.2.	Ochrona i poprawa sytuacji materialnej osób starszych, w tym samotnych.
3.3.	Promowanie i wspieranie włączenia społecznego osób starszych.

Cel operacyjny/kierunek działania 3.1

Wspomaganie i usprawnianie działań na rzecz funkcjonowania osób starszych w dotychczasowym środowisku życia

Nazwa działania/zadania

Usługi opiekuńcze dla seniorów

Zakres działania/zadania

Pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych osób starszych, w tym opieka higieniczna, zalecona przez lekarza pielęgnacja oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Uwzględnienie sytuacji życiowej i potrzeb konkretnej osoby, która ma zostać objęta usługami opiekuńczymi.

Beneficjenci

Osoby starsze samotne, które wymagają pomocy innych osób a są jej pozbawione.

Czas realizacji

Od 2023 r. do 2027 r.

Szacunkowy koszt

373 000,00 zł

Źródła finansowania

Środki finansowe pochodzące z budżetu gminy na realizację zadań własnych, dotacje celowe na realizację programów rządowych (np.75+).

Jednostki odpowiedzialne

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Realizatorzy

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Niezbędne zasoby

Zabezpieczony budżet na realizację zadań własnych, zabezpieczony budżet na realizację programów rządowych, wykwalifikowana kadra.

Planowane efekty ilościowe i jakościowe

Efekty ilościowe:

1. Liczba osób starszych objęta usługami opiekuńczymi w danym roku kalendarzowym: średnio 3 w roku (z założeniem odchylenia o 1)
2. Liczba opiekunów świadczących usługi opiekuńcze zatrudnionych w okresie realizacji Strategii: 1

Efekty jakościowe:

Dzięki świadczeniu usług opiekuńczych osobom starszym nastąpi u nich zwiększenie bezpieczeństwa fizycznego, socjalnego i społecznego.

Nazwa działania/zadania

Promocja zdrowia oraz senioralna profilaktyka zdrowotna

Zakres działania/zadania Spotkania informacyjne dotyczące prawidłowego stylu życia, diety, dostępu do usług zdrowotnych, rehabilitacji adresowanych do seniorów.
Beneficjenci Osoby starsze w rozumieniu art.4 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o osobach starszych, ze szczególnym uwzględnieniem osób, u których występują zaburzenia poznawcze lub ich znamiona.
Czas realizacji Od 2023 r. do 2027 r.
Szacunkowy koszt 40 000,00 zł
Źródła finansowania Środki finansowe pochodzące z budżetu gminy na realizację zadań własnych, dotacje celowe na realizację programów rządowych.
Jednostki odpowiedzialne Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy w Lini
Realizatorzy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy w Lini, Gminny Dom Kultury
Niezbędne zasoby Zabezpieczony budżet na realizację zadania, wykwalifikowana kadra, infrastruktura gminna
Planowane efekty ilościowe i jakościowe Efekty ilościowe: Liczba zrealizowanych przedsięwzięć z zakresu profilaktyki zdrowotnej i promocji zdrowia: co najmniej 2 w roku Efekty jakościowe: Dzięki realizacji zadań z zakresu profilaktyki zdrowotnej oraz promocji zdrowia wśród osób starszych zwiększy się świadomość osób starszych co pozwoli na modyfikację stylu życia i podjęcie działań naprawczych w celu polepszenia ich stanu zdrowia.
Cel operacyjny/kierunek działania 3.2
Ochrona i poprawa sytuacji materialnej osób starszych, w tym samotnych
<u>Nazwa działania/zadania</u> <i>Pomoc materialna i niematerialna dla osób starszych z systemu zabezpieczania społecznego</i>
Zakres działania/zadania Świadczenia finansowe i niefinansowe dla osób starszych, w związku z ich ubóstwem (m.in.: zasiłki, dożywianie)
Beneficjenci Seniorzy, którzy z powodu ubóstwa nie są w stanie zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych
Czas realizacji Od 2023 r. do 2027 r.
Szacunkowy koszt 52 500,00 zł
Źródła finansowania Środki finansowe pochodzące z budżetu gminy na realizację zadań własnych, dotacje celowe na realizację programów rządowych.
Jednostki odpowiedzialne Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
Realizatorzy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
Niezbędne zasoby

Zabezpieczony budżet na realizację zadań własnych, zabezpieczony budżet na realizację programów rządowych, wykwalifikowana kadra.
Planowane efekty ilościowe i jakościowe Efekty ilościowe: 1. Liczba osób starszych (w tym gospodarujących samotnie lub w rodzinie), które skorzystały z pomocy materialnej z powodu ubóstwa w formie zasiłków: średnio 20 w roku (z założeniem odchylenia o 2) 2. Zasiłku celowego na zakup żywności: średnio 10 w roku (z założeniem odchylenia o 2) 3. Liczba osób starszych (w tym gospodarujących samotnie lub w rodzinie), które skorzystały z pomocy w formie posiłku: średnio 1 w roku (z założeniem odchylenia o 1) Efekty jakościowe: Dzięki pomocy finansowej i niefinansowej osobom starszym dotkniętym problemem ubóstwa nastąpi poprawa ich sytuacji życiowej i możliwość zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych.
Cel operacyjny/kierunek działania 3.3
Promowanie i wspieranie włączenia społecznego osób starszych
<u>Nazwa działania/zadania</u> <i>Aktywizacja seniorów poprzez zajęcia edukacyjne z różnych dziedzin (technologie informatyczne, bezpieczeństwo, sport, żywienie, umiejętności społeczne itp.)</i>
Zakres działania/zadania Organizacja zajęć aktywizacyjnych dla seniorów, w szczególności dla osób samotnych, w zależności od ich upodobań i zasobów (np. technologie informatyczne, bezpieczeństwo, sport, umiejętności społeczne). Realizowanie zajęć w Domu Dziennego Pobytu, Klub Seniora.
Beneficjenci Osoby starsze w rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o osobach starszych
Czas realizacji Od 2023 r. do 2027r.
Szacunkowy koszt 8 000,00 zł
Źródła finansowania Zabezpieczony budżet na realizację zadań własnych, zabezpieczony budżet na realizację programów rządowych.
Jednostki odpowiedzialne Gminny Dom Kultury, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy Linia
Realizatorzy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, podmioty ekonomii społecznej (np. koła gospodyń, organizacje pozarządowe, jednostki org. Gminy Linia, CARITAS, Wolontariusze)
Niezbędne zasoby Zaplecze lokalowe gminne oraz podmiotów ekonomii społecznej, zabezpieczony budżet na realizację zadań, wykwalifikowana kadra do prowadzenia zajęć
Planowane efekty ilościowe i jakościowe Efekty ilościowe: Liczba zrealizowanych zajęć edukacyjnych z różnych dziedzin, adresowanych do osób starszych: co najmniej z 10 dziedzin w roku Efekty jakościowe: Dzięki organizowaniu i realizacji zajęć edukacyjnych dla osób starszych wzrastają szanse na aktywne uczestnictwo seniorów w życiu społecznym oraz wzmocnienie u tych osób sprawności intelektualnej, zaradności, zapewnienie prawidłowej kondycji psychicznej i fizycznej oraz podtrzymanie więzi i komunikacji międzyludzkiej.

Cel strategiczny 4 – **Poprawa jakości życia osób długotrwale lub ciężko chorych, w tym chorych psychicznie.**

Cele operacyjne	
4.1.	Przeciwdziałanie lub opóźnianie momentu wystąpienia niesamodzielności wśród osób długotrwale lub ciężko chorych, w tym chorych psychicznie.
4.2.	Optymalny dobór typu i trybu wsparcia do potrzeb osób długotrwale lub ciężko chorych, w tym chorych psychicznie.
4.3.	Zapobieganie alienacji społecznej osób długotrwale lub ciężko chorych, w tym chorych psychicznie.

Cel operacyjny/kierunek działania 4.1
Przeciwdziałanie lub opóźnianie momentu wystąpienia niesamodzielności wśród osób długotrwale lub ciężko chorych, w tym chorych psychicznie.

Nazwa działania/zadania
Usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób niesamodzielnych (w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi)

Zakres działania/zadania
 Przyznawanie usług opiekuńczych, które obejmują pomoc w zaspakajaniu codziennych potrzeb życiowych, w tym opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem lub specjalistycznych usług opiekuńczych, dostosowanych indywidualnie do potrzeb konkretnej osoby wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. W ramach działania usługi sąsiedzkie.

Beneficjenci
 Osoby samotne lub osoby w rodzinie, które z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione lub członkowie rodziny nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Czas realizacji
 Od 2023 r. do 2027 r.

Szacunkowy koszt
 151 200 zł

Źródła finansowania
 Zabezpieczony budżet na realizację zadań własnych, zabezpieczony budżet na realizację programów rządowych.

Jednostki odpowiedzialne
 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Realizatorzy
 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, poprzez zaangażowanie osób ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym, wymienionych w §3 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych

Niezbędne zasoby
 Zabezpieczony budżet na realizację zadań własnych, zabezpieczony budżet na realizację programów rządowych, wykwalifikowana kadra ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

Planowane efekty ilościowe i jakościowe
 Efekty ilościowe:
 1. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby: średnio 2 w roku (z założeniem odchylenia o 1)
 2. Liczba osób objęta specjalistycznymi usługami opiekuńczymi z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby: średnio 2 w roku (z założeniem odchylenia o 1)

3. Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi, objęta specjalistycznymi usługami opiekuńczymi z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby: średnio 2 w roku (z założeniem odchylenia o 1)

Efekty jakościowe:

Dzięki świadczeniu usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, zwiększą się szanse osób długotrwale lub ciężko chorych, w tym chorych psychicznie, na wzrost poziomu ich samodzielności w zakresie zaspokajania swoich potrzeb życiowych, poprawę kondycji psychofizycznej, aktywność społeczną oraz jak najdłuższe pozostawanie w swoim środowisku rodzinnym i lokalnym.

Cel operacyjny/kierunek działania 4.2

Optymalny dobór typu i trybu wsparcia do potrzeb osób długotrwale lub ciężko chorych, w tym chorych psychicznie.

Nazwa działania/zadania

Zapewnienie osobom długotrwale lub ciężko chorym, opieki w warunkach domowych

Zakres działania/zadania

Świadczenia zdrowotne udzielane w domu, tj.:

- świadczenia pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej (warunki niezbędne do objęcia opieką to złożona deklaracja wyboru pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej oraz zgłoszenie osobiste lub telefoniczne konieczności objęcia opieką) oraz pielęgniarska opieka długoterminowa (pielęgniarka wykonuje czynności wynikające ze zleceń lekarskich oraz z ustalonego planu pielęgnacji). Pielęgniarka w opiece domowej, w szczególności, leczy rany i odleżyny, zmienia opatrunki, wymienia cewniki, podaje leki, podłącza kroplówki, robi zastrzyki.
- wizyty domowe lekarza podstawowej opieki zdrowotnej
- rehabilitacja domowa

Świadczenia socjalne i usługi społeczne, tj. świadczenia finansowe, usługi opiekuńcze, praca socjalna, pomoc psychologiczna, przystosowanie mieszkania w sposób ułatwiający funkcjonowanie osobie niesamodzielnej, z poszanowaniem jej poczucia bezpieczeństwa i przyzwyczajenia do otoczenia (np. demontaż progów, przestawienie lub usunięcie elementów umeblowania, zastąpienie dywanów wykładzinami, wanny – brodzikiem, zastosowanie uchwytów i poręczy, zastosowanie oznaczeń i opisów ułatwiających orientację w rozmieszczeniu pomieszczeń i wyposażenia, zabezpieczenie narzędzi i urządzeń mogących stanowić zagrożenie, specjalistyczne łóżko).

Prace społeczno – użyteczne.

Beneficjenci

Osoby przewlekle lub ciężko chore przebywające w domu, niewymagające hospitalizacji, ale ze względu na istniejące problemy zdrowotne wymagające systematycznego wsparcia

Czas realizacji

Od 2023 r. do 2027 r.

Szacunkowy koszt

16 000 zł

Źródła finansowania

Narodowy Fundusz Zdrowia, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, środki finansowe pochodzące z budżetu gminy na realizację zadań własnych.

Jednostki odpowiedzialne

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, NZOZ „Zdrowy Checz”

Realizatorzy

Podmioty lecznicze funkcjonujące na terenie gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Niezbędne zasoby

Zabezpieczony budżet jednostek realizujących świadczenia, wykwalifikowana kadra świadcząca usługi, wsparcie sąsiedzkie, wolontariusze

Planowane efekty ilościowe i jakościowe

Efekty ilościowe:

Liczba osób długotrwale lub ciężko chorych, u których świadczona była opieka domowa, obejmująca co najmniej 1 usługę zdrowotną i 1 usługę społeczną: średnio 5 w roku (z założeniem odchylenia o 1)

Efekty jakościowe:

Dzięki zapewnieniu systematycznego wsparcia w domu osób długotrwale lub ciężko chorych, wzrosną szanse u tych osób na maksymalne usprawnienie, wzmocnienie ich wydolności fizycznej i psychicznej, mobilizację ich własnych sił i własnej woli oraz zminimalizowanie dyskomfortu wynikającego z chronicznej choroby i bólu.

Cel operacyjny/kierunek działania 4.3

Zapobieganie alienacji społecznej osób długotrwale lub ciężko chorych, w tym chorych psychicznie.

Nazwa działania/zadania

Zapewnienie osobom długotrwale lub ciężko chorym kontaktu z otoczeniem

Zakres działania/zadania

Zapewnienie kontaktu z ludźmi oraz dostępu do bieżących informacji osobom ciężko chorym, z uwzględnieniem upodobań i woli chorego, np. poprzez zaangażowanie wolontariuszy, sąsiadów, umożliwienie uczestnictwa w wydarzeniach okolicznościowych (np. spotkanie wigilijne). Wszelka oferowana pomoc w zakresie zapewniania kontaktu z otoczeniem odbywa się z poszanowaniem autonomii osoby chorej, czyli samostanowienia o sobie w obszarze niezależnego myślenia, swobodnego decydowania i działania.

Beneficjenci

Osoby przewlekle lub ciężko chore, które ze względu na stan zdrowia stale przebywają w domu

Czas realizacji

Od 2023 r. do 2027 r.

Szacunkowy koszt

8 000,00 zł

Źródła finansowania

Środki finansowe pochodzące z budżetu gminy na realizację zadań własnych (kadra pomocy społecznej)

Jednostki odpowiedzialne

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Realizatorzy

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Niezbędne zasoby

Wykwalifikowana kadra zorientowana w lokalnych problemach społecznych oraz możliwościach i zaangażowaniu społeczności lokalnej w świadczenie pomocy na rzecz osób potrzebujących

Planowane efekty ilościowe i jakościowe

Efekty ilościowe:

Liczba osób, długotrwale lub ciężko chorych, stale przebywających w domu, którym zapewniono kontakt z otoczeniem w wybranej przez nie formie: średnio 15 w roku (z założeniem odchylenia o 1)

Efekty jakościowe:

Dzięki zapewnieniu kontaktu z otoczeniem osobom przewlekle lub ciężko chorym, które ze względu na stan zdrowia stale przebywają w domu zwiększą się szanse na zminimalizowanie poczucia samotności i izolacji w społeczeństwie oraz nastąpi wzrost poczucia godności.

Cel strategiczny 5 – **Poprawa jakości życia osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów.**

Cele operacyjne	
5.1.	Dostosowanie form pomocy do zróżnicowanych potrzeb osób z niepełnosprawnościami, umożliwiających im jak najdłuższe pozostawanie w środowisku własnego zamieszkania.
5.2.	Udostępnianie rozwiązań wspierających i ułatwiających życie opiekunów osób z niepełnosprawnościami.
5.3.	Włączanie opiekunów osób z niepełnosprawnościami do dyskursu nad lokalnymi programami społecznymi.

Cel operacyjny/kierunek działania 5.1 Dostosowanie form pomocy do zróżnicowanych potrzeb osób z niepełnosprawnościami, umożliwiających im jak najdłuższe pozostawanie w środowisku własnego zamieszkania	
<u>Nazwa działania/zadania</u> <i>Asystent osobisty dla osób z niepełnosprawnościami</i>	
Zakres działania/zadania Asystent osobisty to wsparcie dla osób z niepełnosprawnością, które nie są w stanie wykonać pewnych czynności czy załatwić sami spraw, np. pomoc przy czynnościach higieny osobistej, odpowiednie ułożenie lub zmiana pozycji podczas snu, prowadzenie gospodarstwa domowego oraz poruszanie się poza mieszkaniem, dostęp do dóbr kultury czy załatwianie spraw urzędowych.	
Beneficjenci Osoby z niepełnosprawnościami	
Czas realizacji Od 2023 r. do 2027 r.	
Szacunkowy koszt 982 000,00 zł	
Źródła finansowania Środki finansowe pochodzące z programów rządowych, środki finansowe pochodzące z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, środki finansowe na realizację projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego.	
Jednostki odpowiedzialne Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	
Realizatorzy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej za pośrednictwem wykwalifikowanego personelu, posiadającego odpowiednie wykształcenie, doświadczenie i umiejętności umożliwiające świadczenie usług na poziomie.	
Niezbędne zasoby Zabezpieczony budżet na realizację zadań, wykwalifikowana kadra.	
Planowane efekty ilościowe i jakościowe Efekty ilościowe: 1. Liczba osób z niepełnosprawnościami, która skorzystała z usług asystenta osobistego: średnio 7 osób (z założeniem odchylenia o 1), w tym osoby dorosłe: średnio 5 osób (z założeniem odchylenia o 1), dzieci do 16 roku życia: średnio 2 osoby (z założeniem odchylenia o 1) Efekty jakościowe: Dzięki usług asystenta osobistego dla osób z niepełnosprawnościami zwiększą się szanse tych osób na wzrost samodzielności i aktywności życiowej.	

<u>Nazwa działania/zadania</u> <u>Pomoc materialna z systemu zabezpieczenia społecznego, przy uwzględnieniu problemu niepełnosprawności</u>
Zakres działania/zadania Przyznawanie dla osób z niepełnosprawnościami świadczeń finansowych w związku z niewystarczającymi środkami na zaspokojenie ich potrzeb wynikających między innymi z niepełnosprawności (m.in.: zasiłki, posiłki)
Beneficjenci Osoby z niepełnosprawnościami
Czas realizacji Od 2023 r. do 2027 r.
Szacunkowy koszt 54 000,00 zł
Źródła finansowania Środki pochodzące z budżetu gminy na realizację zadań własnych, środki pochodzące z programów rządowych
Jednostki odpowiedzialne Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
Realizatorzy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
Niezbędne zasoby Zabezpieczony budżet jednostki na realizację zadań własnych, wykwalifikowana kadra
Planowane efekty ilościowe i jakościowe Efekty ilościowe: 1. Liczba osób z niepełnosprawnościami (w tym gospodarujących samotnie lub w rodzinie), które skorzystały z pomocy materialnej w formie zasiłku: średnio 40 w roku (z założeniem odchylenia o 5) 2. Zasiłku celowego na zakup żywności: średnio 25 w roku (z założeniem odchylenia o 2) 3. Liczba osób z niepełnosprawnościami (w tym gospodarujących samotnie lub w rodzinie), które skorzystały z pomocy w formie posiłku: średnio 1 w roku (z założeniem odchylenia o 1) Efekty jakościowe: Dzięki udzieleniu pomocy finansowej osobom z niepełnosprawnościami, w szczególności dotkniętym ubóstwem, zwiększą się szanse tych osób na poprawę ich sytuacji materialnej, a przez to możliwość zaspokajania potrzeb życiowych i wzrost poziomu jakości ich życia.
Cel operacyjny/kierunek działania 5.2 Udostępnianie rozwiązań wspierających i ułatwiających życie opiekunów osób z niepełnosprawnościami
<u>Nazwa działania/zadania</u> <u>Opieka wytchnieniowa dla opiekunów osób niepełnosprawnych niesamodzielnych</u>
Zakres działania/zadania Opieka wytchnieniowa to doraźne, czasowe zastąpienie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami niesamodzielnymi, poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa z uwagi na doświadczanie długotrwałych i negatywnych obciążeń wynikających z tej opieki. Dzięki temu wsparciu, osoby zaangażowane na co dzień w świadczenie opieki, dysponować będą czasem, który będą mogły przeznaczyć na odpoczynek, regenerację, czy załatwienie niezbędnych spraw. Usługi opieki wytchnieniowej mogą także służyć okresowemu zabezpieczeniu potrzeb osoby z niepełnosprawnością w sytuacji, gdy opiekunowie z różnych powodów nie będą mogli wykonywać swoich obowiązków. Usługi opieki wytchnieniowej realizowane są na rzecz osoby z niepełnosprawnością i wskutek jej decyzji lub decyzji opiekuna prawnego, a nie dla poszczególnych członków rodziny osoby z niepełnosprawnością, zatem są prowadzone z zachowaniem podmiotowości osób z niepełnosprawnością oraz ich niezależności.

Beneficjenci Opiekunowie osób z niepełnosprawnościami (dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz osób posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności), którzy mieszkają z tymi osobami i sprawują nad nimi całodobową opiekę.
Czas realizacji Od 2023 r. do 2027 r.
Szacunkowy koszt 209 600,00 zł
Źródła finansowania Środki finansowe pochodzące z Funduszu Solidarnościowego (programy rządowe), środki finansowe na realizację projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego.
Jednostki odpowiedzialne Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
Realizatorzy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej za pośrednictwem wykwalifikowanej kadry posiadającej odpowiednie wykształcenie, doświadczenie i umiejętności umożliwiające świadczenie usług na wysokim poziomie.
Niezbędne zasoby Zabezpieczony budżet na realizację zadań, wykwalifikowana kadra
Planowane efekty ilościowe i jakościowe Efekty ilościowe: 1. Liczba osób będących opiekunami osób niesamodzielnych, która skorzystała z usług opieki wytchnieniowej: średnio 10 w roku (z założeniem odchylenia o 2), w tym z usług opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego: średnio 8 w roku (z założeniem odchylenia o 2), a z usług opieki wytchnieniowej w ramach pobytu całodobowego: średnio 2 w roku (z założeniem odchylenia o 1) Efekty jakościowe: Dzięki działaniu usług opieki wytchnieniowej dla członków rodzin lub opiekunów sprawujących stałą, całodobową opiekę nad osobami niesamodzielnymi, zwiększą się szanse opiekunów na ich czasowe odciążenie od codziennych obowiązków łączących się ze sprawowaniem opieki, zapewnienie czasu na odpoczynek, regenerację i załatwienie osobistych spraw.
Cel operacyjny/kierunek działania 5.3 Włączanie opiekunów osób z niepełnosprawnościami do dyskursu nad lokalnymi programami społecznymi
<u>Nazwa działania/zadania</u> <u>Konsultacje społeczne z opiekunami i członkami rodzin osób z niepełnosprawnościami, w sprawach lokalnych programów społecznych</u>
Zakres działania/zadania Prowadzenie konsultacji społecznych z opiekunami osób z niepełnosprawnościami w sprawach lokalnych programów społecznych, w szczególności adresowanych do osób niesamodzielnych, gwarantuje odpowiednie wsparcie i właściwą odpowiedź na potrzeby osób z niepełnosprawnościami jak i ich opiekunów.
Beneficjenci Opiekunowie i członkowie rodzin osób z niepełnosprawnościami
Czas realizacji Od 2023 r. do 2027 r.
Szacunkowy koszt 4 500,00 zł SRPS

Źródła finansowania

Środki finansowe pochodzące z budżetu gminy, środki finansowe pochodzące z Funduszu Solidarnościowego (programy rządowe), środki finansowe na realizację projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego

Jednostki odpowiedzialne

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy Linia

Realizatorzy

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy Linia, Gminny Dom Kultury

Niezbędne zasoby

Zabezpieczony budżet na realizację zadania, personel odpowiedzialny za przygotowanie i przeprowadzenie konsultacji społecznych

Planowane efekty ilościowe i jakościowe

Efekty ilościowe:

Liczba zrealizowanych konsultacji społecznych z udziałem opiekunów i członków rodzin osób z niepełnosprawnościami: co najmniej 1 w roku

Efekty jakościowe:

Dzięki włączeniu opiekunów i członków rodzin osób z niepełnosprawnościami w proces projektowania lokalnych programów społecznych adresowanych do osób niesamodzielnych z uwagi na niepełnosprawność, wzrosną szanse na przygotowanie adekwatnej do potrzeb tej grupy społecznej oferty wsparcia.

VIII. Plan działań

1. Edukacja społeczna z zakresu profilaktyki uzależnień oraz zdrowego stylu życia wobec zagrożeń (alkohol, substancje psychoaktywne, internet, niewłaściwe wzorce kulturowe – rola oświaty i kultury w kształtowaniu postaw wszystkich grup wiekowych);
2. Aktywizacja społeczno – zawodowa osób doświadczających największych trudności w codziennym funkcjonowaniu (wiek, niepełnosprawność, brak wykształcenia, brak doświadczenia zawodowego, niższy potencjał intelektualny, roszczeniowość, bezradność) poprzez projekty współfinansowane z funduszy zewnętrznych (UE, EOG, inne)
3. Utworzenie Gminnego Centrum Aktywizacji Zawodowej (znalezienie lokalu);
4. Utworzenie Świetlicy Wiejskiej w Lini;
5. Rodzina (dysfunkcje, interwencje, przemoc, ofiary, skuteczność działania, mieszkania chronione, mieszkania dla ofiar przemocy);
6. Formy aktywności osób starszych (Klub Seniora, Dzienny Dom Pobytu)

IX. Monitoring i ewaluacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Koordynatorem realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla gminy Linia na lata 2023 – 2027 będzie Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lini. Poszczególne zadania Strategii wdrażane będą przez wyznaczonych realizatorów oraz partnerów w realizacji.

Źródłami informacji o realizowanej Strategii są monitoring i ewaluacja. To narzędzia, które mają informować o tym, czy koncepcja jest wdrażana zgodnie z przyjętymi założeniami i przynosi zakładane efekty.

Monitoring Strategii będzie wykonywany przez cały okres jej trwania, na zakończenie każdego roku kalendarzowego i będzie polegał na śledzeniu postępów w procesie działań na rzecz przyjętych celów. Stała kontrola postępu prac pozwoli, w razie konieczności, skutecznie reagować i podejmować działania korygujące lub aktualizacyjne, adekwatne do określonych warunków w określonym czasie. Do oceny wdrożenia sformułowanych w Strategii zadań zostaną wykorzystane, wyznaczone w dokumencie wskaźniki monitorowania. Informacje zbierane w trakcie monitoringu zostaną również zastosowane do przeprowadzenia ewaluacji projektu.

Ewaluacja Strategii pozwoli zweryfikować, czy w wyniku podejmowanych działań powstały spodziewane rezultaty oraz czy te rezultaty przełożyły się na realizację celów Programu. Pierwszą ewaluację planuje się przeprowadzić po 3 latach realizacji Strategii.

X. Prognoza zmian w zakresie objętym Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych

Przewiduje się, że realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla gminy Linia na lata 2023 – 2027 przyniesie wzrost poziomu aktywności także innych podmiotów niż pomoc społeczna w rozwiązywaniu problemów społecznych. Spowoduje integrację współpracy między podmiotami i zapewni dobry przepływ informacji i dostęp do niej, poprawi dostęp do ofert dla osób z ograniczeniami wiekowymi i fizycznymi, spowoduje rozwój lokalnych rozwiązań poprawiających jakość życia mieszkańców, wzrost poziomu aktywności własnej obywateli, w tym na rzecz własnych rodzin oraz najbliższego otoczenia oraz wzrost atrakcyjności gminy Linia, jako miejsca przyjaznego dla wszystkich mieszkańców, bez względu na wiek, stan zdrowia i zamożności.

XI. Podsumowanie

Opracowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Linia jest dostosowana do zidentyfikowanych w procesie badawczym potrzeb społecznych. Działania zaplanowane w ramach strategii stanowią kontynuacją istniejącego systemu wsparcia oraz stwarzają możliwość uzupełnienia o nowe rozwiązania. Celem przyjęcia i realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dotarcie do najbardziej potrzebujących grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym. Przyjęta strategia ma zapewnić szerokie wsparcie potrzebującym osobom oraz grupom społecznym, przede wszystkim w aspekcie odzyskiwania zdolności do samodzielnego funkcjonowania oraz integracji w społeczeństwie.

Podsumowując strategia stanowi skuteczny instrument realizacji przyjętych założeń dla osiągnięcia stanu określonego w wizji - *Linia jest gminą przyjazną dla wszystkich mieszkańców, bez względu na wiek, stan zdrowia i zamożności, oferującą dobre warunki życia, będącą w pomyślnej sytuacji finansowej, o harmonijnym rozwoju, mającą przed sobą szerokie perspektywy; Droga do budowania wysokiej jakości życia obywateli wiedzie przez otwartość, zaangażowanie, współpracę i kształcenie oraz misji - Wzmocnienie potencjału lokalnych instytucji i organizacji oraz zwiększenie poziomu aktywności społecznej osób i rodzin, a także efektywne wykorzystanie tych zasobów dla współtworzenia w gminie Linia w latach 2023 – 2027 warunków życia dających poczucie bezpieczeństwa i możliwości rozwoju.* W efekcie osiągnięcie głównego celu strategii tzn. stworzenie instytucjonalnych, organizacyjnych i materialnych warunków, sprzyjających ograniczaniu obszarów wykluczenia społecznego osób i rodzin.

XII. Spis tabel

Tabela 1 Wydatki budżetu w Gminie Linia w latach 2018-2022 wg działów Klasyfikacji Budżetowej...	25
Tabela 2 Dochody budżetu w Gminie Linia w latach 2018-2022 wg działów Klasyfikacji Budżetowej..	27
Tabela 3 Zasoby mieszkaniowe Gminy Linia w latach 2018-2022	32
Tabela 4 Plan i wykonanie w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi.....	35
Tabela 5 Plan i wykonanie zadań zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022- 2025	38

XIII. Spis rysunków

Rysunek 1 Mapa Gminy Linia.....	19
Rysunek 2 Współpraca Gminy Linia z organizacjami pozarządowymi	34
Rysunek 3 Podział czynników na poszczególne grupy analizy SWOT	59

XIV. Spis wykresów

Wykres 1 Liczba mieszkańców Gminy Linia w latach 2018-2022	20
Wykres 2 Liczba mieszkańców Gminy Linia w latach 2018-2022 z podziałem na kobiety i mężczyzn...	20
Wykres 3 Małżeństwa i rozwody na 1000 ludności w Gminie Linia w 2022 roku	21
Wykres 4 Ludność wg wieku w Gminie Linia w latach 2018-2022	22
Wykres 5 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, w tym w podmiotach nowo zarejestrowanych w Gminie Linia w latach 2019-2022	22
Wykres 6 Podmioty gospodarki narodowej w Gminie Linia wg rodzajów działalności w roku 2022	23
Wykres 7 Wydatki budżetu w Gminie Linia w 2022 roku wg działów Klasyfikacji Budżetowej	24
Wykres 8 Dochody budżetu w Gminie Linia w 2022 roku wg działów Klasyfikacji Budżetowej	27
Wykres 9 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci w Gminie Linia w latach 2018-2022	29
Wykres 10 Poziom wykształcenia mieszkańców Gminy Linia w roku 2021	31
Wykres 11 Osoby i gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej w Gminie Linia w latach 2018-2022.....	37